

DİCLE KALKINMA AJANSI

2016 YILI FAALİYET RAPORU

(Ocak-Aralık)

DEĞİŞİM HEP BİRLİKTE MÜMKÜN

Dicle Kalkınma Ajansı

2016 Yılı Faaliyet Raporu

“Beşeri ve doğal kaynakları ile mekânsal potansiyelini en etkin şekilde kullanarak rekabet gücü ve refah düzeyi açısından Ülkemizi yakalamış bir bölge”

DİCLE KALKINMA AJANSI

2016

DEĞİŞİM BAŞLADI

İçindekiler

Tablo Listesi	8
Kısaltmalar	9
Sunuş.....	10
I. GENEL BİLGİLER	12
A. Misyon ve Vizyon	12
B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar	12
C. Ajansa İlişkin Bilgiler	13
1. Fiziksel Yapı	13
2. Teşkilat Yapısı.....	13
3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar.....	13
4. İnsan Kaynakları	14
5. Sunulan Hizmetler.....	14
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	15
D. Diğer Hususlar.....	16
1. 2014-2023 TRC3 Bölge Planı	16
II. AMAÇ VE HEDEFLER	17
A. Ajansın Amaç ve Hedefleri.....	17
1. Ajansın Temel İlke ve Değerleri	17
2. Ajansın Stratejik Amaçları	17
B. Temel Politikalar ve Öncelikler	17
1. Ajansın Politikaları	17
III. 2016 YILI AJANS FAALİYETLERİNE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	18
A. Mali Bilgiler	18
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	18
2. Önemli Mal ve Hizmet Alımları ve İhaleler	18
B. Performans Bilgileri.....	19
1. Kurumsal Gelişim ve Yönetim	19
1.1. İnsan Kaynakları	19
1.2. Çalışma Ziyaretleri.....	19
1.2.1. Yurt İçi ve Dışı Çalışma Ziyaretleri.....	19
1.3. Eğitim	20
1.3.1. Ajans Tarafından Sağlanan Eğitimler	20
1.3.2. Diğer Kurumlar ile İşbirliği İçerisinde Sağlanan Eğitimler	21

1.4.	Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu Toplantıları	22
1.4.1.	Yönetim Kurulu Toplantıları	22
1.4.2.	Kalkınma Kurulu Toplantısı	23
1.5.	Genel Yönetim Faaliyetleri.....	23
1.5.1.	Yardımcı Hizmetler.....	23
1.5.2.	Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespit ve Temini	23
1.5.3.	Bilişim Teknolojileri Altyapılarının Geliştirilmesi.....	23
1.6.	Ajans Hizmet Binası.....	24
1.7.	Denetim	24
1.7.1.	İç Denetim.....	24
1.7.2.	Dış Denetim.....	24
1.7.3.	Sayıştay Denetimi.....	24
1.7.4.	Mali Yönetim Yeterliliği.....	24
2.	İletişim ve Tanıtım.....	24
2.1.	Tanıtıma Yönelik Yapılan Faaliyetler	24
2.2.	İşbirliğine Yönelik Yapılan Faaliyetler.....	24
3.	Planlama, Programlama ve Koordinasyon.....	25
3.1.	Tematik Çalışmalar.....	25
3.1.1.	TRC3 Bölgesi İl Bazlı Sosyal Analiz Çalışması	25
3.1.2.	TRC3 Bölgesi'nde Sosyal Yaşamı Etkileyen Sorunların Sebepleri ve Çözüm Önerilerinin Tespiti	25
3.1.3.	Yerel Aktörlerin Katılımı ile Yerel Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi	26
3.1.4.	TRC3 Bölgesinde Yöresel Ürünlerin Coğrafi İşaret Tescillerinin Yapılması	27
3.2.	Sektörel Çalışmalar	29
3.3.	Mekânsal Çalışmalar	31
3.3.1.	Tarihi Mardin Teleferik Projesi.....	31
3.3.2.	Mardin Tarihi Çarşıların Canlandırılması Projesi	31
3.3.3.	Mardin I. Cadde Yayalaştırması Gündümlü Projesi, Toplu Taşıma ve İyileştirme Projesi	31
3.4.	Ortak Çalışmalar.....	32
3.4.1.	GAP İdaresi ile İşbirliği.....	32
3.4.2.	Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP)	33
3.4.3.	Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi	33
3.4.4.	BROP İhale Süreçlerinde Değerlendirici Olarak Teknik Destek Sağlanması.....	33
3.4.5.	Uluslararası Hibe Programları	33

3.5.	Diğer Faaliyetler	36
3.6.	TRC3 Bölgesi Planlama ve Programlama Faaliyetleri.....	38
3.6.1.	TRC3 2014-2023Bölge Planı	38
3.6.2.	Mali Destekler	38
4.	Proje ve Faaliyet Destekleme.....	39
4.1.	Proje Teklif Çağrısı Yöntemi ile Doğrudan Finansman Destekleri.....	39
4.1.1.	2016 yılı Ekonomik Altyapının Geliştirilmesi Mali Destek Programı	39
4.1.2.	2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı	39
4.1.3.	Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak MDP Sonuçları Genel Değerlendirme	43
4.2.	Diğer Doğrudan Finansman Destekleri	48
4.2.1.	2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği	48
4.2.2.	2016 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği	48
4.3.	Teknik Destek Programı	49
4.4.	Güdümlü Proje Desteği	49
4.4.1.	Güdümlü Proje Desteği 1	49
4.4.2.	Güdümlü Proje Desteği 2	50
4.4.3.	Güdümlü Proje Desteği 3	50
5.	Yatırım, Destek ve Tanıtım.....	51
5.1.	Yatırıma Yönelik Faaliyetler	51
5.1.1.	Kızıltepe Ticaret Borsası Analiz Laboratuvarı, Müzayede Salonu ve Elektronik Satış Ortamının Oluşturulması Projesi	52
5.1.2.	Mardin Gastronomi Müzesi Projesi	53
5.1.3.	Midyat Taşı İşleme Atölyeleri İhtisas Bölgesi	53
5.1.4.	Mardin'de Bitki Su Tüketim Çalışması, Alternatif Ürün Deseni Önerisi	54
5.1.5.	Mardin Tekstil Küme Projesi	54
5.1.6.	Mardin Gençlik ve İnovasyon Merkezi Projesi.....	55
5.1.7.	Mardin Tıbbi Aromatik Bitkiler Projesi.....	55
5.1.8.	Midyat Kutlubey Yabani Menengiç Ağaçlarının Siirt Fıstığına Aşılması Projesi	55
5.2.	Yatırım Ortamının İyileştirilmesi	56
5.2.1.	Mardin OSB İndirici Trafo Merkezi Projesi.....	56
5.2.2.	Mardin Lojistik Merkez Projesi	57
5.2.3.	Bremen Invest Türkiye Ofisi Ziyareti:.....	57
5.2.4.	Proje Ofisleri Çalışması.....	58
5.3.	Yatırım Teşvik Belgesi İşlemleri.....	58

5.4.	Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Teknik Destek Sağlanan Ulusal ve Uluslararası Projeler	59
5.4.1.	Dernekler ve Üst Kuruluşları İçin Proje Yardımları Programı	59
5.4.2.	Welt Hunger Hilfe ile Suriyelilere Yönelik Sosyal Proje Uygulanmasına Yönelik İşbirliği Çalışması	59
5.4.3.	Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Teknik Destek Sağlanan Diğer Projeler	59
5.5.	Tanıtıma Yönelik Faaliyetler	60
6.	İzleme ve Değerlendirme	62
6.1.	Çalışma Programında Raporlama Süresi için Planlanmış Faaliyetlere ve Performans Göstergelerine İlişkin Bilgiler	62
6.1.1.	2013 yılı Mali Destek Programları	62
6.1.2.	2014 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı Hata! Yer işareti tanımlanmamış.	
6.1.3.	2014 yılı Mali Destek Programları	62
6.1.4.	2015 yılı Mali Destek Programları	64
a.	2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı	64
b.	2015 yılı Güdümlü Proje Desteği (GDP)	65
c.	2015 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı	65
6.1.5.	2016 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programı	65
6.2.	Koordinasyon Faaliyetleri	67
6.2.1.	Birimler arası Koordinasyon Faaliyetleri	68
IV.	KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	69
V.	ÖNERİ VE TEDBİRLER	72
	EKLER	73
1)	ORGANİZASYON ŞEMASI	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
2)	AJANS PROBLEM İSKELETİ	75
3)	AJANS GZFT ANALİZİ	76

Tablo Listesi

Tablo 1. Kurumsal Yapılanma	13
Tablo 2. Ajans Uzman ve Destek Personel Dağılımı	14
Tablo 3. TRC3 2014-2023 Bölge Planı Stratejik Çerçevesi	16
Tablo 4. Ajansın 2016 Bütçe Uygulama Sonuçları	18
Tablo 5. 2017 Yılında Ajans Tarafından Alınması Planlanan Eğitimler	21
Tablo 6 Dicle'de Genç İstihdamın Teşvik Edilmesi Projesi Bilgileri	34
Tablo 7. 2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı Kapsamında Başvuru Sayıları ve Proje Alanı Bilgileri	40
Tablo 8. Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı	40
Tablo 9. 2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı Kapsamında Ajans Değerlendirmesi Sonucunda Asil-Yedek-Başarısız Proje Sayıları	40
Tablo 10. Batman İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı	41
Tablo 11. Batman İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı	41
Tablo 12. Mardin İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı	41
Tablo 13. Mardin İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı	42
Tablo 14. Siirt İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı	42
Tablo 15. Siirt İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı	42
Tablo 16. Şırnak İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı	43
Tablo 17. Şırnak İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı	43
Tablo 18. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Başvuru Sonuçları	46
Tablo 19. SEV ve ODZ Mali Destek Programı Başvuru Sonuçları İl Bazlı Dağılımı	47
Tablo 20. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Başvuru Sonuçları İl Bazlı Dağılımı	47
Tablo 21. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Bağımsız Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu	47
Tablo 22. SEV ve ODZ Mali Destek Programları İl Bazlı Bağımsız Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu	47
Tablo 23. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Değerlendirme Komitesi Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu	47
Tablo 24. SEV ve ODZ Mali Destek Programları İl Bazlı Değerlendirme Komitesi Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu	48
Tablo 25. 2015 Yılı DFD Programı Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları	48
Tablo 26. 2016 Yılı DFD Programı Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları ve İl Bazlı Dağılımı	49
Tablo 27. 2016 Yılı Teknik Destek Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları	49
Tablo 28. Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Yeni Teşvik Sistemi Kapsamında Yapılan Çalışmalar	58
Tablo 29. Ajans Doğrudan Faaliyet Desteği ve Mali Destek Programları Gerçekleşme Oranları	66
Tablo 30. Ajans Doğrudan Faaliyet Desteği ve Mali Destek Programları Sözleşme Durumları Özet Tablosu	66

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
ASGPB	Araştırma, Strateji Geliştirme ve Programlama Birimi
BROP	Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
DAKA	Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı
DFD	Doğrudan Faaliyet Desteği
DİKA	Dicle Kalkınma Ajansı
DOKA	Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı
EAGMDP	Ekonomik Altyapının Güçlendirilmesi Mali Destek Programı
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
ESOB	Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
GAP BKİ	Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi
GAP EP	Güneydoğu Anadolu Projesi Eylem Planı
GAP	Güneydoğu Anadolu Projesi
GTHB	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
GZFT	Güçlü Yönler, Zayıf Yönler, Fırsatlar ve Tehditler
IPA	Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDEP	İklim Değişikliği Eylem Planı
İDRB	İzleme, Değerlendirme ve Raporlama Birimi
İKSOP	İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sektörel Operasyonel Programı
İŞ-GEM	İş Geliştirme Merkezi
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KUDAKA	Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı
KUSİ	Kamu Üniversite Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi
MDP	Mali Destek Programı
MFİB	Merkezi Finans ve İhale Birimi
MÜSİAD	Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
ODZ-MDP	Organik Tarım Değer Zinciri Mali Destek Programı
PCM	Project Cycle Management (Proje Döngüsü Yönetimi)
PSYB	Proje ve Sözleşme Yönetimi Birimi
RICA	Bölgesel Yatırım Ortamının Değerlendirilmesi Projesi
RYSOP	Rekabetçi ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı
SERKA	Serhat Kalkınma Ajansı
SEV-MDP	Sanayide Enerji Verimliliği Mali Destek Programı
SG	Sektörel Gelişme
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
TD	Teknik Destek
TRC3	Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinden oluşan Düzey 2 Bölgesi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
TÜBİTAK-MAM	Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
YDO	Yatırım Destek Ofisi
YTB	Yatırım Teşvik Belgesi

Sunuş

Dicle Kalkınma Ajansının faaliyet alanı olan TRC3 Bölgesi'nin 2014-2023 döneminin sosyo-ekonomik gelişme ve kalkınma hedeflerini ortaya koyan, bu hedeflere ulaşmak için gerekli strateji ve tedbirleri geliştiren, insan odaklı, mekânsal gelişimleri ve eğilimleri dikkate alan ve Bölge'deki tüm paydaşların ortak aklının bir ürünü olacak şekilde katılımcı bir yaklaşımla hazırlanan TRC3 2014-2023 Bölge Planı, Ajansın 2016 yılı faaliyetleri için de bir altlık niteliğindedir.

Dicle Kalkınma Ajansı, sadece TRC3 Bölgesi'nin kalkınmasına ilişkin vizyon ve stratejilerin belirlenmesi yönünde değil, aynı zamanda bu vizyon ve stratejilerin hayata geçirilmesine dair de çalışmalar yürütmektedir. Bölge Planı'nı hayata geçirmek üzere gerçekleştirilen en önemli faaliyetler arasında Ajansın mali ve teknik destek mekanizmaları yer almaktadır. 2011, 2012 ve 2013 yıllarında bölgesel kalkınmanın ana aktörleri olan KOBİ'leri desteklemeye yönelik mali destek programları hayata geçirilmiş ve destek mekanizması her yıl Bölge'nin yerel talepleri ile sektörlerin gidişatına uyumlu hale getirilmiştir. KOBİ desteklerinin yanı sıra; bilgi, yenilikçilik ve yaratıcılık odaklı mali destek programları geliştirilmiş ve Bölge'nin rekabet gücünü artırmak ve kentsel yaşanabilirliğini iyileştirmeye yönelik altyapı programları da başarı ile uygulanmıştır.

Yine TRC3 2014-2023 Bölge Planı'nda belirlenen öncelikler çerçevesinde, Bölge'nin tarımsal üretim ve verimini arttırmak ve kırsal kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla 10.000.000 TL bütçeli "Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı" tasarlanmış ve Valiliklerin taslak çalışmaları onaylamasının akabinde 20.03.2015 tarihinde Siirt ili, 23.03.2015 tarihinde Şırnak ili, 27.03.2015 tarihinde Batman ili ve 31.03.2015 tarihinde Mardin İli Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri ile protokoller imzalanmıştır. Program kapsamında 953 tanesi Siirt, 525 tanesi Batman, 292 tanesi Şırnak ve 228 tanesi de Mardin illerinden olmak üzere toplam 1.998 tane proje başvurusu alınmıştır. Her ile öncelikler bazında ayrılan 2.500.000 TL bütçe kısıtı dikkate alınarak 675 tane proje Asil Başarılı, 768 tane proje Yedek Başarılı listesinde yer almaya hak kazanmıştır. Mardin İli için ikinci etap başvuru süreci tamamlanmış olup Program uygulanmaktadır. Siirt ilinde program uygulanmaya devam etmektedir. Batman ilinde program %95 oranında tamamlanmıştır. Şırnak ilinde talep üzerine her bir ilçe için bir bütçe tayin edilip, maliyetler yeniden belirlenerek asil ve yedek listeler belirlenecek olup Yönetim Kurulu onayına sunulacaktır.

Ajans, proje teklif çağırısı yöntemi ile uyguladığı mali destek programlarının yanı sıra bölgesel fırsatlardan yararlanılması ve kalkınmanın önündeki tehditlerin bertaraf edilmesi amacıyla 01.03.2016 tarihinde yayımladığı Doğrudan Faaliyet Desteği (DFD) Programını da yıl boyunca açık tutarak 07.11.2016 tarihine kadar proje ön başvurularını, 16.12.2016 tarihine kadar asıl başvurularını kabul etmiştir. 2016 yılı ilk yarısında DFD programı kapsamında alınan 13 proje ön başvurusundan 5'i başarılı bulunmuştur. Ajans 2016 yılında aynı zamanda doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; Bölge Planı'nda öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projeler olan Güdümlü Projelerin yürütülmesi çalışmalarına devam etmiştir. Batman ili için Hasankeyf Üçyol Ekolojik Köy güdümlü projesi, Siirt ili için Tekstil Kent güdümlü projesi ve Mardin ili için 1. Caddenin Yayalaştırılması güdümlü projesi çalışmaları devam etmektedir.

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile yürütülen "Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji

Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğin Arttırılması Projesi” kapsamında uygulanan “Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı”na 8 tanesi Batman ve 7 tanesi de Mardin illerinden olmak üzere toplam 15 tane proje başvurusu alınmıştır. Yine Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliğiyle yürütülen “Güneydoğu Anadolu Bölgesi Organik Tarım Küme Projesi” kapsamında uygulanan “GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı”na 2 tanesi Siirt, 1 tanesi Batman, 2 tanesi Şırnak ve 1 tanesi de Mardin illerinden olmak üzere toplam 6 tane proje başvurusu alınmıştır.

Ajans, Bölge’de yatırım yapmak isteyen yararlanıcılara Yatırım Destek Ofisleri üzerinden hizmet vermeye ve yatırımcıların teşvik ve destekler ile izin ve ruhsat alınmasına yönelik teknik destek taleplerini karşılamaya devam etmektedir. Mevcut işlevlerinin yanı sıra özellikle AB katılım öncesi mali fonlarına yönelik teknik işbirliği ve koordinasyon faaliyetlerini 2012 yılından başlayarak somutlaştırmaya ve pratik uygulamalar geliştirmeye başlayan Ajans, geri kalmış olan Bölge’nin kısıtlı kamu kaynaklarının yanı sıra diğer kaynaklardan da etkin bir şekilde faydalanabilmesini hedeflemiştir. Hükümetin yeni yatırım hamlesi kapsamında doğu ve güneydoğu illerinde bulunan 23 ilde özel sektöre yönelik olmak üzere imalat sanayi ile çağrı merkezleri ve veri merkezlerini desteklemek suretiyle uygulamaya koyduğu Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yatırım yapmayı amaçlayan işletmelerin ön başvuruları Ajans aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Kalkınma Ajansları, ulusal ihtiyaçları ve kalkınma amaçlı yerel örgütlenme taleplerini dikkate alarak ülkemizin siyasi, idari, sosyal ve ekonomik koşulları ile dünya tecrübesi ve AB üyeliği perspektifini de gözeten, ülkemize özgü olarak oluşturulmuş bir modeldir. Bu doğrultuda yerel potansiyeli harekete geçirme ve yerel kalkınmayı gerçekleştirme rolünü üstlenen Ajans, küreselleşmeden kaynaklanan tehditlerin bertaraf edilerek sunduğu fırsatlardan azami yararın sağlanmasına yönelik yerel kalkınma stratejisinin oluşturulmasında çok önemli roller üstlenmektedir. Bölgesel stratejilerin hazırlanmasına destek olan Ajans, girişimciliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi; kırsal ve yerel kalkınma faaliyetlerinin desteklenmesi; kamu, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi rollerini üstlenmeye devam edecektir.

Bu rapor, Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 90’ıncı maddesi hükümleri doğrultusunda, Ajansın 2016 yılında(Ocak-Aralık) gerçekleştirdiği faaliyetleri; malî saydamlık ve hesap verme sorumluluğunu sağlayacak şekilde, doğru, güvenilir, önyargısız ve tarafsızlık ilkeleri ile, ilgili tarafların ve kamuoyunun bilgi sahibi olmasını sağlamak üzere açık, anlaşılır ve sade bir şekilde hazırlanmıştır.

Bu çalışmalarda emeği geçen başta Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu üyelerine, Genel Sekreter’e ve Ajans personeline teşekkürlerimi sunuyorum ve önümüzdeki dönemde de başarılarının devamını diliyorum.

Mustafa YAMAN

Mardin Valisi

Dicle Kalkınma Ajansı Yönetim Kurulu Başkanı

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

Ajans, kurumsal stratejik planının vizyon ve misyon çerçevesini aşağıdaki şekilde belirlemiştir:

Ajansın Vizyonu

“Bölgesinde Kalkınma Sürecinin Tamamlayıcı Aktörü” Olmak

Ajansın Misyonu

Teknik ve uzmanlık kapasitesi ile mali kaynaklarını **etkin ve uygun** alanlara yönlendirerek ve paydaş tüm aktörlerin kalkınma faaliyetlerinin **eşgüdümünü** sağlayarak **“kalkınmış ve müreffeh bir bölge”**ye dönüşümde referans kurum olarak pro-aktif rol almak

B. Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Ajansın görev ve yetkileri Kanun’un 5’inci maddesinde belirtilmiştir. Buna göre Ajans;

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına (Kalkınma Bakanlığına) bildirmek.
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.
- Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plân ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek.
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.
- Kanun’un 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde ajansa tahsis edilen kaynakları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak.
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek.
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.
- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

C. Ajansa İlişkin Bilgiler

1. Fiziksel Yapı

23.06.2014 tarihinde yapımına başlanan Ajansımız Genel Sekreterlik ve Mardin Yatırım Destek Ofisi Yeni Hizmet Binası tamamlanarak 02.09.2016 tarihinde yapılmış geçici kabulü yapılmış ve 19.09.2016 tarihinden itibaren Yenişehir Mah. Kızıltepe Cad. No:6/1 Artuklu/MARDİN adresinde hizmet vermeye başlamıştır. Yaklaşık 6.000 m2 kapalı alanı, yarı açık otoparkı, 190 kişilik konferans salonu, ihtiyaca yönelik yapılan sosyal alanları ve Amerikan Yeşil Bina Konseyi (USGBC) tarafından verilen LEED Gold çevreci bina sertifikası ile Mardin’de önemli ve yenilikçi bir bina niteliğindedir.

Ajansın, Mardin’de bulunan Genel Sekreterlik binası ile dört ilde bulunan Yatırım Destek Ofislerinden oluşan fiziki mekânı ile personel kapasitesini gösteren kurumsal yapılanma tablosu aşağıdadır.

Tablo 1. Kurumsal Yapılanma

Kurumsal Yapılanma	Fiziki Mekan	Genel Sekreter	İç Denetçi	Hukuk Müşaviri	Birim Başkanı	Koordinatör	Uzman	Destek Personel	Mevcut Personel	Personel Alımı
Genel Sekreterlik Makamı		1	1	1					1	2
Kurumsal Koordinasyon	Ana				1		1	1	5	7
Dış İlişkiler ve Fonlar	Hizmet				1		1	2	2	2
Araştırma, Str. Geliş. ve Planlama	Binası				1		2	4	3	4
Program Yönetimi						1	2	1	2	2
İzleme ve Değerlendirme					1		2	1	3	1
Mardin Yatırım Destek Ofisi	Yatırım					1	1	2	2	2
Batman Yatırım Destek Ofisi	Destek						1	2	2	2
Şırnak Yatırım Destek Ofisi	Ofisleri						1	2	0	3
Siirt Yatırım Destek Ofisi						1	1	2	2	2
Alt Toplam		1	1	1	4	1	2	2	22	27
Toplam Personel		1	1		18		20	9		49

2. Teşkilat Yapısı

Ajans, 2009-2016 yılları arasında insan kaynakları tecrübesi ve bölgede üstlenebileceği rolleri etkinleştirmek üzere, kurumsal ihtiyaçları doğrultusunda organizasyon yapılanmasını şekillendirmiştir. İnsan kaynağını daha etkin ve daha verimli kullanabilmek için performansla dayalı değerlendirme sisteminin altyapısı kurulmuş ve yetkinlik bazlı olarak uygulamaya geçilmiştir. Yeni Genel Sekreterin de göreve başlaması sonrasında 2016 yılında organizasyon yapısı Yönetim Kurulu Kararı ile değiştirilmiş ve güncel organizasyon yapısı aşağıdadır (EK 1).

Ajansın organizasyon yapısı; karar organı olarak Yönetim Kurulu, icra organı olarak Genel Sekreterlik olmak üzere 2 farklı bileşenden oluşmaktadır.

3. Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Ajansın faaliyetlerini, mali yapısını ve Ajansla ilgili diğer hususları güncel olarak yayınladığı, kamuoyunu zamanında ve doğru olarak bilgilendirdiği kurumsal internet sitesinin yanında; dört ilin yatırım ortamını sunduğu internet siteleri bulunmaktadır.

www.dika.org.tr

www.madrineyatirim.com

www.batmanayatirim.com

www.siirteyatirim.com

www.sirnakayatirim.com

Ajans Bilgi Sistemlerinin merkezi yedekleme ve sistem çökmelerine karşı üç farklı yerde veri yedekleri tutulmaktadır. Ajans internet güvenliği açısından anti-virüs programı kullanmaktadır. Ajans personelinin sorumluluk alanındaki faaliyetleri ile mali destek programlarında ve eğitimlerde kullanılmak üzere dizüstü, masa üstü bilgisayarlara sahiptir.

Ajans, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemine (KAYS) entegre olmuş ve Proje ve Sözleşme Yönetim Faaliyetleri, İzleme Faaliyetleri, Bütçe ve Muhasebe Faaliyetleri, Temel İnsan Kaynakları Faaliyetleri gibi temel faaliyetleri sistem üzerinden paralel bir şekilde yürütmektedir.

4. İnsan Kaynakları

Ajans 2016 yılı Aralık ayı itibarıyla 1 Genel Sekreter, 18 Uzman ve 3 Destek Personeli olmak üzere 22 personel ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Ajans, yatırım destek faaliyetlerini dört ilde bulunan Yatırım Destek Ofisleri üzerinden gerçekleştirirken; planlama, programlama, koordinasyon, tanıtım ve iş birliği, program yönetimi, izleme ve değerlendirme ile kurumsal destek hizmetlerine yönelik faaliyetlerini de Genel Sekreterlik bünyesinde yürütmektedir. Personele ait yükseköğretim mezuniyeti ve cinsiyet dağılımları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Ajans Uzman ve Destek Personel Dağılımı

Genel Sekreter		1
Mimarlık	1	
Uzman Personel		18
Çevre Mühendisliği	1	İşletme 3
Elektrik Mühendisliği	1	İşletme Mühendisliği 1
Elektrik-Elektronik Müh.	1	Jeofizik Mühendisliği 1
Endüstri Mühendisliği	3	Matematik Mühendisliği 1
Gıda Mühendisliği	2	Siyaset Bil. Kamu Yön. 1
İktisat	1	Uluslar arası İlişkiler 1
İnşaat Mühendisliği	1	
Destek Personel		3
Gazetecilik	1	İşletme Ön Lisans Programı 1
İşletme	1	

Tüm Personel

5;	17;
23	77
%	%

Uzman Personel

4;	14;
22	78
%	%

Destek Personel

1;	2;
33	67
%	%

5. Sunulan Hizmetler

Ajans Hizmetleri, genel itibarıyla Genel Sekreterliğe bağlı birimler arasında yapılan görev dağılımına göre yürütülmektedir. Bunlar;

- Ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeyi hızlandırmaya, bölge potansiyelini harekete geçirmeye, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak ve/veya yaptırmak, bu araştırmaları yapanlara destek olmak,
- Bölge ile ilgili veriler toplamak, güncellemek ve veri tabanları oluşturmak, yerel aktörlerin katılımı ile sektörel ve mekânsal analizler yapmak,

- Ulusal kalkınma planına uygun olarak Ön Bölgesel/Bölgesel Gelişme Planı'nı paydaşların katılımı ile hazırlamak, bölgesel gelişim planına uygun olarak operasyonel programları hazırlamak,
- Kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimler tarafından yürütülen projeleri takip etmek ve bölge plan ve programları açısından uygun görülenlere katkıda bulunmak,
- Bölgedeki kamu, özel ve sivil toplumun temsilcilerinden oluşan Kalkınma Kurulunu organize ederek Bölgenin sorunlarının tartışılmasına zemin hazırlamak ve Bölgenin geleceğine yönelik öneriler geliştirilmesine ön ayak olmak,
- Bölgedeki kamu kurumları ile yerel-bölgesel potansiyeli, dinamikleri ve özgünlükleri ortaya çıkarak bunları en iyi şekilde değerlendirip planlamak,
- Bölgenin ihtiyaçlarına yönelik mali destek programlarını tasarlamak ve etkin bir şekilde yürütmek,
- Bölgedeki kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının teknik destek taleplerini programına uygun bir şekilde yerine getirmek, yerel yönetimlerin planlama çalışmalarına destek sağlamak,
- Ulusal ve uluslararası düzeyde yatırım programlarını incelemek ve takip etmek,
- Yerel, ulusal ve uluslararası kurumlarla iletişim ve işbirliğini geliştirmeye yönelik çalışmalarda bulunmak, bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek ve ortak organizasyonlar gerçekleştirmek,
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak,
- Yatırım alanlarının çevresel faktörleri göz önünde bulundurarak analizini yapmak,
- Başvuru koşulları ve istenen belgeler doğrultusunda yatırımcıya bilgi vermek ve yol göstermek, başvurular üzerinde ön inceleme yapmak, yatırımcıların başvurularını kabul ve takip etmek,
- Yatırımcıların izin, ruhsat ve diğer idari işlemlerini ilgili makama iletmek ve takip etmek, yatırımcıların karşılaştıkları sorunların yetkili mercilerce çözümünü takip etmek,
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak, şeklindedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

Ajansın yönetim organı Yönetim Kurulu'dur. Yönetim Kurulu mevzuattaki çerçeveyi dikkate alarak Bölgenin kalkınmasına yönelik Ajansın; planlama, programlama, koordinasyon, tanıtım, işbirliği, mali, teknik programların yönetimi ve izlenmesi ile yatırım destek faaliyetlerine ilişkin icraya yönelik kararları almaktadır. Genel Sekreterlik kurumsal yapılanması içerisinde Ajansın görevlerini yerine getirmektedir. Ajans faaliyetlerinin yerine getirilmesi süreçlerini iyileştirme ve standartlaştırmaya yönelik bir iç kontrol sistemi geliştirilmiştir. Ajansın iç denetim faaliyetlerini yürütmek için istihdam edilen İç Denetçi 11/05/2012 tarihi itibarıyla görevinden ayrılmıştır. Sonrasında ilan edilen tüm personel alımlarında iç denetçi alınması öngörülmüş ise de nitelikli başvuru alınmadığından istihdam gerçekleştirilememiştir. 2015 yılına yönelik dış denetim 15/03/2016 tarihinde tamamlanmıştır

D. Diğer Hususlar

1. 2014-2023 TRC3 Bölge Planı

Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerini kapsayan TRC3 Bölgesi'nde planlama, koordinasyon ve uygulama kapasitesini artırmak amacıyla faaliyet gösteren Dicle Kalkınma Ajansı tarafından Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda hazırlanan ve 2014-2023 yıllarını kapsayan TRC3 Bölge Planı, dört ili bir bütün olarak değerlendiren, mevcut durumu ve ihtiyaçları analiz eden, paydaşlarla birlikte Bölge'nin stratejik eksenlerinde önceliklerini belirleyen bir yol haritası niteliğindedir.

Bölge'deki paydaşların katılımı ile belirlenen "Beşeri ve doğal kaynakları ile mekânsal potansiyelini en etkin şekilde kullanarak rekabet gücü ve refah düzeyi açısından ülkemizi yakalamış bir bölge olmak" vizyonu ile hazırlanan TRC3 2014-2023 Bölge Planı, Ajansın 2016 yılı faaliyetlerine de altyapı oluşturmuştur. Bölge'nin önümüzdeki on yıllık geleceğini şekillendirmeye katkı sunacak olan bu stratejik dokümanda; Bölge için tespit edilen güçlü ve zayıf yönler ile fırsatlar ve tehditler baz alınarak Bölge'deki paydaşlar ile birlikte, Bölge'nin içsel dinamiklerini harekete geçirmeyi hedef alan üç stratejik eksen (Beşeri Gelişme ve Sosyal İçerme, Katma Değerli Üretim ve Hizmet, Sürdürülebilir Çevre ve Mekânsal Yerleşim) ve bir yatay eksen (Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi) çerçevesinde öncelikler belirlenmiş ve bunları somutlaştırmaya yönelik olarak tedbirler ortaya konmuştur. TRC3 2014-2023 Bölge Planı'nda belirlenen stratejik eksen ve öncelikler aşağıdaki tabloda verildiği gibidir:

Tablo 3. TRC3 2014-2023 Bölge Planı Stratejik Çerçevesi

1	Beşeri Gelişme ve Sosyal İçerme
1.1.	Örgün Eğitime Erişimin Artırılması ve Eğitim Hizmetlerinin İyileştirilmesi
1.2.	Bölge'nin Üretim ve Hizmet İhtiyaçlarını Karşılacak Şekilde Mesleki ve Teknik Eğitimin Yapılandırılması
1.3.	Sağlık Hizmetlerine Erişimin Arttırılması ve Hizmet Kalitesinin İyileştirilmesi
1.4.	Kayıt Dışı İstihdam Oranının Azaltılması
1.5.	Dezavantajlı Grupların Toplumsal ve Ekonomik Yaşama Katılımının Artırılması
1.6.	Kırsal Alan Yaşam Kalitesinin Artırılması
1.7.	Girişimcilik Kültürünün Geliştirilerek İstihdamın Artırılması
1.8.	Bölgedeki Kültürel Yaşamın Geliştirilmesi ve Sporun Yaygınlaştırılması
2.	Katma Değerli Üretim ve Hizmet
2.1.	Katma Değerli Tarımsal Üretimin Artırılarak Markalaştırılması ve Hayvancılık Sektöründe Rekabetçiliğin Geliştirilmesi
2.2.	Mevcut Sanayi Alanlarının Geliştirilmesi ve Markalaştırılması
2.3.	Katma Değeri Yüksek Alanların Bölgeye Çekilmesi
2.4.	Maden Potansiyelinin Etkin ve Verimli Kullanılması
2.5.	Bölgenin Yenilenebilir Enerji Potansiyelinin Ortaya Çıkarılması ve Değerlendirilmesi
2.6.	Bölge Turizminin Rekabetçiliğinin Artırılması
2.7.	Bölge'nin Dış İlişkilerinin Geliştirilmesi
2.8.	Yatırımcı ve Girişimcilere Yönelik Finansman, Kurumsal ve Teknik Destek Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması
2.9.	İşletmelerin Tanıtım, Markalaşma ve Pazarlama Kapasitelerinin Geliştirilmesi
3	Sürdürülebilir Çevre ve Mekansal Yerleşim
3.1.	Doğal Alanların ve Ekolojik Kaynakların Korunması ve Geliştirilmesi
3.2.	İçme ve Kullanma Suyu Yönetiminin Etkin Bir Şekilde Yapılmasının Sağlanması
3.3.	Atıksu Yönetiminin Etkin Bir Şekilde Yapılmasının Sağlanması
3.4.	Çevre Kirliliğinin Önlenmesi
3.5.	Temiz ve Sürekli Enerji Arzının Sağlanması
3.6.	Enerji Verimliliği Uygulamalarının Yaygınlaştırılması
3.7.	Tarımsal Altyapının Güçlendirilmesi
3.8.	İletişim, Ulaştırma ve Lojistik Altyapısının İyileştirilmesi
3.9.	Sanayi Bölgelerinin Altyapısının Geliştirilmesi
3.10.	Kentlerin Güvenli ve Daha Yaşanılabilir Mekanlar Olarak Planlanması ve Geliştirilmesi
4	Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi
4.1.	STK'larda, Yerel Yönetimlerde ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi

II. AMAÇ VE HEDEFLER

A. Ajansın Amaç ve Hedefleri

1. Ajansın Temel İlke ve Değerleri

Akıcılık	Güvenilirlik	Şeffaflık
Bölgesel değerlere saygı	Sosyal paydaşlık ve sosyal içerme	

2. Ajansın Stratejik Amaçları

Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması,
Bölgesel ve bölgeler arası sosyo-ekonomik farklılıkların azaltılması,
Bölgesel gelişmenin hızlandırılması,
Yerel ve bölgesel aktörlerin eşgüdülerinin geliştirilmesi,
Üst planlarda belirlenen gelişme eksenlerinde gerçekleşen gelişme ve değişimlerin izlenmesi ve paylaşılması

Ajans kurumsal olarak kalkınma sürecinin temel referans kurumu olmayı, Bölgesel olarak orta vadede TRC3 Bölgesinin diğer bölgelerle arasındaki gelişme farklarının en aza indirmeyi, uzun vadede de kendi potansiyellerini gerçekleştirerek ülkemizin gelişmiş bölgeleri arasında yer almayı hedeflemiştir.

B. Temel Politikalar ve Öncelikler

1. Ajansın Politikaları

İnsan Odaklılık Yaratıcı ve yenilikçi fikirlerin teşvik edilmesi, Uzman ve nitelikli insan kaynağı ile çalışma, Bilimsel bilgi ile bilginin yönetimi ve paylaşılması	Katılımcılık ve yönetim, Rekabet ikliminin geliştirilmesi, Çalışan memnuniyeti,
---	---

Ajans, “Bölgesinde kalkınma sürecinin temel aktörü olma” vizyonu ile belirlenen temel ilke ve değerler ile politikalar çerçevesinde stratejik amaçlarını gerçekleştirerek misyonunu yerine getirmeye çalışmaktadır.

III. 2016 YILI AJANS FAALİYETLERİNE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. Mali Bilgiler

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

Tablo 4. Ajansın 2016 Bütçe Uygulama Sonuçları

BÜTÇE GİDERLERİ TABLOSU

HESAP KODU	BÜTÇE GİDERİNİN TÜRÜ	Cari Yıl (2016)
830	GİDERLER HESABI	28.771.297,41
830 01	Personel Giderleri	5.804.932,43
830 01 03	Sosyal Haklar	51.920,43
830 02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	576.423,11
830 02 01	İşsizlik Sigortası Fonuna Ödemeler	51.106,93
830 02 02	Sosyal Güvenlik Kurumuna Ödemeler	525.316,18
830 03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	9.709.095,78
830 03 02	Tüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	359.793,61
830 03 03	Yolhuklar	317.580,22
830 03 05	Hizmet Alımları	3.241.809,86
830 03 06	Temsil ve Tanıtma Giderleri	16.062,22
830 03 07	Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	336.854,88
830 03 08	Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	5.436.994,99
830 07	Sermaye Transferleri	12.680.846,09
830 07 01	Proje Teklif Çağrısı Yöntemiyle Verilen Destekler	12.049.457,18
830 07 02	Doğrudan Faaliyet Desteği	391.461,02
830 07 03	Güdümlü Proje Destekleri	239.927,89
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI (A)		28.771.297,41

BÜTÇE GELİRLERİ TABLOSU

HESAP KODU	BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	Cari Yıl (2016)
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	27.842.081,46
800 01	Merkezi Yönetimden Aktarılan Paylar	19.616.704,00
800 02	İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	1.664.265,47
800 03	Belediyelerden Aktarılan Paylar	2.241.235,70
800 04	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	25.822,89
800 05	Avrupa Birliği ve Diğer Uluslararası Fonlardan Aktarılan Paylar	1.500.000,00
800 06	Faaliyet Gelirleri	0,00
800 08	Alacaklardan Tahsilatlar	1.264.026,76
800 09	Proje ve Faaliyet Destek Ödemelerinden İadeler	126.859,96
800 10	Diğer Gelirler	1.403.166,68
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI (B)		27.842.081,46

2. Mali Denetim Sonuçları

2016 Yılında yapılan Bağımsız dış denetim sonucunda Olumlu Görüş Bildirilmiştir.

3. Önemli Mal ve Hizmet Alımları ve İhaleler

2016 yılında Ajans, dört adet önemli hizmet alımı gerçekleştirmiştir.

- 2 adet teknik personel hizmet alımı 41.850,27 TL karşılığında satın alınmıştır.
- 1 adet özel kalem personeli hizmet alımı 42.225,49 TL karşılığı satın alınmıştır.
- Yeni Hizmet Binası iç mimari hizmet alımı 64.900,00-TL karşılığı satın alınmıştır.
- SDE ile TRC3 Bölgesinde Sosyal Yaşamı Etkileyen Sorunların Sebepleri ve Çözüm Önerilerinin Tespiti Çalışması 79.000,00 TL karşılığı satın alınmıştır.

- Özel güvenlik hizmeti alımı 155.258,69 TL karşılığında satın alınmıştır.
- Hizmet personeli alımı hizmeti işi 889.573,14 TL karşılığında satın alınmıştır.

B. Performans Bilgileri

1. Kurumsal Gelişim ve Yönetim

1.1. İnsan Kaynakları

2016 yılı eğitim kurulu oluşturularak insan kaynakları ilkeleri doğrultusunda şeffaf ve hakkaniyete uygun eğitim politikalarının geliştirilmesi sağlanmıştır. Eğitim kurulu çalışma programlarında belirtilen ve/veya çalışma programına yeni katılacak eğitimleri belirleyen, yüksek lisans ve doktora yapmakta olan personellerin başvurularını değerlendirerek idari izinli olarak programlarına devam etmeleri konusunda karar alabilen bir kurul olarak çalışmalarına başlamıştır. Eğitim kurulu bu çerçevede 2016 yılı Çalışma Programımızda yer alan eğitimlerden Yatırım Danışmanları için Makro Ekonomik Göstergeler Eğitimi, Yeni Ticaret Kanunu Eğitimi, Yatırım Danışmanlığı ve İş Yaşamında Duygusal Zeka eğitimlerinin yapılmasını kararlaştırmış ve Ajans tarafından bu eğitimler personellerimize sağlanmıştır.

2015 yılı içerisinde, 1 destek ve 10 uzman olmak üzere Ajans'tan toplamda 11 personel ayrılmıştır. 2016 yılı Ocak-Haziran dönemi içinde 1 destek ve 2 uzman personel daha ajansımızdan ayrılmıştır. Ajans 2014 yılında yaşanan personel ayrılmaları ve yıl içinde olabilecek ayrılmaları ön görerek, yatırım destek ofislerini de güçlendirmek maksadı ile Çalışma Programında ve İnsan Kaynakları Raporunda da belirtildiği üzere 1 adet İç Denetçi, 1 adet Hukuk Müşaviri ve 10 adet uzman alımı için 31.12.2015 tarihinde personel alım ilanı yayınlanmış, yapılan sözlü sınavda başarılı bulunan 6 uzman Haziran ayı itibarıyla göreve başlamıştır.

1.2. Çalışma Ziyaretleri

1.2.1. Yurt İçi ve Dışı Çalışma Ziyaretleri

2016 Yılında Kalkınma Bakanlığının talimatıyla yurt dışı çalışma ziyaretleri ve fuar katılımları askıya alınmıştır. Bu nedenle Çalışma Programında yer verilmiş olan herhangi bir çalışma ziyareti ve fuar katılım gerçekleştirilememiştir. Bununla birlikte 2017 Yılı Çalışma Programı kapsamında yurt dışı çalışma ziyareti ve fuar katılımları, 2016 yılı içerisinde Ajans tarafından geliştirilen ve uygulaması süren projelere katkı sağlamak ve Bölgenin öne çıkan ihracat kapasitesi yüksek sektörlerinin pazar olanaklarının geliştirilmesi ve ekonomik işbirliklerinin tesis edilmesine yönelik olarak çeşitlendirilmiştir.

2017 yılı Pazar geliştirme faaliyetleri kapsamında gıda, tarım ve hayvancılık ve endüstriyel hammaddeler (doğal taşlar) sektörlerinde gerek pazar geliştirme gerekse de know-how transferi için ekonomi bakanlığınca desteklenen fuarlardan olan toplam 3 adedine Ajansın katılımı planlanmaktadır. Bölge yatırımcıların yeni pazarlarda faaliyet göstermeleri sürecini başlatmak ve kolaylaştırmak amacı ile yatırımcılar için ilgili pazarlarda araştırmalar yapılması, ikili görüşmeler organize edilmesi, gerektiğinde fuarlardan stant yeri kiralınması, yabancı tanıtım materyali hazırlanması faaliyetleri yürütülecektir. Fuar ziyaretlerine yerel gıda imalatı sanayi, ilgili meslek odası temsilcilerinin ve Ajans yönetim kurulu üyeleri ve personelinin katılması, ziyaretlerde eş zamanlı olarak kurum/kuruluş ziyaretleri yapılarak işbirlikleri geliştirilmesi planlanmaktadır.

Çalışma Planında belirlenen genel amaçlar çerçevesinde Yurt Dışı Çalışma Ziyareti düzenlenebilecek Güney Amerika Ülkeleri Brezilya, Arjantin; Batı Afrika Ülkeleri Nijerya, Kamerun ve Doğu Avrupa

lkeleri ek Cumhuriyeti, Ukrayna, Belarus ülkelerine yönelik olarak ekonomik açıdan görünümleri, dış ticaret verileri incelenmiş ve söz konusu ülkelerle geliştirilebilecek işbirlikleri araştırılmıştır

Bu başlıkta yapılacak olan faaliyetlerle birlikte aşağıda belirtilen hedeflere ulaşılması planlanmıştır.

- Ajans personelinin sektörel fuar organizasyonları konusunda uzmanlaşmaları sağlanacaktır.
- Belirlenen fuarlara katılım hususunda isteksiz olan Bölge yatırımcılarımızın teşvik edilmesi sağlanmış olacaktır.
- Yeni pazarlarda yeni iş bağlantıları yapılmasına katkı sağlanmış olacaktır.
- Bölge yatırımcılarımıza yurtdışı pazar araştırma ve fuara katılım deneyimi kazandırılmış olacaktır.

1.3. Eğitim

1.3.1. Ajans Tarafından Sağlanan Eğitimler

Ajansın yerel ihtiyaçlar noktasındaki kurumsal yönelimini dikkate alarak 2016 yılı çalışma programına dâhil edilen kırsal kalkınma eğitiminin personelin niteliklerinin geliştirilmesi amacıyla muhteva ve katılımcı açısından geliştirilmesine yönelik olarak bir araştırma yapılmıştır. Bu araştırma neticesinde sertifika programı ölçeğinde bir eğitim taslağı hazırlanmıştır. Ajansın tematik alanlarda çalışmasını etkinleştirmek, personelin bireysel yetkinliklerini geliştirmek amacıyla önceden tasarlanmış olan matris çalışması yeniden gözden geçirerek ilgili her birimin kendisi ile ilgili olan alanlarda bir personel görevlendirmesi sağlanmıştır. Ajans tarafından sağlanan eğitimler aşağıdaki gibidir:

- 28 Ocak 2016 tarihinde Mardin’de “Verimli Toplantı yönetimi Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.
- 14-28 Mart 2016 ile 28 Mart-1 Nisan 2016 tarihleri arasında Mardin’de gerçekleştirilen “Proje Döngüsü Yönetimi-Eğitiminin Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.
- 27-29 Nisan tarihleri arasında Antalya’da gerçekleştirilen KAYS İDB modülü alıştayına 1 uzman katılım sağlamıştır.
- 22-23 Ağustos 2016 tarihlerinde Mardin’de Ajans personeline yönelik “EBYS Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.
- 29 Ağustos 2 Eylül 2016 tarihleri arasında İstanbul Özyeğin niversitesinin gerçekleştirildiği
- Hsn M. Özyeğin Vakfı ve Özyeğin niversitesi işbirliğinde 29 Ağustos 2 Eylül 2016 tarihleri arasında düzenlenen "Yerel ve Kırsal Kalkınma Uzmanlık Eğitimi Sertifika Programı"na 7 ajans uzmanı katılım sağlamıştır.
- 28-29 Kasım 2016 tarihlerinde Mardin’de 16 Ajans personeline yönelik IPA II (2014-2020) Dönemi, İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESPSOP) ve Rekabetçilik ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı (RYSOP) Desteklerine Proje Hazırlama ve Yazma Eğitimi verilmiştir.
- Dicle Kalkınma Ajansı tarafından, IPA II (2014-2020) Programları, Rekabetçilik ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı (RYSOP) ve İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı (İESPSOP) fonlarından, TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, Siirt ve şırnak) illeri kamu, özel ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının maksimum düzeyde yararlanabilmesi, başvuru sahibi olabilecek kamu ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının sözü edilen destekler hakkında bilgilendirilmesi ve söz konusu fonlara yönelik başvuru yapabilmelerine yönelik işbirlikleri oluşturulmasına altyapı hazırlanması amacıyla planlanmış olan IPA Projeleri Hazırlama ve Yazma Eğitimleri Mardin ilinde 13-15.12.2016 tarihlerinde ve Batman ilinde 20-23.12.2016 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Mardin ve Batman Eğitimlerine toplam 76 adet kamu ve sivil toplum kurum

ve kuruluş temsilcisi katılım sağlamıştır. Eğitimlerle temel olarak IPA II Fonları hakkında farkındalık oluşturulup IPA II Döneminde TRC3 Bölgesi illeri kamu ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarına Bakanlıklar ve AB Delegasyonu tarafından Coğrafi Odaklanma Yaklaşımı proje başvurularında tanınan avantajlar (%15 Tahsisat, ilave puan, eş finansman) hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Atelye çalışması ile kurum ve kuruluş temsilcileri tarafından sektörel olarak il bazlı ve bölgesel olarak sorun analizleri yapılarak Bölgede proje geliştirilebilecek alanlar belirlenerek taslak proje fikirleri ve Proje fikirleri üzerinden katılımcı kurum ve kuruluşlarca geliştirilebilecek işbirliği ve koordinasyon mekanizmaları tartışılmıştır. Üzerinde mutabakat sağlanan proje fikirlerinin konsept notları hazırlanmıştır. Eğitimler sonunda geliştirilen taslak proje fikirlerinin Ajans tarafından derlenmesi, katılımcı kurum ve kuruluş temsilcileri ile paylaşılması ve akabinde proje fikri alanında aktif olarak faaliyet gösteren ilgili kamu ve sivil toplum kurum ve kuruluşları ile proje fikrinin geliştirilmesi ve projelendirmeye yönelik çalışmaların planlanmasına karar verilmiştir.

2016 yılında yapılan eğitim ihtiyacı analizi ve Genel Sekreterliğin değerlendirmesi sonucu Ajans bütçesinden karşılanmak üzere 2017 yılında alınması öngörülen eğitimler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 5. 2017 Yılında Ajans Tarafından Alınması Planlanan Eğitimler

S. No	Eğitimin Adı	Tahmini Süre	Takvim	Hedef Kitle
1	Verimli Toplantı Yönetimi	1 gün	Ocak	Tüm Birimler
2	Etkili Sunum Teknikleri Eğitimi	2 gün	Şubat	Tüm Birimler
3	İletişim ve Çatışma Yönetimi Eğitimi	2 gün	Mart	Tüm Birimler
4	Sektörel Analiz Yöntemleri	3 gün	Mart	ASGP - YDO
5	İnsan Kaynakları Uygulamaları Eğitimi	2 gün	Nisan	KURKOR
6	Zaman Yönetimi Eğitimi	1 gün	Mayıs	Tüm Birimler
7	Microsoft Office Eğitimi	5 gün	Mayıs	Tüm Birimler
8	Yönetici Asistanlığı Eğitimi	3 gün	Haziran	Sekreterler
9	Ekonomik Gelişmişliğin Analizi	2 gün	Temmuz	ASGP & YDO
10	İş Hukuku ve Temel İdare Hukuku Eğitimi	5 gün	Temmuz	Tüm Birimler
11	Analizden Programla ve Politika Tasarımı Eğitimi	3 gün	Ağustos	ASGP & YDO
12	Proje Yönetimi (PCM)	3 gün	Ağustos	Tüm Birimler
13	Eğiticinin Eğitimi	6 gün	Eylül	ASGP & YDO & DİFB
14	Kümelenme Eğitimi	3 gün	Ekim	ASGP & YDO
15	Değer Zinciri Analizi Eğitimi	3 gün	Kasım	ASGP & YDO
16	Stratejik Plan Hazırlama Eğitimi	3 gün	Kasım	ASGP & YDO
17	Yatırım Teşvik Uygulamaları Eğitimi	3 gün	Aralık	YDO

1.3.2. Diğer Kurumlar ile İşbirliği İçerisinde Sağlanan Eğitimler

Ajans'ın çalışma alanı içerisinde personelin yetkinliklerini geliştirmek üzere Kalkınma Bakanlığı başta olmak üzere kamu kurumlarının kendi plan ve programları dâhilinde katılım çağrısı yaptıkları eğitimlerden de faydalanılmıştır. Bu eğitimlerden bazıları aşağıda verildiği gibidir:

- 2-4 Mart 2016 ile 7-9 Mart 2016 tarihlerinde Dünya Bankası tarafından Ankara'da gerçekleştirilen Bölgesel Yatırım Ortamı Değerlendirilmesi Projesi (RICA) "Yatırım Promosyonu Eğitimi"ne katılım sağlanmıştır.

- 4-6 Mart tarihlerinde Mersin’de gerçekleştirilen Etki Değerlendirmesi eğitimine katılım sağlamıştır.
- Batman YDO ve Ziraat Mühendisleri Odası Batman İl Temsilciliği tarafından organize edilen, GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi Batman-Siirt Koordinatörlüğü ve Batman Teknik Elemanlar Derneği tarafından desteklenen "Tarımsal Proje Döngüsü Yönetimi (PCM) ve Fon Kaynakları Eğitimi" kapsamında Batman’da 25 Mart 2016 Cuma günü proje hazırlama ve devletin hibe destekleri konusunda eğitim verilmiştir.
- 6-8 Mayıs 2016 tarihlerinde TUBİTAK ve Gaziantep Üniversitesi’nin ev sahipliğinde yapılan KOBİ Mentorluğu Eğitimi’ne katılım sağlanmıştır.
- Dünya Bankası tarafından Ankara’da 24-26 Mayıs 2016 tarihlerinde düzenlenen ve Kalkınma Bakanlığı’nın da yaralanıcısı olduğu Bölgesel Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Projesi-RICA kapsamında “İşletme Anketi Veri Analizi Eğitimi “ne katılım sağlanmıştır.
- 25-28 Mayıs tarihlerinde Hatay’da gerçekleştirilen ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı’nın düzenlediği Etki Analizi Sempozyumuna katılım sağlanmıştır.
- Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) tarafından sunulan, Dicle Kalkınma Ajansı’nın da iştirakçi olarak katıldığı Sivil Toplum Diyalogu Programı "Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu" kategorisinde desteklenmeye hak kazanan “Doğu ve Güneydoğu Anadolu Kalkınma Ajansları için “Karşıt Gerçeklik Etki Değerlendirme Metotlarında Kapasite Geliştirme Projesi”nin proje faaliyetleri kapsamında 6-7 Haziran 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen “Etki Değerlendirme Eğitimi “ne katılım sağlanmıştır.
- Kalkınma Bakanlığı tarafından Siirt YDO olarak Yatırım Destek ve Tanıtım Eğitimi alınmıştır.
- TÜBİTAK tarafından verilen “Horizon 2020 Fikri Mülkiyet Hakları Eğitimi “ne Siirt Yatırım Destek Ofisi katılım sağlanmıştır.
- Yatırım Ortamı Değerlendirmesi projesi kapsamında mayıs ayında Ankara’da gerçekleştirilen “Kapasite Geliştirme Eğitimi “ne katılım sağlanmıştır.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın düzenlediği ve Ankara’da gerçekleştirilen IPA Fonları Proje Yazma (OTB ve PCM Süreçleri) Eğitimi (24-25.08.2016) ve IPA Projelerinde İhale Şartnamesi Hazırlama Eğitimine (17-19.10.2016) Dış İlişkiler ve Fonlar Biriminden katılım sağlanmıştır.
- 8-9.11.2016 tarihlerinde Ankara’da Ulusal Ajans’ın düzenlediği Erasmus+ Eğitimi’ne Dış İlişkiler ve Fonlar Biriminden katılım sağlanmıştır.
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği’nin Etki Analizi başlıklı 47. Maddesinde belirtilen geçmiş dönem yürütülen programların etki değerlendirme çalışmalarını yerine getirebilmesi amacıyla birim çalışanları 2 eğitim ve bir sempozyuma katılım sağlamıştır.

1.4.Yönetim Kurulu ve Kalkınma Kurulu Toplantıları

1.4.1. Yönetim Kurulu Toplantıları

Yönetim Kurulu, Ajans’ın karar organıdır. Ajans Yönetim Kurulu, Bölge illerinin Valileri, İl merkez Belediye Başkanları, İl Genel Meclisi başkanları ve Ticaret ve Sanayi Odası başkanlarından oluşur. Yönetim Kurulunun başkanı Vali’dir. Birden fazla ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulu başkanlığı; ilk yıl Ajans merkezi olarak tespit edilen ilin valisi tarafından, müteakip yıllarda illerin alfabetik sırasına göre bölgedeki valiler tarafından birer yıl süreyle dönüşümlü olarak yürütülmektedir. Ajans’ın Yönetim Kurulu Başkanlığı 2016 Kasım ayına kadar Batman Valisi Ahmet DENİZ tarafından yürütülmüş olup Kasım 2016’dan bu yana Mardin Valisi Mustafa YAMAN tarafından yürütülmektedir.

Ajans Yönetim Kurulu 5449 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin 9 uncu fıkrası gereğince 2015 yılı Aralık ve 2016 yılı Ocak-Şubat Yönetim Kurulu toplantısı 25.02.2016 tarihinde Batman ilinde Kristal Park Toplantı Salonu'nda; 2016 yılı Mart-Nisan- ayı Yönetim Kurulu Toplantısı 04.05.2016 tarihinde Siirt ilinde Polisevi Toplantı Salonu'nda; gerçekleştirilmiştir. 2016 yılı Mayıs ayı Yönetim Kurulu 20.06.2016 tarihinde video konferans sistemi ile, Haziran-Temmuz ayları Yönetim Kurulu Toplantısı 28.07.2016 tarihinde ve Ağustos ayı Yönetim Kurulu Toplantısı 05.09.2016 tarihinde Telekonferans sistemi ile yapılmıştır. 2016 yılının Ekim-Kasım aylarına ait Yönetim Kurulu Toplantısı 16.11.2016 tarihinde Mardin ilinde Hilton Garden Inn Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

1.4.2. Kalkınma Kurulu Toplantısı

Bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve Ajans'ı yönlendirmek üzere Kalkınma Kurulu oluşturulmuştur. Kalkınma Kurulu, illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla yüz üyeden oluşur. Kalkınma Kurulu'na temsilci gönderecek kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim ve sivil toplum kuruluşlarının gönderecekleri temsilcilerin sayısı, görev süresi ve diğer hususlar kuruluş kararname ile belirlenmiştir.

19.08.2016 tarih ve 29806 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Kalkınma Ajansları Kalkınma Kurullarına Temsilci Gönderecek Kurum ve Kuruluşların Belirlenmesi ve Bazı Bakanlar Kurulu Kararlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar" sebebiyle 2016 yılında herhangi Kalkınma Kurulu Toplantısı yapılmamıştır.

1.5. Genel Yönetim Faaliyetleri

1.5.1. Yardımcı Hizmetler

Yardımcı hizmetler, hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilen giderler ile iletişim giderlerini kapsamaktadır. Hizmet alımı yolu ile gerçekleştirilen giderler; temizlik, güvenlik ve araç kiralama gibi hizmetleri kapsamaktadır. İletişim giderleri telefon, internet, kargo, kurye, posta ve diğer gönderim işlemlerini içermektedir. Bunun yanı sıra vekâlet ve noter ücretleri, banka masrafları, ihale ilan bedelleri, sözleşmelerden kaynaklanan vergi giderleri vb. giderler de söz konusu olmuştur.

1.5.2. Demirbaş, Ofis Ekipmanı ve Sarf Malzemeleri İhtiyaç Tespit ve Temini

Ajansın ihtiyacı olan genel sarf malzemeler ihtiyaca göre temin edilmektedir.

1.5.3. Bilişim Teknolojileri Altyapılarının Geliştirilmesi

a. KAYS

Kalkınma Ajansları Bilgi Sistemi (KAYS) Satın alma ve Muhasebe Modülü girişleri üzerinden yapılmaya başlanmıştır.

b. Bakım

Ajans bünyesinde mevcut bilgi iletişim teknolojileri altyapısının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla gerekli bakım ve onarım faaliyetleri yürütülmekte olup, telefon, e-posta ve yüz yüze oluşturulan arıza kayıtlarının tümü giderilmiştir. Sorunlara zamanında müdahale edilip gerekli bakım ve iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Ajans Bilgi Sistemlerinin merkezi yedekleme ve sistem çökmelerine karşı gerekli tedbir alınmış ve yedeklemeleri günlük, haftalık olarak yapılmaktadır.

c. Yazılım

İnsan kaynakları programının mesai takip modülü kullanılmaya başlanarak personelin mesai takipleri e-imza ile entegre edilerek günlük olarak birim başkanlarının ve genel sekreterin onayına sunulmaya başlanmıştır.

1.6. Ajans Hizmet Binası

Yapımı 2014 yılında başlayan Ajans Ana Hizmet Binasının Haziran ayı itibarıyla Geçici Kabul Dönemine girmiş ve geçici kabul eksiklerinin tamamlanması için yükleniciye (08.08.2016 tarihine kadar) iki aylık süre verilmiştir. İç Mimari hizmet çalışmaları da başlatılmış olup söz konusu çalışmalar yapım işinin bitişine müteakip başlaması ve üç ay içinde tamamlanması hedeflenmektedir.

1.7. Denetim

1.7.1. İç Denetim

Ajansın iç denetçi alımı için 2013 ve 2015 yılında ilana çıkılmış, fakat ilgili pozisyona başvuru olmamıştır. Ajans 2017 yılında yapacağı personel istihdamında da yeniden iç denetçi için başvuru kabul edecektir.

1.7.2. Dış Denetim

Ajansın 01.01.2015-31.12.2015 hesap dönemine ilişkin dış denetimi, kalkınma ajansları denetim yönetmeliğinin 24. madde 2.fıkrası gereğince 2016 Mart ayı içinde Mega Global Uluslararası Bağımsız Denetim A.Ş. tarafından 4.500 TL+KDV olarak gerçekleştirilmiştir.

1.7.3. Sayıştay Denetimi

2016 Yılında Sayıştay tarafından talep edilen bilgi ve belgeler Sayıştay'a gönderilmiştir.

1.7.4. Mali Yönetim Yeterliliği

2011 yılında yürütülen hazırlık faaliyetleri sonucunda 'Mali Yönetim Yeterliliği' almaya hak kazanan Ajans'ta, yeterlilik kriterlerini sistemli hale getirmeye yönelik faaliyetlere 2016 yılında da devam edilmiştir.

2. İletişim ve Tanıtım

Ajans, 2016 yılında Bölgenin ulusal ve uluslararası platformda tanıtımına yönelik çalışmalara devam etmiş, düzenli olarak basın bültenleri hazırlanarak güncel gelişmelerden ve faaliyetlerden medyanın bilgilendirilmesini sağlamıştır.

2.1. Tanıtıma Yönelik Yapılan Faaliyetler

- Web sitesinde 110 Haber, 72 Duyuru, 2 Hibe Duyurusu ve 4 İhale ilanı yayımlanmıştır.
- Facebook ve Twitter hesapları Ajansın ve Bölgenin tanıtımı için aktif olarak kullanılmaya devam edilmiştir.
- Mali Destek Programları için rehber tasarımı ve basımları yapılmıştır.

2.2. İşbirliğine Yönelik Yapılan Faaliyetler

Bölgedeki teşvik belgelerinin durumu ve etkilerini ölçmeye ve yatırımların arttırılmasına yönelik olarak yapılacak raporlama için, saha ve analiz çalışmalarının altyapısı oluşturularak koordinasyon çalışmaları yapılmıştır.

a. Siirt Fıstığı İşletme Sektörü Altyapısını Geliştirme projesi

Ajansımızın başvuru ve değerlendirme aşamalarında teknik destek sağladığı Siirt Fıstığının üretiminin yaygınlaştırılması ekonomik değerinin arttırılması amacıyla Avrupa Birliğinin Mali destek programına (IPA I sunulan ve kabul edilen yaklaşık 30 Milyon (9 Milyon 864 bin Avro) TL bütçeli Siirt Entegre fıstık işleme tesisi projesi Yönlendirme Komitesi İlk toplantısının 21.07.2016 ve İkinci toplantısı 23.11.2016 tarihlerinde Siirt İli'nde yapılmış ve Ajansımız Yönlendirme Komitesi (Steering Commitee) üyesi olarak toplantıya katılım sağlamıştır.

Toplantılarda proje faaliyetleri hakkında Yüklenici firma tarafından sunum yapılmış ve Ajansımız tarafından proje faaliyetlerine ilişkin görüş ve öneriler ifade edilmiştir. 2016 Yılı raporlama dönemi içinde gerçekleştirilen ana faaliyetler aşağıda verilmiştir.

- Tanı çalışması tamamlanması, (Siirt, Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis illerinde 73 adet Üretici, toptancı, perakendeci, işleyici ile görüşmeler)
- Tanı Çalışması çalıştayının gerçekleştirilmesi,
- Pazar Araştırmasının ana hatları ile tamamlanması
- Çeşitli ziyaretler ve birebir çalışmalar ile SFİT tanıtımı yapılması,
- Ankara ve İstanbul Siirt Tanıtım Günleri içinde ve Antalya Yöresel Ürünler fuarı içinde de Ajans tarafından organize edilen standa Siirt Fıstığı tanıtımının yapılması,
- İnşaatı süren Entegre Tesis için İşletme Yöneticisinin belirlenmesi.

b. Gençlik Projeleri Destek Programı (2016-1) Özel Çağrı (GAP-DAP) programı

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Gençlik Projeleri Destek Programı çerçevesinde proje teklif çağrısına çıkılan 2016-1 Özel Çağrı ve 2016 – II Genel Çağrı (GAP-DAP) kapsamında TRC3 Bölgesi'nde başvuru sahibi olabilecek Sivil Toplum Örgütlerine yönelik olarak Bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmiş ve bu çerçevede DİF Birimince 06.12.2016 tarihinde Mardin ilinde Ajans Konferans salonunda bilgilendirme sunumu gerçekleştirilmiştir. Faaliyet akabinde proje geliştiren Sivil Toplum Kuruluşlarına teknik destek sağlanmıştır. Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde gerçekleştirilen bilgilendirme ve teknik destek faaliyetleri sonucunda toplam 28 adet proje başvurusu gerçekleştirilmiştir.

3. Planlama, Programlama ve Koordinasyon

3.1. Tematik Çalışmalar

3.1.1. TRC3 Bölgesi İl Bazlı Sosyal Analiz Çalışması

Kalkınma Bakanlığı'nın talebi üzerine 81 ilin istatistiklere yansımayan veya istatistiklerle açıklanamayan; fakat, müdahale ve tedbir alınması önem arz eden sosyal problemler ve alanlarının tespitine yönelik olarak planlanan ve ildeki STK, kamu kurum ve kuruluşları gibi tüm paydaşlarının katılımının ön görüldüğü "İl Bazlı Sosyal Durum Analizi Çalıştayı" Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerimizde gerçekleştirilmiştir.

Çalışma talep edilen düzeltmeler doğrultusunda revize edilerek yeniden Kalkınma Bakanlığına iletilmiştir.

3.1.2. TRC3 Bölgesi'nde Sosyal Yaşamı Etkileyen Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerileri

2015 yılı sonlarından itibaren TRC3 Bölgesi'nde özellikle Şırnak Merkez, İdil, Cizre, Silopi, Nusaybin, Derik ve Dargeçit başta olmak üzere ilçe merkezlerinde yaşanan olaylar sosyal yaşamı, can ve mal

güvenliğini ciddi derecede etkilemiştir. Yaşanan bu olayların ön saflarında çocuk ve gençlerin yer alması, Ülke geneline kıyasla çocuk ve genç nüfusu oldukça yüksek olan TRC3 Bölgesi'nde (0-14 yaş arası nüfus oranı yaklaşık %39, 15-29 yaş arası nüfus oranı yaklaşık %30) sorunu daha da kritik bir boyuta taşımaktadır. Sorunun çözümü noktasında sosyal açıdan atılması gereken adımların etkin ve etkili bir şekilde yapılabilmesi ve doğru tespitlerin ortaya konabilmesi, yaşanan sorunların nedenlerinin derinlemesine analiz edilmesini gerekli kılmaktadır. Bu analizlerin yapılması ve çözüm araçlarının belirlenmesi amacıyla Ajansımız hizmet alımı yoluyla "TRC3 Bölgesi'nde Sosyal Yaşamı Etkileyen Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerileri" konulu bir çalışma başlatılmıştır. Çalışmada, TRC3 Bölgesi'nde genel anlamda yaşanan sosyal sorunların ve etkilerinin tespit edilmesi beklenmekle birlikte, özellikle çocuk ve gençlerin yaşanan olaylarda ön saflarda yer almalarının altında yatan sebeplere odaklanılması beklenmektedir. Çalışma neticesinde ise özellikle Bölge'deki çocuk ve gençlerin kazanılması ve olaylara yine/yeni katılımların önlenmesi için atılabilecek somut adımlara yönelik çözüm önerilerinin ortaya konması gerekmektedir.

Ajansımız ve GENAR Danışmanlık firması işbirliği ile yürütülecek olan "TRC3 Bölgesi'nde Sosyal Yaşamı Etkileyen Sorunların Tespiti ve Çözüm Önerileri" konulu çalışmanın Başlangıç Toplantısı Mardin ilinde gerçekleştirilmiştir. GENAR Danışmanlık yönetici ve uzmanları ile Bölge'den üniversite ve kanat temsilcilerinin katılım sağladığı başlangıç toplantısında çalışmanın yol haritası belirlenerek geliştirilebilecek işbirlikleri üzerine sunulan görüş ve öneriler değerlendirilmiştir. Çalışmada, Bölgemizde genel anlamda yaşanan sosyal sorunların ve etkilerinin tespit edilmesi beklenmekle birlikte, özellikle çocuk ve gençlerin istismarına yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi beklenmektedir.

3.1.3. Yerel Aktörlerin Katılımı ile Yerel Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen, İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığınca yürütülen "Yerel Aktörlerin Katılımı ile Yerel Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi" Kasım 2014'ten bu yana devam etmektedir.

Yerel Aktörlerin Katılımıyla Yerel Yatırım Planlama Kapasitesinin Güçlendirilmesi için Teknik Destek" projesi Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir. İçişleri Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı projenin ana yararlanıcısıdır ve Merkezî Finans ve İhale Birimi (MFİB) projenin Sözleşme Makamıdır.

Hollanda Belediyeler Birliği Uluslararası İşbirliği Ajansı (VNG International Hollanda) tarafından WYG International (İngiltere), WYG Türkiye, GDSI (İrlanda) ve ERVET (İtalya) ile konsorsiyum halinde uygulanacak proje Kasım 2014'ten Ekim 2016'ya kadar olan 24 aylık süreyi kapsayacaktır.

Projenin Genel Hedefi, kamu hizmetlerinin iyi işleyen ve etkili bir hale getirilmesi ve yerel düzeydeki kamu yatırımlarının planlanmasında ve programlanmasında etkinliğin ve verimliliğin sağlanması amacıyla kamu yönetimi modernizasyonunun sürdürülmesidir.

Projenin Amacı, yatırımların yerel düzeyden planlanabilmesi için yerel kamu yönetimi kapasitesinin geliştirilmesi ve paydaşlar arasında sağlıklı bir eş güdüm sağlanması amacıyla:

- Yerel aktörler arasında eş güdüm sağlanması ve yerel yatırımların gereğince planlanması yoluyla İçişleri Bakanlığının kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi,

- Yerel aktörlerin yatırım planlama sürecine açık görev ve sorumluluklarla etkin biçimde katılımının sağlanması,
- Planlama ve yatırım kararlarına ilişkin süreç için katılımcı bir model geliştirilmesi,
- Yerel aktörlerin yatırım planlama süreçlerine katılımının sağlanması için gerekli yapıların oluşturulması ve bunların işleyişinin Trabzon, Erzurum ve Mardin illerindeki yatırım planlama süreçleri kapsamında sınanması,
- Yeni bir yerel yatırım planlama modeli oluşturulmasıdır.

Projenin uygulandığı pilot iller içerisinde Mardin de yer almaktadır. Mardin’de gerçekleştirilen proje faaliyetlerine Ajansımız Mardin Yatırım Destek Ofisinden uzmanlarımız katılmaktadırlar. 2016 yılının ilk döneminde Mardin’de 11.02.2016 tarihinde “Sektörel Eğilimler, Gelecek Projeksiyonları” konulu toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantının temel konusu tarım ve turizm sektörlerinde talep analizi gerçekleştirmek olmuştur. Kurumlar tarım ve turizm alanlarındaki faaliyetlerini anlatmış, tarım ve turizm deki mevcut durum özetlenmiş, ihtiyaç ve sorunlar dile getirilmiştir. Ayrıca Proje kapsamında gerçekleştirilen toplantılarda yapılan ihtiyaç analizi ve temel iki sektör (tarım ve turizm) belirlenmesinden sonra kurumlar ile DİKA tarafından gelen ve Siirt Valiliği tarafından son hali verilerek onaylanan proje fikirleri içinden Fuar ve Kongre Merkezi Yapılmasına Dair ön çalışmalar, fizibilite ve ön projeler proje haline getirilip yetkililere sunulmuştur.

3.1.4. TRC3 Bölgesinde Yöresel Ürünlerin Coğrafi İşaret Tescillerinin Yapılması

Çalışma kapsamında bir ön çalışma raporu hazırlanmıştır. Ön çalışma raporunda coğrafi işaret tanımı ve sürecine ilişkin detaylı bilgiler ve konunun ilgili mevzuatı yer almaktadır.

TRC3 Bölgesi Coğrafi İşaretler Projesi, TRC3 Bölgesi illerinde üretimi yapılan ve coğrafi işaret adayı olabilecek özgün tarımsal ve gıda ürünlerinin belirlenmesi, bu ürünlere coğrafi işaret alınması için gerekli teknik ve idari çalışmaların ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde başlatılması ve yürütülmesini kapsamaktadır. Bölgede coğrafi işaret tescilinin ve coğrafi işaret alabilecek ürünlerin başta bölgede üretim yapan çiftçilere olmak üzere son tüketiciye kadar ulaştırılmasını sağlayacak değer zinciri içerisinde yer alacak tüm paydaşlara ve bir kırsal kalkınma aracı olarak yerel ekonomiye katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Proje çerçevesinde Bölgedeki 4 Üniversite, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve ilgili paydaşlarla çalışılması planlanmıştır.

TRC3 Bölgesi’nde sınırları belirli coğrafi alanlarda üretimi yapılan özgün sınırlı sayıda tarım ve gıda ürünlerinin coğrafi işaret tescili ile değer ederin yükseltilmesi, ürünün özgünlüğünün korunması, üretim yapan çiftçi ve üretim ve pazarlama zinciri içinde yer alan aktörlerin gelirlerinin arttırılması bu yolla yerel kalkınmanın sağlanması amacıyla geliştirilen projenin başlangıç toplantısı (Atelye Çalışması) 02.06.2016 tarihinde Mardin’de İli’nde gerçekleştirilmiştir. Toplantıda aşağıda yer alan konu başlıkları tartışılmıştır.

- Coğrafi işaret kavramı, Coğrafi İşaretli Ürünlerin işlevleri, Coğrafi İşaretlerin Avrupa Birliği’ndeki ve Uluslararası Platformdaki Önemi
- Ulusal Mevzuat, Coğrafi İşaretli ürünlerin ülkemizde gelişim ve uygulama süreci,
- Coğrafi işaretler ve TRC3 Bölgesi
- TRC3 Bölgesi Coğrafi İşaretler Projesinin tanıtımı, Proje hakkında katılımcı kurum/kuruluş görüşler,
- Başvuru ve Tescil Süreci

- Proje faaliyetleri, Katılımcı Kurum ve Kuruluşların Projeye Katkılarının Tartışılması ve İl Proje çalışma grupları oluşturulması.

10.10.2016 tarihinde Batman'da düzenlenen toplantıya 4 ilden toplam 32 adet kurum/kuruluş temsilcisi katılım sağlamıştır. Batman İlinden 12, Mardin İlinden 6, Siirt ilinden 7 ve Şırnak ilinden 6 adet katılım olmuştur. Bölge dışından Harran Üniversitesinden 1 adet katılım gerçekleşmiştir. Toplantıda aşağıda yer alan konu başlıkları ele alınmıştır.

- Coğrafi İşaret Adayı Olabilecek Tarım ve Gıda Ürünlerinin Belirlenmesinde Dikkate Alınması Gerekli Kriterler ve Metodoloji
- Coğrafi İşaret Adayı Ürünlerin Ana Kriter ve detay kriterler tablosuna göre önceliklendirilmesi
- İl Proje Ekiplerinin çalışma metodolojilerinin belirlenmesi

Toplantıda Ajans DİF personeli tarafından Coğrafi İşaret adayı olabilecek ürünlerin seçilmesine yönelik olarak metodoloji sunumu yapılmış akabinde Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Ebru SAKAR tarafından örnek uygulama sunumu gerçekleştirilmiştir. Toplantının öğleden sonraki bölümünde Bölge İlleri atölye çalışması formatında illerine özgü Coğrafi İşaret Adayı ürünleri seçme çalışmasını yürütmüşlerdir.

Seçilen Coğrafi İşaret adayı ürünler ve ait oldukları iller aşağıda verilmiştir.

Seçilen Coğrafi İşaret Adayı Ürünler

Batman

1. Sason Çileği
2. Gercüş Mazruna Üzümlü
3. Sason Balı

Mardin

1. Derik Halhalı Zeytini
2. Kızıltepe Mercimeği
3. Mardin Mezrone Üzümlü

Siirt

1. Zivzik (Dişlinar) Köyü Narı
2. Siirt Bittımı
3. Siirt Menengiç Kahvesi

Şırnak

1. Faraşın Balı
2. Şırnak Otlı Peyniri
3. Şırnak Cevizi
- 4.

Toplantı sonunda, sürdürülecek proje çalışmaları kapsamında seçilen ürünlerin başvurusuna yönelik maliyet araştırmasının yapılması, sonuçların başvuru sahibi olabilecek istekli kurum ve kuruluşlarla müzakere edilmesi, başvuru sahiplerinin belirlenmesi ve işbirliği metinlerinin her ilde katılımcı kurum ve kuruluşların imzasına açılması kararları alınmıştır.

3.1.5. Üniversite-Ajans İşbirliği Toplantıları

Ülkemizin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarına çözüm üretilmesini amaçlayan Üniversiteler ile bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmeyi hedefleyen Ajansımızın işbirliği, yerel ve bölgesel kalkınma açısından önem arz etmektedir. Bu amaçla TRC3 Bölgesi'ndeki üniversitelerin katılımıyla 2016 yılında toplantılar gerçekleştirilmiş olup 2017 yılında da toplantıların devamı planlanmaktadır.

3.2. Sektörel Çalışmalar

Ajansın kurumsal hafızasını artırmak amacıyla Turizm, Ticaret, Finans-Yatırım, Çevre ve Altyapı, Kırsal Altyapı, Sosyal Yapı, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Ulaşım, İstihdam ve Girişimcilik gibi konularda sektör bazlı istatistiksel çalışma yapılmaktadır. Veriler ve grafiklerle oluşturulmaya çalışılan veri havuzuna yeni sektörlerin eklenmesi kararlaştırılmıştır. Bu yönde Ajans uzman personeli için sektörel uzmanlaşma hedeflenmiştir.

3.2.1. Kalkınma Bakanlığı ve OECD işbirliğiyle yürütülen Türkiye'de Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Geliştirilmesi projesi kapsamında TRC3 Bölgesi Sektörel Çalıştay

Ülkemizde bölgesel ve sektörel rekabet politikalarının iyileştirilmesini ve Kalkınma Ajansları, Kalkınma Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlar arasındaki koordinasyonun geliştirilmesini amaçlayan 'Türkiye'de Bölgesel Rekabet Edebilirliğin Geliştirilmesi Projesi' Kalkınma Bakanlığı ve OECD işbirliğiyle yürütülmektedir. 2 milyon \$ bütçeye sahip olan proje, % 90 oranında Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Proje kapsamında ülkemizdeki bölgelerin rekabet edebilirliğin ölçülmesi ve karşılaştırılmasına dayanak oluşturabilecek gösterge seti ile birlikte bölgelerde öne çıkan sektörlerin belirlenmesi, öncelikli sektörlerin tanımlanmasında merkezi kurumlar ve kalkınma ajansları arasındaki koordinasyonun geliştirilmesi ve ülkemizde önce çıkan öncelikli sektörlerin yerel boyutunun güçlendirilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. 2014 yılının Kasım ayında başlatılan projenin 2016 yılının Eylül ayında tamamlanması öngörülmektedir.

29 Haziran 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen çalışmaya bölgemizin dört ilini temsilen kamu, özel sektör ve sivil toplum örgütleri temsilcileri ile akademisyenler ve Ajansımız uzmanları katılım sağlamıştır. Çalıştayda proje hakkında genel bir bilgilendirme yapıldıktan sonra TRC3 (Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) bölgesinin öncelikli görülen sektörleri hakkında tartışmalar yürütülmüştür. Çalıştayın sonraki bölümünde ülkemiz için kritik görülen kimya ve makine sanayi sektörlerine ilişkin yerel yansımalar ve bu sektörlerle ilişkin gelecek beklentiler istişare edilmiştir. Bölgelerin, ülkemizin 2023 hedeflerine en yüksek katkıyı sunabilmeleri açısından ulusal stratejilerle uyumlu olmak üzere geliştirmeleri gereken stratejilerin yer aldığı Bölge Planı başta olmak üzere birçok strateji belgesinin bu iki ana sektöre ilişkin vurgulanan kısımları irdelenmiştir.

Çalıştayda, istihdamdaki kayıt dışılığın ve bölgesel veri azlığının analizlere olan olumsuz etkileri, bölgede öne çıkan gıda ve inşaat malzemeleri imalatı ile hazır giyim sektörünün mevcut durumu, lojistik ve ticaretin üretim boyutu, turizm sektöründe yaratılan konaklama kapasitesi ve hizmet sunumu, inşaat sektöründeki uzun vadeli potansiyelin yanı sıra makine ve kimya sektöründe yerel girişimci azlığı, bölgedeki büyük ölçekli yatırımları ile sanayide atıl kapasite konuları ele alınmıştır.

Proje kapsamında temel çıktı niteliğinde hazırlanan taslak raporlardan 'Türkiye'deki Bölgelerin Ekonomik Yapısına Giriş' (An Introduction to the Economic Structure of Turkey's Regions) raporuna yönelik inceleme yapılmış ve Kalkınma Bakanlığına sunulmak üzere geliştirici öneriler sunulmuştur.

3.2.2. Mardin OSB Bulgur ve Makarna Kümesi: Mardin'de Bulgur ve Makarna Sektöründe İhracat Kapasitesi ve Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Ekonomi Bakanlığı'nın "2010/8 sayılı "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ" çerçevesinde yürüttüğü program kapsamında Ajansımız teknik desteği ile Mardin OSB Müdürlüğünce hazırlanan ve sözleşmeye hak kazanan Mardin "OSB Bulgur ve Makarna Kümesi: Mardin'de Bulgur ve Makarna Sektöründe İhracat Kapasitesi ve Rekabet Gücünün Artırılması Projesi" 2015 yılından itibaren devam etmektedir. Bu proje ile dünyanın en kaliteli durum buğdayı olan Mardin buğdayından üretilen bulgur ve makarna ürünlerini yeni ihracat pazarlarına ulaştırılması, sektörde faaliyet gösteren firmaların kurumsal kapasitelerinin artırılması hedeflenmektedir.

UR-GE Projesi kapsamında Mardin OSB'de faaliyet gösteren Bulgur ve Makarna firmaları için firma ihtiyaç analizleri yapılmış olup çıkan sonuçlara göre bu firma çalışanlarına yönelik olarak eğitimler düzenlenmiştir. Proje kapsamında şu ana kadar Fas, Almanya ve Dubai'de düzenlenen gıda fuarlarına katılım sağlanarak ikili iş görüşmeleri gerçekleştirilmiştir.

3.2.3. Batman İlinde Petrol Atıklarının Endüstriyel Simbiyoz Yaklaşımı İle Değerlendirilmesi Projesi

Proje kapsamında sanayileşmesi gelişme ve büyüme yönünde olan Batman ilinde, Endüstriyel Simbiyoz yaklaşımı ile kaynakların etkin kullanımının sağlanarak hem çevresel performanslarının hem de rekabet güçlerinin artırılması ve böylece bölgesel kalkınmanın sürdürülebilirliğine katkı sunulması hedeflenmektedir. Çalışma petrol arama ve işleme prosesleri esnasında oluşan ve farklı türevlerde bulunan petrol atıklarının birer çevre problemi olmaktan çıkarılıp kaynak/hammadde olarak kullanılabilirliğinin araştırılmasını kapsamaktadır.

2016 yılı Ajans Doğrudan Faaliyet Destek Programı Kapsamında Batman Ticaret ve Sanayi Odası adına Batman petrol atıklarının bertaraf edilmesi için proje hazırlanmıştır. Bu proje, Batman'daki petrol atıklarının durumu, nasıl bertaraf edileceği, potansiyeli vs. hususları içeren bir fizibilite çalışmasıdır. Proje başarılı bulunmuş ve sözleşme imzalanmıştır. Türkiye'de bu konuda deneyimli bir firmadan hizmet satın alımı yapılması ve bütün çalışmalar sonucunda bir çalıştay veya sempozyum gerçekleştirilip elde edilen sonuçların raporlaştırılması öngörülmüyordu. Fakat proje uygulama aşamasına geçememiştir. Bunun yerine Ajansımız ve BATSO işbirliğiyle ortak bir çalışma yapılmasına karar verilmiş ve protokol imzalanmıştır.

3.2.4. Sason Çileğinin Geliştirilmesi Projesi

Sason çileğinin geliştirilmesi projesi kapsamında; GAP TEYAP ekibi ile Batman Vali Yardımcısı, Sason Kaymakamı ve Çilek Üreticileri Birliği Başkanı ile proje detayları hakkında görüşme yapılmış ve Sason İlçe Tarım Müdürlüğü ile projenin başlatılmasına karar verilmiştir. Ofisimiz koordinasyonunda GAP İl Temsilcisi, GAP TEYAP Ekibi, Sason Çilek Üreticileri Birliği Yöneticileri ve Sason İlçe Tarım Müdürünün katılımıyla Sason çileğinin geliştirilmesi üzerine 6 ana başlık altında detaylı fikir alışverişi yapılmıştır. Toplantıda Sason İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından Ajans Doğrudan Faaliyet Destek Programı kapsamında "Örtü Altı Çilek Yetiştiriciliği Projesi" ve GAP Entegre Kırsal Kalkınma Programı kapsamında "Soğuk Hava Deposu Projesi" hazırlanması kararlaştırılmıştır. Sason çileğinin organik sertifikasyon sürecinin başlatılması açısından Diyarbakır merkezli KSK firması Eurogap yetkilileri ile görüşme yapılmıştır. Bingöl Üniversitesi ve Fırat Kalkınma Ajansı işbirliğinde Bingöl'de "Demokratikleşme ve Sürdürülebilir Kalkınma" ana teması ile gerçekleştirilen olan 3. Uluslararası Bölgesel Kalkınma Konferansı'na sunulmak üzere "Kırsal Yoksulluğun Azaltılmasında Sason Çilek Üreticileri Birlik Modeli" konulu bildiri hazırlanmış ve Konferansta sunum yapılmıştır.

3.2.5. Yapı Sektörü

“Mardin ilinde Kentleşme ve Yapı Sektörü” olarak tanımlanan çalışma için Mardin Artuklu Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Öğretim üyeleriyle görüşülmüştür. Özellikle son on yılda Mardin ilinde uygulanan kentleşme politikaları ve bu politikalar neticesinde ortaya çıkan hızlı kentleşmenin yarattığı sorunlar ile yapı sektöründe meydana gelen gelişmelerin irdelenmesini kapsayan çalışmanın ana başlıklarını oluşturabilmek adına ulusal alanda yapılan çalışmalar da incelenerek genel çerçeve oluşturulmuştur. Yapılan literatür taramasında Kocaeli Belediyesi tarafından Kentsel Dönüşüm Master Planı adı altında detaylı bir rapor hazırlandığı tespit edilmiş olup görüş ve öneri alınmak üzere Belediye yetkilileriyle iletişime geçilmiştir.

Bu çalışmaları amacı; TRC3 Bölgesi’nde son yıllarda yaşanan hızlı kentleşmenin sürdürülebilir bir büyüme anlayışı ve yaklaşımıyla ele alınması ve uygun alanlarda bu büyümenin planlı ve kontrollü olarak gerçekleştirilmesi, hizmetlerin kalitesinin artırılarak aynı zamanda düşük maliyetlerle gerçekleştirilmesine yönelik uygulamaların bölgede yerel kurumlar tarafından benimsenmesi ve kullanılmasıdır.

Söz konusu çalışmayı müteakip Akıllı Kentler ve Akıllı Kentsel Sistemler konularında da raporlama çalışmasını izleyen ve TRC3 Bölgesi kırsal ve kentsel yerleşim alanlarını kapsayan çalışmalar yapılması planlanmıştır.

3.3. Mekânsal Çalışmalar

3.3.1. Tarihi Mardin Teleferik Projesi

Tarihi bir kentte, seyir açısından cazip panorama potansiyeli ile iç içe geçmiş kültürel ve mimari zenginliklerin birleştirilmesi fikri ile başlatılan proje çalışmaları kapsamında Hasankeyf için hazırlanan etüt ve fizibilite çalışmaları ve konsept önerisi incelenmiş, projenin uygulamasına yönelik olmak üzere Mardin Müzesi ile görüş alışverişince bulunulmuştur. Söz konusu projenin hazırlanmasında esas olmak üzere Bölge Koruma Kurulu ile yapılacak toplantıdan sonra yol haritası belirlenecektir.

3.3.2. Mardin Tarihi Çarşıların Canlandırılması Projesi

Tarihi Mardin’de bulunan çarşıların I. Caddeye eklemlenecek şekilde rehabilite edilmesi ve sağlıklılaştırılmasına yönelik faaliyetler kapsamında GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile işbirliği geliştirmek suretiyle hazırlanan entegre projenin alt yapısına destek sağlamak amacıyla Zahireciler çarşısının restorasyon projesinin hazırlanmasına yönelik olmak üzere hazırlık faaliyetleri yürütülmüş ve doğrudan faaliyet desteğine proje başvurusu geliştirilerek uygulama projelerinin geliştirilmesine teknik destek sağlanmıştır.

3.3.3. Mardin I. Cadde Yayalaştırması Gündümlü Projesi, Toplu Taşıma ve İyileştirme Projesi

Mardin I. Cadde Yayalaştırma, Toplu Taşıma ve İyileştirme projesi tarihi Mardin’in trafik sorununa çözüm getirmeyi ve kentin otopark ihtiyacını karşılarken yayaaların kent içinde daha rahat hareket etmelerini sağlamayı amaçlayan ‘Mardin I. Caddenin Yayalaştırılması’ projesinin bir alt projesi niteliğindedir.

Yerleşik halkın sosyal yaşamını iyileştirecek şekilde tarihi Mardin’in bütününün gözetilerek kısmi yayalaştırılacak alanda turistlerin kentte daha çok zaman geçirmesi sayesinde ilin ekonomisine daha çok katkı sağlanması perspektifiyle yürütülen projenin bu ayağında ‘I. Cadde ulaşım hizmetlerinin

kent halkının ve ziyaretçilerin ihtiyaçları ile uyum içinde iyileştirilmesi için yaya ulaşımı da düşünülerek hızlı, rahat, güvenli ve konforlu toplu taşıma sisteminin kurulması’ amaçlanmaktadır.

Söz konusu projenin Ajansın güdümlü proje destek kapsamında geliştirilerek başvurusunun gerçekleştirilmesine teknik destek sağlanmış ve projenin fizibilite raporu hazırlanmıştır.

Yirmi yılda bir düzenlenen Habitat Konferansı’nın üçüncüsü 17-20 Ekim 2016 tarihlerinde Ekvador’un Quito kentinde “Konut ve Sürdürülebilir Kentsel Gelişme” temasıyla gerçekleştirilmiştir. Birleşmiş Milletlere sunulan 4 Bin 300 proje arasında ilk 10’a giren “Mardin Birinci Cadde Yayalaştırma, Toplu Taşıma ve İyileştirme” güdümlü projesi 158 ülkeden gelen katılımcılara tanıtılmıştır.

3.3.4. Hasankeyf Ekolojik Köy Projesi

"Hasankeyf Ekolojik Köy Projesi"nin, Batman Valiliği ve Hasankeyf Kaymakamlığı ile gerekli görüşmeler yapıp, Ajans Güdümlü Destek Programı kapsamında değerlendirilmesine 2014 yılında karar verilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Projenin ön fizibilite çalışması çerçevesinde mimari çalışmanın yapılması için Ajans Doğrudan Faaliyet Destek Programından yararlanılmış ve rölöve ve master plan çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca mimari uygulama projesi için Ajansın Araştırma ve Geliştirme bütçesinden harcama yapılmıştır. Uygulama projesinin de tamamlanmasıyla birlikte projenin Güdümlü Destek Programı başvuru hazırlık sürecine Ajansın olumlu değerlendirmeleri sonucu başlanmıştır. Projenin uygulanacağı alanın kamulaştırma çalışmaları devam etmekte olup Güdümlü Proje sözleşmesi imzalandıktan sonra yapım işlerine başlanacaktır.

3.3.5. Batman Kent Yoksulluk Haritası Projesi

Batman Belediyesi Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanan, 2016 yılı Ajans Doğrudan Faaliyet Destek Programı kapsamında finanse edilen, Batman Üniversitesi, Yoksullarla Dayanışma Derneği ve Sosyal Yardımlaşma Vakfı Müdürlüğü tarafından desteklenen Batman "Kent Yoksulluk Haritasının Çıkarılması ve Sürdürülebilir Yardımlaşma Modelinin Oluşturulması Projesi", tamamlanmıştır. Saha çalışmalarına ilişkin alan taramalarında 33 mahallede toplam 1.802 hane ziyaret edilerek bilgileri kayıt altına alınmıştır. Hane taramalarında ekonomik anlamda müdahale edilmesi gereken 147 hane tespiti yapılmıştır. Saha araştırmalarında edilecek veriler Belediyede oluşturulan sisteme aktarılmış ve akademisyenler tarafından bir kitap haline getirilmiştir.

3.4. Ortak Çalışmalar

3.4.1. GAP İdaresi ile İşbirliği

a. GAP Rekabet Gündemi Çalıştayı

04-05 Şubat 2016 tarihlerinde Şanlıurfa’da “Güneydoğu Anadolu Bölgesi için Kapsayıcı, Sürdürülebilir ve Dayanaklı Büyüme Gündemi Arama Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Yatırım destek Ofisleri ve Planlama biriminden Ajans personellerinin katılım sağladığı çalıştayda TRC3 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı ile ilgili bir sunum gerçekleştirilmiştir.

b. GAP Eylem Planı

GAP Eylem Planı kapsamında belirlenen “Şehirlerde Yaşanabilirliğin Artırılması” gelişme eksenini altında yer alan ŞYA 3.3 kodlu eylemin (Şehir içi ulaşım sistemlerinin iyileştirilmesine yönelik projeler desteklenerek kent içi ulaşımında erişilebilirlik düzeyi artırılacaktır) uygulanmasına ilişkin Ajansın faaliyet alanında bulunan her il (Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) GAP BKİ’ye sunulmak üzere üçer adet

proje hazırlanmıştır. GAP BKİ'nin ilan ettiği sonuçlara göre TRC3 Bölgesi'nde "Trafikte Engelsiz Geçiş Projesi" (BATMAN), "Midyat Yaya ve Bisiklet Yolu Projesi" (MARDİN), "Tillo Yeniden Şekilleniyor" (SİİRT) ve "Cizre'de Akıllı Toplu Ulaşım Sistemlerinin Oluşturulması Projesi" (ŞIRNAK) destek almaya hak kazanmıştır.

3.4.2. Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP)

Sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliğine uyum konusunda 2011-2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (İDEP) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla hazırlanarak Temmuz 2011'de yayımlanmıştır. Bu kapsamda, İDEP'in izlenmesi amacıyla hazırlanmış olan İDEP İzleme Sistem'ine kurumlar sorumlu oldukları eylemlere dair bilgi girişi yapmaktadırlar. Ajansımızın 2016 yılı İDEP izleme sistemi bilgi girişi için sorumlu olunan eyleme yönelik gerekli bilgiler istenen formatta işlenerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda ilgili kişiye iletilmiştir.

3.4.3. Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi

Batman Üniversitesi Öğretim Üyeleri ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ile gerçekleştirilen toplantıda KUSİ adına yapılması gerekenler ve 2016 MDP hakkında toplantı yapılmıştır. Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği kapsamında Özoğul İnşaat ve İmperial Yapı kimyasalları firması ziyaret edilmiştir.

3.4.4. BROP İhale Süreçlerinde Değerlendirici Olarak Teknik Destek Sağlanması

a. Pamuk Lifi Üretiminde Bölgesel Sınai İşbirliği Projesi

IPA Bölgesel Kalkınma Bileşeni BROP kapsamında "Diyarbakır GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Merkezi"nin (GAP-UTAM) yararlanıcısı olduğu Pamuk Lifi Üretiminde Bölgesel Sınai İşbirliği Projesinin teknik destek bileşeni ihalesinin değerlendirme aşaması için Batman Yatırım Destek Ofisinden iki uzman görevlendirilmiştir. Projenin ilk iki yılı Diyarbakır ve Şanlıurfa illerini kapsamakla beraber sonraki üç yıldaki faaliyetler Batman ve Mardin illerini de kapsamaktadır.

b. GAP Özellikli Gıda Kümelerinin Oluşturulması (EuropeAid/134403/IH/SER/TR)

21 Nisan-28 Haziran 2016 tarihleri arasında Ankara'da Bilim, Sanayi Teknoloji Bakanlığı'nda yapılan ve GAP BKİ'nin yararlanıcı kuruluşu olduğu "GAP Özellikli Gıda Kümelerinin Oluşturulması" teknik destek ihalesinin değerlendirme komitesine Şırnak Yatırım Destek Ofisinden personel görevlendirilmiştir.

3.4.5. Uluslararası Hibe Programları

07-08 Nisan 2016 tarihlerinde Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda IPA II Dönemi IKSOP ve RYSOP Programları Program Otoritesi Bakanlıklarının da (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) katılımıyla teknik çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Ajansımız adına 4 Uzman Personel katılım sağlamıştır.

Söz konusu toplantı neticesinde, kalkınma ajanslarının IPA II döneminde AB kaynaklarından yararlanabilmesine ilişkin programlama çalışmalarının başlatılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, ilgili Program Otoritesi Bakanlıklarla işbirliği içinde, kalkınma ajanslarına yönelik olarak IPA II döneminde coğrafi odaklanma yaklaşımı kapsamında yer alan dört bölge (TRB1 - Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli, TRB2 - Van, Muş, Bitlis, Hakkâri, TRC2 - Şanlıurfa, Diyarbakır ve TRC3 - Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) için tahsis edilen kaynakların kullanımı amacıyla özel bir programlama çalışmasının yürütülmesi

bilgiler paylaşılmıştır. 4 bölgeden yeterli sayıda projenin geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla, bölgede yerleşik kalkınma ajanslarının aracılık etmesi öngörülmektedir.

Bu kapsamda Ajansımızın IPA I Döneminde ön kabul aldığı TRC3 Bölgesinde Genç İstihdamının Desteklenmesi Projesi Bakanlık Bilgisi dâhilinde tekrar çalışılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte Batman YDO tarafından IPA I döneminde sunulmuş olan ‘Dezavantajlı Kişilerin Sosyal Entegrasyonu ile İstihdam Edilebilirliklerinin Geliştirilmesi’ Projesi onay almış ve sözleşme için istenen belgeler Batman YDO ile tanzim edilerek program otoritesi Bakanlığa (ÇSGB) gönderilmiştir.

a. Dicle’de Genç İstihdamının Teşvik Edilmesi Projesi

2013 yılı içinde Ajansımız tarafından IPA I çerçevesinde, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı (İKG-OP) operasyon çağrısı kapsamında “Promotion Of Tigris Youth Employment/ Dicle Bölgesinde Genç İstihdamının Teşvik Edilmesi” proje başvurusu yapılmış ve ön kabul almıştır. Proje ortakları, Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt üniversiteleri olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından IPA’nın ilk döneminde uygulanması mümkün olmayan proje tekliflerinin, IPA’nın ikinci dönemi için yeniden ele alınmasına yönelik bir süreç başlatıldığı, 2013 yılı içinde ön kabul alan projelerin yeniden değerlendirileceği Ajansımıza 2016 Yılı Ocak ayında bildirilmiştir.

Projenin amacı, TRC3 Bölgesinde genç istihdamını teşvik etmek ve genç nüfusu iş gücü piyasasına entegre etmektir. Proje özellikle işsiz genç nüfusun mesleki becerilerini geliştirmek ve bölgede genç girişimciliğini, düzenlenmesi planlanan aktivitelerle teşvik ederek genç nüfusun istihdamını arttırmayı hedeflemektedir.

Ajansımız tarafından geliştirilen projenin Bakanlık (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı) tarafından IPA II çerçevesinde oluşturulan yeni yaklaşım ve kriterler çerçevesinde Bakanlık tarafından hazırlanarak gönderilen Operasyon Tanımlama Belgesi (OTB) üzerinde projenin tekrar revize çalışmasına başlanmıştır. Söz konusu revizyon çalışmaları Birinci raporlama döneminde Ajansımız Bünyesinde kurulan bir komisyon ve proje ortağı Üniversite temsilcileri ile birlikte sürdürülmüştür. Bu dönemde OTB revizyonu kapsamında aşağıda belirtilen toplantı ve görüşmeler yapılmıştır.

<u>Kurum/Kuruluş Adı</u>	<u>Tarihi</u>
• Batman Üniversitesi	02.02.2016
• Mardin Artuklu Üniversitesi	10/16.02.2016
• Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı	27/28.02.2016
• Siirt Üniversitesi	08.03.2016
• Şırnak Üniversitesi	09.03.2016

Tablo 6 Dicle’de Genç İstihdamın Teşvik Edilmesi Projesi Bilgileri

Başvuru Sahibi	Dicle Kalkınma Ajansı
Proje Ortakları	Artuklu, Batman ve Siirt Üniversiteleri
Talep Edilen Bütçe	4.229.342 €
Eş Finansman	746.355 €
Toplam Bütçe	4.975.697 €
Proje Süresi	20 Ay

2016 yılı ikinci yarısında genel olarak Program otoritesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda alınan eğitimler ve sürdürülen görüşmeler sonunda proje IPA II Döneminde Bakanlık ve AB Delegasyonunca geliştirilen yeni yaklaşımlar doğrultusunda yeniden kurgulanmış ve üzerinde çalışılmıştır. Projenin belirtilen çerçevede geliştirilen son hali 19.12.2016 tarihinde IPA II Dönemi İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sektörel Operasyonel Programı (İKSOP) kapsamında değerlendirilmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığına gönderilmiştir. Raporlama tarihleri itibarıyla Bakanlık revize çalışması sürmektedir.

b. DİKA ve DAKA Bölgelerinde Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınma Politikalarının Yönetimi İçin Kapasitesinin Arttırılması Projesi

Ana başvuru sahibinin Kuzeydoğu Romanya Kalkınma Ajansı ve eş başvuru sahiplerinin Dicle Kalkınma Ajansı (DİKA) ve Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) olan, Sivil Toplum Diyalogu-4 "Bölgesel Politika Ve Yapısal Araçların Koordinasyonu" Bileşeninde; "DAKA ve DİKA Kalkınma Ajanslarında Sürdürülebilir Bölgesel Kalkınma Kapasitelerinin arttırılması" projesinin final başvurusu aşamasında başvuru sahibi tarafından Ajanstan talep edilen İdari ve Mali Belgeler 2015 Yılı Aralık ayı itibarıyla hazırlanarak başvuru sahibine iletilmiştir. Sonraki süreçte Merkezi Finans ve İhale Birimi tarafından final başvurusunun değerlendirilmesinin tamamlandığı ve reddedildiği Kuzeydoğu Romanya Kalkınma Ajansı direktörü Gabriela Macoveiu tarafından süreçte birlikte çalışılan DAKA ve DİKA personeline teşekkür edilerek ileride benzer projelerde tekrar işbirliği yapma dileği mail ile bildirilmiştir.

c. Niceliksel Yöntemlerle Etki Değerlendirmesinde Kapasite Geliştirme Projesi

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı (DAKA) tarafından Merkezi Finans ve İhale Birimine (MFİB) sunulan ve destek almaya hak kazanan Niceliksel Yöntemlerle Etki Değerlendirmesinde Kapasite Geliştirme (Capacity Building in Counterfactual Impact Evaluation Methods for Eastern and South-eastern Anatolia Development Agencies) isimli projesi kapsamında Ajansımız proje iştirakçisi olarak yer almıştır. Proje Ortakları; Institute For Fiscal Studies (IFS), Londra ve Kalkınma Analitiği Araştırma ve Eğitim Derneği, İstanbul olup diğer iştirakçiler DOKA, SERKA, KUDAKA ve Karacadağ Kalkınma Ajanslarıdır.

Proje faaliyetleri kapsamında Mardin'de, Karacadağ Kalkınma Ajansı'nın da katılımıyla 6-7.06.2016 tarihlerinde Etki Analizi eğitimi düzenlenmiş ve İngiltere'de düzenlenen 5 günlük Nicel Yöntemlerle Etki Analizi konulu eğitime Ajansımızdan iki uzman personel katılım sağlamıştır.

Belirtilen eğitimlerin akabinde İzleme ve Değerlendirme Birimi kurulan ve koordine edilen Etki Analizi Komisyonunda Ajans birimlerinden personeller görevlendirilmiştir.

d. Soyut Kültürel Mirasın Korunması ve Yukarı Dicle Vadisinde Farkındalığın Arttırılması Projesi

Ajans, British Councilün, Birleşik Krallık Kültür Medya ve Spor Bakanlığı işbirliğiyle kurduğu Kültürel Koruma Fonuna proje başvurusu yapmak üzere "Soyut Kültürel Mirasın Korunması ve Yukarı Dicle Vadisinde Farkındalığın Arttırılması Projesi"ni geliştirmiştir. Proje geliştirilmesinde İstanbul Tarih Vakfı ile işbirliği geliştirilmiştir. Proje Konsept Notu hazırlanarak Aralık 2016 ayı içerisinde Tarih Vakfına gönderilmiştir. Tarih Vakfı tarafından ön başvuru yapılmasını müteakip alınacak geri dönüş kapsamında proje hazırlığı sürdürülecektir.

e. Mardin İlinde Tarımsal Üretim ve Tarımsal Sulama Sistemlerinde Etkinlik ve Verimliliğin Arttırılması Projesi (Increasing efficiency and productivity in irrigation systems and agricultural production in Mardin province)

Çevre Bakanlığının Program Otoritesi olduğu “İklim Değişikliği Alanında Kapasite Oluşturma” hibe programı kapsamında Ajans adına “Mardin ilinde Tarımsal Üretim ve Tarımsal Sulama Sistemlerinde Etkinlik ve Verimliliğin Arttırılması” isimli proje konsept notu hazırlanarak 14.11.2016 değerlendirilmek üzere Merkezi Finans ve İhale Birimine gönderilmiştir.

Projenin amacı Mardin ilinde iklim değişikliğinin negatif etkilerine karşı modern tarım uygulamalarının yaygınlaştırılmasına katkı sağlamaktır. Proje iklim değişikliği ve küresel ısınmayla mücadele çerçevesinde su kaynaklarının yönetimi ve güncel sulama teknikleri alanlarında gerek iklim değişikliğinin negatif etkilerinin azaltılması gerekse ortaya çıkan güncel şartlara yönelik adaptasyon çalışmalarının gerçekleştirilmesini kapsamaktadır.

f. Ülkesine Katma Değer Katan Bilinçli ve Sağlıklı Gençlik ile Güzel Bir Geleceğe Projesi

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Avrupa Birliği Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı'nın program otoritesi olduğu “Dezavantajlı Kişilerin Sosyal Entegrasyonu ile İstihdam Edilebilirliklerinin Geliştirilmesi Hibe Programı” kapsamında Batman Yatırım Destek Ofisi tarafından hazırlanan 225 bin Avro bütçeli “Ülkesine Katma Değer Katan Bilinçli ve Sağlıklı Gençlik ile Güzel Bir Geleceğe” projesinin sözleşmesi 20 Ekim 2016 tarihinde imzalanarak 1 Kasım 2016 itibariyle faaliyetlere başlanmıştır. Proje ekibinin kurulması, projenin uygulanacağı ofisin kiralanması; elektrik, su, internet vs. aboneliklerinin yapılması; mobilya, elektronik, kırtasiye, vb. ofis ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla satın alma işlemlerinin yapılması sağlanmıştır. Ayrıca projenin 30 Aralık 2016 tarihinde 250 davetlinin katılımıyla açılış toplantısı gerçekleştirilmiştir.

g. Rekabetçilik ve Yenilikçilik Sektörel Operasyonel Programı (RYSOP) - İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Sektörel Operasyonel Programı (IKGSOP)

IPA-2 fonlarından TRC3 Bölgesi (Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) illeri kamu, özel ve sivil toplum kurum ve kuruluşlarının maksimum düzeyde yararlanabilmesi; başvuru sahibi olabilecek kurum ve kuruluşların sözü edilen destekler hakkında bilgilendirilmesi ve söz konusu fonlara yönelik başvuru yapabilmelerine yönelik işbirlikleri oluşturulmasına altyapı hazırlanması amacıyla 20-23 Aralık 2016 tarihlerinde Batman'daki Kurum ve Kuruluşlara yönelik "Proje Fikri Geliştirme Eğitimi" DİFB koordinesinde gerçekleştirilmiştir.

3.5. Diğer Faaliyetler

- Dört ilimizde düzenlenen “İl İstihdam Kurulu” ve “İl Koordinasyon Kurulu” toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- 07-08 Nisan 2016 tarihlerinde Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda IPA II Dönemi IKSOP ve RYSOP Programları Program Otoritesi Bakanlıklarının da (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) katılımıyla teknik çalışma toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Ajansımız adına 4 Uzman Personel katılım sağlamıştır.
- 27-29 Nisan tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilen KAYS İDB modülü çalıştayına İDR Biriminden bir uzman katılmıştır.
- GAP "Şehir İçi Ulaşım Sistemlerinin İyileştirilmesi Programı" kapsamında; bölge illerimiz tarafından hazırlanan projeler hakkında görüşmek amacıyla 23 Ağustos 2016 tarihinde GAP İdaresi'ne ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- Batman Üniversitesi Proje Ofisi Koordinatörlüğü tarafından düzenlenen Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği (KUSİ) Paneli'ne katılım sağlanmıştır.
- Mardin Artuklu Üniversitesi İktisat Bölümü son sınıf öğrencilerine Üniversite mezunu olarak iş gücüne katılmak üzere olan gençlere yeni ufuklar açmak ve farklı vizyonlar kazandırmak amacıyla

“Ajansların Kurumsal Yapısı ve Destek Mekanizmaları” ve “Bölgesel Planlama: TRC3 2014-2023 Bölge Planı Örneği” konularında sunumlar gerçekleştirilmiştir.

- Şırnak Valiliği’nce talep edilen somut olmayan kültürel mirasın tespit edilmesi için oluşturulan komisyona katılmak üzere Şırnak Yatırım Destek Ofisi tarafından uzman personel görevlendirilmiştir.
- Siirt Sanayi ve Ticaret Odası’nda düzenlenen KOSGEB KOBİGEL ile ilgili tanıtım toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Siirt İl Su Yönetimi Kurulu ilk toplantısına katılım sağlanmıştır. Kurul ilde bulunan su kaynakları ve atık çalışmalarının düzenlemek için her yıl rutin aralıklarla toplanacaktır.
- Siirt’te İş- Kur Destekleri Tanıtım toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Siirt’te Tarım Bakanlığı tarafından düzenlenen Bölgesel Koordinasyon toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Siirt ilinde Yatırım Teşvik Belgelerinden yararlanma oranlarının düşüklüğünü görüşmek ve muhtemel çözüm önerileri için Sanayi Ticaret Odası ile toplantı düzenlenmiştir.
- Siirt’te GAP-TEYAP birimindeki ilgililerle toplantılar düzenlenmiş proje geliştirme imkanları değerlendirilmiştir. Arıcılar Birliğine yönelik Teknik Destek ve GAP Organik Tarım MDP’sine yönelik muhtemel proje fikirleri değerlendirilmiştir. Ayrıca GAP Büyüme Gündemi çalıştayına katkı sağlanmış olup moderasyon görevi üstlenilmiştir.
- Siirt YDO Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği (KUSİ) çerçevesinde yapılan toplantılara katılım sağladı.
- Batman ve Siirt Yatırım Destek Ofisleri, Dünya Bankasının yürütücü kuruluş olduğu "Bölgesel Yatırım Ortamının Değerlendirilmesi Projesi (RICA)" çalıştayına katılım sağlamıştır.
- Batman Ticaret Borsası’nın hazırlık aşamasında olduğu Lisanslı Depoculuk IPA projesi kapsamında ilgili kurumda işbirliği toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Batman Valiliği’nin talebi üzerine Yatırım Destek Ofisi brifingi hazırlanmış ve Valiliğe sunulmuştur.
- Batman Üniversitesi’nin yararlanıcısı olduğu Teknik Destek projesinin izleme işlemleri Batman YDO tarafından gerçekleştirilmiştir.
- Batman-Hasankeyf Üçyol Ekolojik Köy Güdümlü Projesi ile ilgili Hasankeyf Kaymakamı ile olağan ilerleme toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- Batman OSB Müdürlüğü’nün aylık düzenlediği toplantıya katılım sağlanmış ve Ajansımızın faaliyetleri hakkında bilgiler verilmiştir.
- Batman Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen ve Batman Ticaret Borsası, Batman Ticaret ve Sanayi Odası, Kızıltepe Ticaret Borsası, Şırnak Üniversitesi, Şırnak Ticaret ve Sanayi Odası ile Cizre Ticaret ve Sanayi Odasının ortak olduğu, Ajansımız 2016 yılı Doğrudan Faaliyet Destek Programı kapsamında desteklenen “TRC3 Bölgesi İlleri Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk İhtiyacının Tespiti ve Ön Fizibilite Çalışması Projesi” tanıtım toplantısı 5 Aralık 2016 tarihinde yapılmıştır.
- Batman Üniversitesi Proje Ofisi Koordinatörlüğü tarafından 21 Kasım 2016 tarihinde düzenlenen "Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği (KÜSİ) Paneli"ne Batman YDO katılım sağlamıştır.
- Batman Rehberlik ve Araştırma Merkezi’nin gerçekleştirdiği Çocuk ve Gençlerde İstismar, Şiddet ve Madde Bağımlılığına yönelik gerçekleştirilen çalışmaya Batman YDO katılım sağlamıştır.
- Ajansımız ile KOSGEB arasında imzalanan protokol kapsamında 5-8 Ekim 2016 tarihlerinde Batman’da gerçekleştirilen “Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi” kapsamında 5 Aralık 2016 tarihinde Sertifika Töreni yapılmıştır.
- Ajansımız ile KOSGEB arasında imzalanan protokol kapsamında 9-12Ekim 2016 tarihlerinde Siirt’te gerçekleştirilen “Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi” kapsamında 15 Aralık 2016 tarihinde Sertifika Töreni yapılmıştır.

- 24-25 Kasım 2016 tarihlerinde Güney Ege Kalkınma Ajansı (GEKA) tarafından Kütahya'da gerçekleştirilen "Yatırım Teşvik Eğitimi - Tecrübe Paylaşımı Toplantısı"na katılım sağlanmıştır.
- Ilısu Barajı ve HES Projesi Bilim Komitesi tarafından 12 Aralık 2016 tarihinde DSİ 103. Şube (Batman) Müdürlüğü Toplantı Salonunda ve yine aynı tarihte Siirt Valiliği toplantı salonunda gerçekleştirilen 2016 Yılı Üçüncü Saha Ziyareti Alt Komite Toplantısına katılım sağlanmış, Siirt YDO tarafından komiteye barajdan etkilenecek köylerde yaşayan vatandaşlar için gelir iyileştirici faaliyetler konulu rapor sunulmuştur.
- GAP İdaresi Başkanlığı, GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (GAP TEYAP) Batman-Siirt Saha Koordinatörlüğü ve Batman İli Sason İlçesi Çilek Üreticileri Birliği (SAÇÜB) tarafından organize edilen ve 4 Mart 2016 tarihinde Sason-Yeniköy'de gerçekleşen "Çilek Yetiştiriciliğinde Alçak Tünel Tarla Günü" etkinliğine katılım sağlanmıştır.

3.6. TRC3 Bölgesi Planlama ve Programlama Faaliyetleri

3.6.1. TRC3 2014-2023 Bölge Planı

Bakanlıklar ve ilgili kurumlardan gelen görüş ve öneriler doğrultusunda gerekli revizyonlar sonrası onaylanan ve basıma hazır hale getirilen TRC3 2014-2023 Bölge Planı'nın tasarım ve basım aşamasına geçilmiştir. Plan'ın taslak tasarım çalışmaları incelenerek görüş ve öneri oluşturulmuştur ve son hali verilen tasarım üzerinden Plan'ın basım işi yaptırılmış ve ilgili kurumlara gönderilmiştir.

3.6.2. İstatistiklerle TRC3

Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerine ait güncel istatistikî verilerin kamuoyuyla paylaşılması amacıyla gerçekleştirilen çalışmanın tasarım ve basım işi yapıp ilgili kurum ve kuruluşlarla da paylaşılmıştır.

3.6.3. Mali Destekler

a. Proje Teklif Çağrıları

2016 Yılı Ekonomik Altyapının Güçlendirilmesi Mali Destek Programına (EAG MDP) altlık oluşturmak amacıyla proje fikirleri geliştirmek ve mevcut proje fikirlerini olgunlaştırmak/ilerletmek açısından Ajansın faaliyet alanında bulunan ilçelere ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

EAG MDP için hazırlanan ve Kalkınma Bakanlığı'na sunulan başvuru rehberi için Bakanlıktan talep edilen revizyonlar gerçekleştirilmiş, netleştirilmesi istenen hususlar (Örnek proje olarak sunulan bazı başlıklar) ile ilgili olarak Bilgi Notları hazırlanmıştır.

b. GÜDÜMLÜ Proje Destekleri

Ajansımızın yürütmekte olduğu güdümlü projeler için yapılan toplantılara katılım sağlanmış, oluşturulan dokümanlar incelenmiş başvuru süreçlerine katkı sağlanmıştır. Ajans GÜDÜMLÜ Projelerinin ilerleme durumları hakkında sunum hazırlanarak Yönetim Kurulu bilgilendirilmiştir.

Mardin İ. Cadde Yayalaştırma, Toplu Taşıma ve İyileştirme Projesinin fizibilite raporu hazırlanmış, Projenin güdümlü ön başvuru sürecine ilişkin teknik destek sağlanmıştır. Projenin asıl başvurusuna ilişkin izin ve ruhsat süreçlerine yönelik bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Şırnak için Yatırım Destek Ofisinin Şırnak Belediyesi ile birlikte geliştirdiği yer altı otoparkı ile kent meydanının cazip hale getirilerek kent merkezi ekonomisinin canlandırılmasına yönelik proje önerisine ilişkin Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin değişiklik taslağı penceresinden katkı sağlamaya yönelik olarak görüş oluşturulmuştur.

c. Doğrudan Faaliyet Desteği

Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında Ajansa sunulan projelerin kalitesinin artırılması, sürecinin kısaltılması ve hazırlık aşamalarına katkı sağlama amacıyla tasarlanan Doğrudan Faaliyet Desteği Ön Başvuru aşamasında Ajansa sunulan 13 projenin değerlendirilmesi yapılmıştır. Söz konusu projelerin 2016 yılı DFD programına uygunluğu ve faaliyetlerinin tutarlılığı analiz edilip, eksikleri belirlenerek Bölge açısından daha yararlı bir proje haline getirilmesi için öneriler geliştirilerek başvuru sahiplerine iletilmiştir.

4. Proje ve Faaliyet Destekleme

4.1. Proje Teklif Çağrısı Yöntemi ile Doğrudan Finansman Destekleri

4.1.1. 2016 yılı Ekonomik Altyapının Geliştirilmesi Mali Destek Programı

Başvuru Rehberi ve ekleri taslağı hazırlanarak Kalkınma Bakanlığı yetkilileri ile mutabık kalınması üzerine resmi onayın alınması için revize edilen dokümanlar tekrardan Bakanlık onayına sunulmuş olup resmi onay beklenmektedir. Program tanıtımı için gerekli materyallerin tasarım ve basımı için satın alma işlemlerinin gerçekleştirileceği firma belirlenmiştir.

Onay alınmasını müteakip programın ilan edilerek 14.10.2016 tarihine kadar başvuruların alınması planlanmaktadır. Başvuruların öninceleme, bağımsız değerlendirici süreci, ön izleme, değerlendirme komitesi süreci, yönetim kurulu süreçlerinin tamamlanmasını müteakip Ocak 2017'de sözleşmelerinin imzalanarak projelerin başlaması planlanmasına karşın onay alınamadığı için süreçle ilgili ilerleme kaydedilememiştir.

4.1.2. 2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı

2015 yılı Çalışma Programı kapsamında TRC3 (Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) illerinde, il sınırları içinde yöreye uygun meyve bahçelerinin tesis edilmesi suretiyle katma değeri görece yüksek ürünlerin yaygınlaştırılması hedefine yönelik olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri ile birlikte ortak mali destek programı yürütülmüştür. Program; 2014-2023 TRC3 Bölge Planı'nda belirtilen öncelikler çerçevesinde Bölge'nin tarımsal üretim ve verimini arttırmak, kırsal kalkınmaya katkı sağlamak amacıyla tasarlanmış ve İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri (Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) ile birlikte ortak mali destek programı şeklinde yapılacak protokollere istinaden yürütülmüştür.

Protokol çerçevesinde yürütülen mali destek program kapsamında protokollerin imzalanmasına takiben 45 günlük projelere yönelik talep toplama süreci başlamış ve ilgili başvurular Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl ve İlçe Müdürlüklerine yapılmıştır. Siirt ve Şırnak için 07.05.2015, Batman için 11.05.2015 ve Mardin için 18.05.2015 olarak belirlenen son başvuru tarihi itibarıyla, Ajans tarafından tutanak ile kayıt altına alınan resmi başvuru sayılarını içeren bilgiler aşağıda verilmiştir.

Tablo 7. 2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı Kapsamında Başvuru Sayıları ve Proje Alanı Bilgileri

TRC3	Toplam Başvuru Sayısı	Başvuru Sayısı Oran(%)	Toplam Proje Alanı (Dekar)	Proje Alanı Dağılım (%)	Ortalama Proje Alanı (Dekar)
SIİRT	953	47,70%	15.222,77	46,95	15,97
BATMAN	525	26,28%	9.860,70	30,41	18,93
ŞIRNAK	292	14,61%	3.852,84	11,88	13,19
MARDİN	228	11,41%	3.485,78	10,75	15,36
Genel Toplam	1998	100,00%	32.422,09	100,00	16,27

Tablo 8. Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı

Meyve	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
FISTIK	333	7.180,21	6.227.559,71	4.670.669,61
CEVİZ	304	4.313,92	5.475.458,14	4.106.593,51
BADEM	32	491,97	1.241.265,93	930.949,43
BAĞ	6	36,60	187.649,82	140.737,35
Genel Toplam	675	12.022,70	13.131.933,60	9.848.949,90

Tablo 9. 2015 Yılı Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı Kapsamında Ajans Değerlendirmesi Sonucunda Asil-Yedek-Başarısız Proje Sayıları

İller	Asil Başarılı	Yedek Başarılı	Başarısız	Toplam Proje Sayısı
BATMAN	210	281	34	525
MARDİN	88	1	139	228
SIİRT	258	386	302	946
ŞIRNAK	119	100	39	258
Genel Toplam	675	768	514	1957*

a. Batman Proje Bilgileri

Tablo 10. Batman İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı

İlçeler	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
Öncelik 1	123	2.532,40	2.003.061,30	1.502.295,84
BEŞİRİ	4	194,90	163.443,81	122.582,84
GERCÜŞ	36	893,90	898.130,57	673.597,92
SASON	83	1.443,60	941.486,92	706.115,08
Öncelik2	87	1.904,35	1.271.014,17	953.260,56
KOZLUK	79	1.577,70	1.112.839,43	834.629,52
MERKEZ	8	326,65	158.174,74	118.631,04
Genel Toplam	210	4.436,75	3.274.075,47	2.455.556,40

Tablo 11. Batman İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı

Meyve Çeşidi	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
FISTIK	150	3.606,75	2.090.918,94	1.568.189,07
CEVİZ	54	793,40	995.506,71	746.629,98
BAĞ	6	36,60	187.649,82	140.737,35
Genel Toplam	210	4.436,75	3.274.075,47	2.455.556,40

b. Mardin Proje Bilgileri

Tablo 12. Mardin İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı

İlçeler	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
Öncelik 1	26	304,41	879.945,13	659.958,83
DARGEÇİT	8	63,36	205.645,15	154.233,85
DERİK	6	77,95	224.439,13	168.329,35
SAVUR	12	163,10	449.860,85	337.395,63
Öncelik2	62	869,47	2.418.843,79	1.814.132,76
ARTUKLU	9	102,79	311.551,53	233.663,63
KIZILTEPE	5	140,97	327.427,50	245.570,62
MAZIDAĞI	12	113,09	370.812,17	278.109,11
MİDYAT	10	79,84	262.477,65	196.858,23
NUSAYBİN	14	260,15	667.346,56	500.509,90
ÖMERLİ	11	161,19	443.305,88	332.479,40
YEŞİLLİ	1	11,44	35.922,50	26.941,87
Genel Toplam	88	1.173,88	3.298.788,92	2.474.091,59

Tablo 13. Mardin İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı

Meyve	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
CEVİZ	45	511,92	1.519.774,60	1.139.830,90
FISTIK	28	408,76	1.073.794,28	805.345,68
BADEM	15	253,20	705.220,04	528.915,01
Genel Toplam	88	1.173,88	3.298.788,92	2.474.091,59

c. Siirt Proje Bilgileri**Tablo 14.** Siirt İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı

İlçeler	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
Öncelik 1	223	3.158,39	2.611.604,37	1.958.703,27
BAYKAN	1	44,45	47.705,71	35.779,28
ERUH	3	44,78	69.772,23	52.329,17
PERVARI	209	2.880,73	2.359.748,51	1.769.811,38
ŞİRVAN	10	188,43	134.377,92	100.783,44
Öncelik2	35	1.446,06	667.606,95	500.705,21
KURTALAN	30	1.350,00	583.624,08	437.718,06
TİLLO	5	96,06	83.982,87	62.987,15
Genel Toplam	258	4.604,45	3.279.211,32	2.459.408,48

Tablo 15. Siirt İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı

Meyve	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
CEVİZ	182	2.789,45	2.404.699,26	1.803.524,45
FISTIK	76	1.815,00	874.512,06	655.884,04
Genel Toplam	258	4.604,45	3.279.211,32	2.459.408,48

d. Şırnak Proje Bilgileri

Tablo 16. Şırnak İli Asil Başarılı Projelerin İlçelere Göre Dağılımı

İlçeler	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
Öncelik 1	92	1.167,06	2.327.387,89	1.745.540,92
BEYTÜŞŞEBAP	9	48,00	166.286,38	124.714,78
GÜÇLÜKONAK	45	504,67	788.270,26	591.202,69
İDİL	28	489,94	1.129.448,56	847.086,43
ULUDERE	10	124,45	243.382,69	182.537,02
Öncelik2	27	670,55	952.470,01	714.352,51
CİZRE	5	91,00	201.515,39	151.136,54
MERKEZ	1	22,20	45.267,40	33.950,55
SİLOPI	21	527,35	705.687,22	529.265,42
Genel Toplam	119	1.807,61	3.279.857,90	2.459.893,43

Tablo 17. Şırnak İli Asil Başarılı Projelerin Meyve Çeşitlerine Göre Dağılımı

Meyve	Asil Başarılı Proje Sayısı	Toplam Projeye Esas Alan (Dekar)	Toplam Nihai Proje Tutarı (TL)	Toplam Nihai Talep Edilen Tutar (TL)
FISTIK	79	1.349,7	2.188.334,44	1.641.250,83
CEVİZ	23	219,14	555.477,57	416.608,18
BADEM	17	238,77	536.045,89	402.034,42
Genel Toplam	119	1.807,61	3.279.857,90	2.459.893,43

4.1.3. Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak MDP Sonuçları Genel Değerlendirme

Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı kapsamında son başvuru tarihi itibarıyla Program Ortağı olan İlgili İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerinde kayıt altına alınan 1998 proje başvurusu yapılmıştır. GTHB İl Müdürlükleri, başvuru tarihleri içinde alınan projelerin idari ve teknik değerlendirmelerini tamamlamış ve işbirliği protokolünde belirlenen süreleri de dikkate alarak Ajans Değerlendirmesi ve Onayına sunmuştur. Bu aşamadan sonra Ajans içinde Değerlendirme komisyonu kurularak projeler üzerinde yapılan değerlendirmeler kontrol edilmiştir. Bu kapsamda 1957 tane proje değerlendirmeye alınmıştır. Her ile öncelikler bazında ayrılan 2.500.000 TL bütçe kısıtı da dikkate alınarak 675 tane proje Asil Başarılı, 768 tane Yedek Başarılı listesine girmiştir. 514 adet projede başarısız olarak elenmiştir. Mardin İli için ikinci başvuru süreci başlatılmış olup başvurular alınmaya devam edilmektedir. Gelecek başvurular sonucuna göre gerekli bütçe revizyonu gerçekleştirilecektir.

Taslak olarak hazırlanan Asil ve Yedek projelerin listeleri ilgili GTHB İl Müdürlüklerine gönderilmiş ve değerlendirmelere yönelik olarak eksikliklerin tamamlanma ve istenen belgeler üzerinde görüşme süreci devam etmektedir.

Listeler üzerinde yapılan görüşmelerin yanında bölgede son dönemde yaşanan güvenlik ile ilgili sorunlardan dolayı Siirt ve Şırnak GTHB İl Müdürlükleri yetkilileri programın bu dönemde uygulanmasının zor olduğunu belirtilmiş ve programın 2016 ilkbahar veya sonbahar dönemindeki ekim zamanında uygulanmasının daha iyi olacağı görüşlerini iletmışlerdir. Batman ve Mardin GTHB İl

Müdürlüklerinden bu yönde bir talep gelmemiş, hatta sonuçların bir an önce açıklanarak programın belirlenen iş takvimine göre uygulanması yönünde taleplerini resmi yazılar ile belirtmişlerdir.

Son durumda, 23 Ekim 2015 tarihinde Mardin ve Batman illeri ile birlikte Siirt Valiliğinin talimatı ile Siirt iline ait sonuçlar kamuoyuna açıklanmış olup söz konusu program Mardin ve Batman illerinde uygulanmaya başlanmıştır. Şırnak ilinde program askıya alınmış olup 2017 ilkbaharında fidan dikimi yapılacak şekilde uygulama başlatılacaktır.

4.1.4. 2016 Yılı GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı ve Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile yürütülen “Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Projesi” GAP Bölgesi’ndeki sanayi işletmelerinin enerji maliyetlerinin verimlilik artırıcı tedbirlerin uygulanması yoluyla düşürülerek, işletmelerin rekabet edebilirliklerinin arttırılması ve enerji verimliliği uygulamalarının Bölge sathında yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Programın toplam bütçesi 3.000.000 TL olup, bu meblağ %50 oranında Ajansımız ve %50 oranında GAP BKİ tarafından sağlanacaktır.

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi (GAP BKİ) ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) işbirliği ile yürütülen “Güneydoğu Anadolu Bölgesi Organik Tarım Küme Projesi” kapsamında Hâlihazırda organik tarımsal üretim ilke ve usulleri ile üretilmeyen ancak Bölge için stratejik önemi haiz konvansiyonel nitelikteki (Pamuk, tekstil ürünleri, unlu mamuller, kırmızı mercimek, çilek, nohut, üzüm, nar, antepfıstığı, zeytin, pirinç, bal, yumurta, ceviz, badem, şıra, pekmez, üzüm suyu, pestil, kavun, acur, rami, kiraz, bittim, sabun) ürünlerin sertifikasyon maliyetleri ile üreticilerinin örgütlenmeleri ile kurumsallaşmalarına yönelik faaliyetler, Programın genel hedef ve amaçları doğrultusunda geliştirilecek proje teklifleri/girişimler kapsamında desteklenecektir. Programın toplam bütçesi 1.500.000 TL olup tamamı GAP BKİ tarafından sağlanacaktır.

a. Başvuru Rehberleri ve Tanıtım Dokümanlarının Hazırlanması ve Basımı

2016 yılı GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı ve GAP Bölgesinde Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması Pilot Uygulamaları Mali Destek Programlarının başvuru rehberinin içerik bazındaki hazırlık çalışmaları 2016 yılı başında tamamlanmış olup Bakanlıktan rehberler için gerekli onay alınmıştır.

Mali Destek Programı’nın Bakanlıkça onayından sonra ilgili tanıtım dokümanlarının (afiş, broşür, billboard ve branda) tasarım ve basım işleri ile için içerik konusunda hazırlıkların tamamlanması işlemleri yapılarak Ajansın ilgili birimlerince satın alma işlemleri yapılmış ve karşılıklı görüşmeler doğrultusunda ilgili dokümanlara son halini vererek mali destek programları ilanından sonra yapılacak bilgilendirme toplantılarından önce dokümanların Ajansa teslimini sağlamışlardır.

Mali Destek Programı’nın tanıtımı için malidestek@dika.org.tr internet adresinde gerekli güncellemeler yapılmış; tüm programlara ait dokümanlar (afiş, rehber, başvuru formu taslağı, önceki mali destek programlarından oluşturulmuş sıkça sorulan sorular seti vb.) siteye yüklenmiş ve ilan günü yayınlanmaya hazır hale getirilmiştir.

b. Mali Destek Programlarının İlanı

2016 Yılı Mali Destek Programları, Ajans internet sitesinde; dört ilin (Mardin, Batman, Siirt, Şırnak) valilik internet sitelerinde, Kalkınma Bakanlığının internet sitesinde ve Kalkınma Ajansları Online Yönetim Sistemi'nde (KAYS) yayınlanmak suretiyle ilan edilmiştir. İlan edilen Mali Destek Programları için etkin bir ilan ve tanıtım programı yürütülmüştür.

4 ilde bulunan ve program başvuru sahipleri temsilcilerinden oluşan potansiyel başvuru sahibi kurumlara, programın genel, özel amaçlarını ve başvuru koşullarını belirten resmi yazılar gönderilmiş ve programdan haberdar olmaları sağlanmıştır.

Başvuru Sahibi olabilecek tüm potansiyel kamu kurum ve kuruluşlarına toplantı davetiyeleri gönderilmiş; ayrıca her bir kuruma mali destek programlarının ilanı ve bilgilendirme toplantısı tarih ve yerlerini içeren resmi yazılar yazılmıştır.

Mali Destek Programlarının bilgilendirme ve eğitim faaliyetleri ile ilgili bilgiler Ajans internet sitesi ve malidestek@dika.org.tr sitesinde detaylı olarak yayınlanmıştır.

c. Bilgilendirme ve KAYS Uygulama Eğitim Faaliyetleri

İlgi hazırlık faaliyetleri kapsamında yukarıda değinilen ve bilgilendirme toplantılarının duyurulmasında kullanılan tanıtım araçlarına dair, metin, ilan vb. dokümanlar hazırlanmıştır. Organizasyon hususunda; bilgilendirme faaliyetleri için gerekli olan toplantı mekânları ayarlanmış; toplantı gününe kadar ilgili salonların sorumluları ile salon hazırlık, organizasyon vb. konularda iletişim içinde olunmuştur. Eş-güdüm, koordinasyon ve organizasyon hazırlıklarının tamamlanması hususunda merkez dışında bulunan illerin yatırım destek ofislerinden de yardım alınmıştır.

Bilgilendirme toplantıları sunumları hazırlanmış; her ilde/ilçede görevli olacak Ajans personeli için görev dağılımı yapılmıştır. Kullanılacak olan toplantı dokümanları (katılımcı listeleri; soru kâğıtları) ve toplantılarda dağıtılacak olan bilgilendirme kitleri hazırlanmıştır.

Potansiyel başvuru sahiplerinin hem program genel amacı, öncelikleri, başvuru konuları hakkında bilgilendirilmesini sağlamak hem de başvuruların alınmasında kullanılacak olan Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) hakkında bilgi düzeylerini arttırmak amacıyla Ajansın görev alanı içinde olan Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde bilgilendirme toplantıları ve uygulamalı KAYS eğitimleri düzenlenmiştir.

Tanıtım toplantısı Mardin ilinde 29.03.2016 tarihinde Sn. Kalkınma Bakanımız Cevdet Yılmaz'ın katılımlarıyla gerçekleşmiştir. Batman ve Siirt illerinde 11.04.2016'da düzenlenen bilgilendirme ve KAYS eğitim toplantılarında 10 Ajans personeli görev almıştır. Toplantılar, program ile ilgili olarak il ve ilçe belediyeleri, Kaymakamlıklar, Valilik Proje Ofisleri, İl Özel İdare Yetkilileri, İlgili il Müdürlükleri, GAP Yetkilileri, danışman firmalar ve yerel basın olmak üzere geniş bir katılımı gerçekleştirilmiştir.

Bilgilendirme toplantısının hemen ardından yapılan KAYS eğitimleri çerçevesinde eğitimin içeriği hazırlanmış; verilecek olan uygulamalı proje yazma eğitimi için KAYS üzerinden örnek proje girişleri yapılmıştır. Kullanılacak olan eğitim dokümanları (katılımcı listeleri, anketler, eğitim dokümanları) hazırlanmıştır. Potansiyel başvuru sahiplerine KAYS Online Başvuru Sistemi ve proje hazırlama hakkında teknik bilgi vermek olan eğitimde hem çevrimiçi başvuru uygulamalı olarak öğretilmiş hem de uygulama aşamasında karşılaşılabilecek sorun ve problemler hakkında potansiyel başvuru sahiplerinin soru ve önerilerini interaktif bir ortamda yöneltebilmeleri sağlanmıştır.

d. Diğer Teknik Destek Araçları

Teklif çağrısının açık olduğu süre zarfında PSYB birim uzmanları tarafından potansiyel başvuru sahiplerinin başvuru sürecindeki her türlü soru, öneri ve görüşleri ile ilgili olarak teknik destek hizmeti verilmiştir.

- Sıkça Sorulan Sorular

Potansiyel başvuru sahipleri tarafından Ajans sıkça sorulan sorular mail adresine (sss.psyb@dika.org.tr), mali destek programları sitesi bilgi edinme formuna veya mali destek programları teknik destek hattına gelen sorular Ajans uzmanları tarafından birebir cevaplanmıştır. Açıklık ve şeffaflık ilkesi gereğince; teklif çağrısının genelini ilgilendiren ve/veya diğer potansiyel yararlanıcıların da bilgilendirilmesini gerektiren konularda, Ajans tarafından soru üzerinde gerekli düzenlemeler yapılarak soruların cevapları Ajansın internet sitesinde “sıkça sorulan sorular” başlığı altında yayınlanmıştır.

- Proje Tekliflerinin Alınması

25.03.2016 tarihinde ilan edilen mali destek programının son başvuru tarihi, KAYS üzerinden çevrimiçi başvuru ve matbu evrak teslimi aynı tarih olarak 17.06.2016 saat 17.30 olarak belirlenmiştir.

e. Proje Tekliflerinin Değerlendirilmesi ve Seçimi

17.06.2016 tarihinde son başvuruların alınmasını müteakip alınan başvuruların değerlendirme süreci başlamıştır. Ajans, yapılan başvurular üzerinde, son başvuru tarihi akabinde, başvuru rehberinde talep edilen belgelerin doğru ve eksiksiz, imzalı, kaşeli ve/veya mühürlü olarak sunulmuş olması ve başvuru sahibinin, ortaklarının ve proje konularının başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu gibi hususlar yönünden ön inceleme işlemleri Ajans uzmanlarından oluşan ön inceleme komisyonu aracılığıyla tamamlamıştır.

İdari ve uygunluk kriterleri incelemesinden oluşan ilk aşama olan ön inceleme süreci PSYB uzmanları dâhil 6 Ajans personeli görev almıştır. Ön inceleme seçim komisyonu çalışmaları esnasında ön inceleme esnasında izlenecek olan yöntem ile kullanılacak olan idari ve uygunluk kriterleri hakkındaki usul ve esasları belirlemek adına oy çokluğu ile bazı kararlar almış ve ön incelemeyi bu çerçevede yürütmüştür.

Ajans Merkez’de yapılan ön inceleme işlemleri neticesinde iki mali destek programı kapsamında başvurusu yapılan 21 adet teklif bağımsız değerlendirme sürecine dâhil edilmiştir.

2016 yılı Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması (SEV) ve GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları (ODZ) Mali Destek Programları ile ilgili tablolar şu şekildedir:

Tablo 18. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Başvuru Sonuçları

Program	Proje Sayısı	Toplam Bütçe	Talep Edilen
ODZ-1*	3	1.500.010,40	750.005,20
ODZ-2**	3	1.467.799,09	883.749,09
SEV	15	4.999.101,00	2.499.550,50
TOPLAM	21	7.966.910,49	4.133.304,79

* ODZ-1: Kar amacı güdenler

**ODZ-2: Kar amacı gütmeyenler

Tablo 19. SEV ve ODZ Mali Destek Programı Başvuru Sonuçları İl Bazlı Dağılımı

İller/Program	SEV	ODZ-1	ODZ-2
Mardin	7	-	1
Batman	8	-	1
Şırnak	-	1	1
Siirt	-	2	-
Toplam	15	3	3

Tablo 20. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Başvuru Sonuçları İl Bazlı Dağılımı

İLLER	Proje Sayısı	Toplam Bütçe	Talep Edilen
MARDİN	8	2.743.368,00	1.471.684,00
BATMAN	9	2.900.732,09	1.511.615,59
SIİRT	2	801.950,00	400.975,00
ŞIRNAK	2	1.520.860,40	749.030,20
TRC3 TOPLAM	21	7.966.910,49	4.133.304,79

Tablo 21. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Bağımsız Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu

PROGRAM	Proje Sayısı	Toplam Bütçe	Talep Edilen
ODZ-1	2	1.097.760,40	548.880,20
ODZ-2	2	644.999,09	483.749,09
SEV	15	4.999.101,00	2.499.550,50
TOPLAM	19	6.741.860,49	3.532.179,79

Tablo 22. SEV ve ODZ Mali Destek Programları İl Bazlı Bağımsız Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu

İLLER	Proje Sayısı	Toplam Bütçe	Talep Edilen
MARDİN	8	2.743.368,00	1.471.684,00
BATMAN	9	2.900.732,09	1.511.615,59
SIİRT	1	399.700,00	199.850,00
ŞIRNAK	1	698.060,40	349.030,20
TRC3 TOPLAM	19	6.741.860,49	3.532.179,79

Tablo 23. SEV ve ODZ Mali Destek Programları Değerlendirme Komitesi Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu

PROGRAM	TRC3		
	PROJE SAYISI	TALEP EDİLEN	TOPLAM BÜTÇE
ODZ-1	2	479.565,00	959.130,00
ODZ-2	3	813.280,69	1.326.699,09
SEV	14	2.284.673,00	4.569.346,00
TOPLAM	19	3.577.518,69	6.855.175,09

Tablo 24.SEV ve ODZ Mali Destek Programları İl Bazlı Değerlendirme Komitesi Değerlendirme Sonuçları Özet Tablosu

İLLER	TÜM PROGRAMLAR		
	PROJE SAYISI	TALEP EDİLEN	TOPLAM BÜTÇE
MARDİN	8	1.471.684,00	2.743.368,00
BATMAN	8	129.1413,1	246.3877,09
SIİRT	1	169.900,00	339.800,00
ŞIRNAK	2	644.521,59	1.308.130,00
TRC3 TOPLAM	19	3.577.518,69	6.855.175,09

4.2. Diğer Doğrudan Finansman Destekleri

4.2.1. 2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği

2015 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği programı başvuru rehberi hazırlık çalışmalarına Mart ayında başlanmıştır. 01.04.2015 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında 2015 yılı içinde de tüm yıl içinde açık olacak Doğrudan Faaliyet desteğine çıkılmasına onay verilmiştir. Yönetim Kurulu kararından sonra programa yönelik olarak rehber hazırlıkları tamamlanmış ve 08.05.2015 tarihinde 2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği ilanına çıkmıştır. Ajans web sitesinden duyurusu yapılan destek ile ilgili olarak ön başvuruların yapılması için son tarih 13.11.2015 ve asıl başvurular için ise tarih olarak 11.12.2015 olarak belirlenmiştir. Daha sonra 11.12.2015 olarak belirlenen son başvuru tarihi, ön başvuru sonuçlarının genel sekreter atamasının gecikmesi dolayısıyla zamanında yapılamaması nedeniyle 25.12.2015 olarak yeniden belirlenerek Ajans internet sitesinde ilan edilmiş ve ayrıca nihai başvuru yapma hakkını elde eden başvuru sahiplerine de resmi yazı ile duyurulmuştur.

25.12.2015 tarihi itibarıyla, 2015 yılı Doğrudan Faaliyet Programı kapsamında Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerinden yapılan ön başvuru ve nihai başvuru toplam sayıları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 25. 2015 Yılı DFD Programı Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları

İL	Ön Başvuru Sayısı	Ajansça Kabul Edilen Ön Başvuru Sayısı	Nihai Başvuru Sayısı
BATMAN	11	5	5
MARDİN	10	3	2
SIİRT	9	4	4
ŞIRNAK	0	0	0
Genel Toplam	30	12	11

Nihai başvuruların değerlendirme çalışmaları neticelendirilmiş olup Ocak 2016'da yapılan Yönetim Kurulu toplantısında onay alınmasını müteakip değerlendirme sonuçları kamuoyuna ilan edilmiştir.

4.2.2. 2016 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği

2016 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği programı başvuru rehberi hazırlık çalışmalarına başlanan Doğrudan Faaliyet Desteği'nin Yönetim Kurulu kararıyla yıl boyunca açık kalması kararı alındı. Yönetim Kurulu kararından sonra programa yönelik olarak rehber hazırlıkları tamamlanmış ve 2016 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği ilanına çıkmıştır. Ajans web sitesinden duyurusu yapılan destek ile ilgili

olarak ön başvuruların yapılması için son tarih 07/11/2016 ve asıl başvurular için ise tarih olarak 16/12/2016 olarak belirlenmiştir. Ajans internet sitesinde ilan edilmiş ve ayrıca nihai başvuru yapma hakkını elde eden başvuru sahiplerine de resmi yazı ile duyurulmuştur.

16.12.2016 tarihi itibarıyla 2016 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında toplamda 10 adet proje başvurusu alınmıştır. Değerlendirme sonuçları Yönetim Kurulu onayından sonra başvuru sahipleriyle paylaşılacak ve sözleşme imzalama süreci başlatılacaktır. Başvuru değerlendirme sürecindeki başvurular değerlendirilip yönetim kurulunun onayına sunulacaktır.

Tablo 26. 2016 Yılı DFD Programı Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları ve İl Bazlı Dağılımı

İL	Ön Başvuru Sayısı	Ajansça Kabul Edilen Ön Başvuru Sayısı	Ajansça Değerlendirilmesi Devam Eden Ön Başvuru Sayısı	Nihai Başvuru Sayısı	Başarılı Bulunan Teklif Sayısı
BATMAN	2	1	0	1	1
MARDİN	5	3	1	2	3
SIİRT	5	1	2	4	1
ŞIRNAK	1	0	0	0	0
Genel Toplam	13	5	3	7	5

4.3. Teknik Destek Programı

Eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli ve kapasite geliştirici teknik faaliyetleri kapsayan Teknik Destek programına yönelik 2016 yılı başvuru hazırlık çalışmalarının tamamlanmasının ardından yıl boyunca başvuruya açık olacak şekilde ilana çıkmıştır. Teknik destek programı 2 aylık dönemler şeklinde başvuru alınıp değerlendirilecek şekilde tasarlanmıştır. 2016 yılı Teknik Destek kapsamında 05.08.2016 tarihi itibarıyla 36 adet başvuru alınmış olup 30 adet TD Teklifi başarılı görülüp sözleşme imzalanmaya hak kazanmıştır.

Tablo 27. 2016 Yılı Teknik Destek Kapsamında Alınan Başvuru Sayıları

İL	Teknik Destek Başvuru Sayısı	Başarılı Olan Başvuru sayısı	Değerlendirme Aşamasındaki Başvuru Sayısı
BATMAN	8	6	0
MARDİN	12	11	0
SIİRT	14	11	0
ŞIRNAK	02	2	0
Genel Toplam	36	30	0

4.4. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

4.4.1. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ 1

2014 yılında ilgili birimlerce yapılan çalışmalar neticesinde; Batman ili Hasankeyf ilçesinde Ekolojik Köy Projesinin hazırlık faaliyetlerinin yürütülmesine karar verilmiştir. Ön görüşmelerin yapılması,

bilgilendirme toplantıları, başlangıç toplantıları, mutabakat toplantıları ve çalışmalar için Yönetim Kurulu onay süreçleri 2014 yılı içinde tamamlanmış ve 03.12.2014 tarihinde desteğe yönelik olarak ilana çıkmıştır.

Güdümlü Proje desteğine yönelik olarak başvuru rehberleri ve istenen belgelerin bu özel desteğe yönelik hazırlanma süreçleri başlanmış ve ilgili kuruma resmi yazı iletilmiştir.

01.06.2015 tarihinde Güdümlü proje başvurusu KAYS sistemi üzerinden alınmıştır. Başvurunun ön incelemesi tamamlanarak ilgili kurumu yasal süreler için evrak tamamlaması için tebligatta bulunulmuştur.

Yönetim Kurulu'nun verdiği süre uzatmaları neticesinde Hasankeyf Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği eksiklerini tamamlamış ve 18.01.2017 tarihinde sözleşme imzalayıp uygulama aşamasına geçmiştir.

4.4.2. Güdümlü Proje Desteği 2

Siirt'te Tekstil Kent projesinin çalışmalarına 2014 yılında ilgili birimlerce başlanmıştır. 2015 yılında Mutabakat toplantıları, Yönetim Kurulu onayının alınması süreçleri tamamlanmıştır. 04.02.2015 tarihinde desteğe yönelik ilana çıkmıştır.

Güdümlü Proje desteğine yönelik olarak başvuru rehberleri ve istenen belgelerin bu özel desteğe yönelik hazırlanma süreçleri başlanmış ve ilgili kuruma resmi yazı iletilmiştir.

Siirt Yatırım Destek Ofisi tarafından projenin uygulanacağı yerin tespiti konusunda taraflarla ortak çalışmalar yürütülmüş ve proje kapsamında karşılaşılabilecek sorunların önceden tespiti ve Tekstil Kent'in tanıtımı amacıyla 15 tekstil firması görüşmeler yapılmış ve anket uygulanmıştır.

İlgili Güdümlü Proje Desteğine yönelik olarak son başvuru tarihi 03.08.2015 olarak belirlenmiştir.

03.08.2015 tarihinde Ajansımıza sunulan proje, ön incelemesi yapıp eksik evraklar tamamlandıktan sonra mali ve teknik değerlendirmeler sonucunda başarılı bulunmuştur. 09.12.2015 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında onay alınmasını müteakip başvuru sahibi 24.12.2015 tarihli resmi yazı ile sözleşme imzalamaya davet edilmiştir. Başvuru sahibi olan Siirt Organize Sanayi Bölgesi ile sözleşme imzalanmıştır.

4.4.3. Güdümlü Proje Desteği 3

Ajansın koordinasyonunda Mardin Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde yürütülmesi öngörülen Mardin I. Cadde Yayalaştırma ve Toplu taşıma Düzenleme Projesi için oluşturulan mutabakat metni ve hazırlanan ön çalışma raporu 09.12.2015 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Alınan onay üzerine 15.12.2015 tarihinde söz konusu Güdümlü Proje Desteği programı KAYS üzerinden ilan edilmiş ve bu durum Mardin Büyükşehir Belediyesi'ne resmi yazı ile tebliğ edilmiştir. 05.08.2016 tarihi itibarı ile başvurusu yapılan projenin değerlendirilmesi tamamlanmış olup yönetim kurulunun onayına sunulacaktır. Ancak OHAL kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile Mardin Büyükşehir Belediyesi'nin personel yapısında meydana gelen değişikliklerden dolayı süreç tamamlanamamıştır.

4.4.4.Girişimcilik Eğitimleri

KOSGEB ile imzalanan protokol çerçevesinde Mardin, Batman, Siirt ve şırnak illerimizde Eylül ve Ekim aylarında 30'ar kişilik sınıflar halinde toplam dört kur olarak 120 kişiye uygulamalı girişimcilik eğitimi verilmiştir. Eğitimlerde hedef kit olarak genç ve kadın girişimcilerden özellikle yenilikçi fikre sahip olan kişiler seçilmiştir. Eğitime katılıp sertifika almaya hak kazanan kişilere törenle katılım belgesi dağıtılmıştır

4.4.5.Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimleri

2016 yılı içerisinde Mardin, Batman ve Siirt illerinde kamu kurum ve kuruluşlarına Ajans personelleri tarafından toplam 9 kur PCM eğitimi verildi. Bu eğitimlere katılan ve başarıyla tamamlayan yaklaşık 180 kişiye katılım belgesi verilmiştir.

5. Yatırım, Destek ve Tanıtım

Ajansımız 2016 yılı Yatırım Destek Ofisi faaliyetlerinin genel çerçevesini; Teşvik Sistemi, Ajans Mali Destekleri, Kamu Destek ve Teşvikleri hakkında bilgilendirme faaliyetleri oluşturmaktadır.

2016 yılının ilk altı aylık döneminde Mardin Yatırım Destek Ofisine 87 gerçek paydaş, 74 tüzel paydaş olmak üzere toplam 161, Batman Yatırım Destek Ofisine 720, Siirt Yatırım Destek Ofisine 417 ve şırnak Yatırım Destek Ofisine (14.03.2016 tarihinde şırnak İl Merkezi'nde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.) 35 yatırımcı tarafından ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaretçilere talep edilen konularda danışmanlık ve bilgilendirilme hizmeti sunulmuş olup gereken takipler yapılmış ve yatırımcılara geri dönüşler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Valilikler, İlçe Kaymakamlıkları ve Belediye Başkanlıkları belirli tarihlerde ziyaret edilmiş, ajans destekleri başta olmak üzere kurum destekleri anlatılmış ve tanıtılmıştır.

5.1. Yatırıma Yönelik Faaliyetler

- Türk Eximbank'ın ihracata yönelik kredilerinin bölge sorunlarından kaynaklı olarak yapılandırılması hususunda Ankara'da görüşme gerçekleştirilmiş ve detaylı bilgiler ilgili paydaşlar ile paylaşılmıştır.
- Ajansımız ev sahipliğinde bölgenin ihracat kapasitesini geliştirmek için ölkemizin ihracat kredisi sağlayan resmi kuruluşu Türk Eximbank tarafından 7 Eylül 2016 tarihinde Mardin'de, 14 Ekim 2016 tarihinde Batman'da, 15 Aralık 2016 tarihinde Siirt'te "Kredi ve Sigorta Bilgilendirme Semineri" gerçekleştirilmiştir.
- Irak'a ihracat gerçekleştiren firmaların Irak'tan gelecek misafirlerinin yaşadığı vize sorunu ve bu sorunun çözümü için İhracatçılar Meclisi ile görüşölmüş ve yöntem ilgili paydaşlar ile paylaşılmıştır.
- Mardin yatırım ortamına ilişkin olarak; yatırım ortamının genel görünümünü özet bir şekilde ele alan, İlin önde gelen sanayi kuruluşları ile organize sanayi bölgelerindeki son durumu ve Mardin Yatırım Ortamına İlişkin Sorunlar ve Çözüm Önerileri ihtiva eden bilgi notu Mardin Yatırım Destek Ofisi tarafından hazırlanmıştır.
- 2016 Yılında Ajansımız tarafından hazırlanan beş mali destek programları ile diğer devlet destek ve teşviklerinin tanıtım ve bilgilendirmesine yönelik 12 Nisan 2016 tarihinde Batman'da "Ajans ve Devlet Destekleri Tanıtım ve Bilgilendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir.

- Ajansımız 2016 Yılı Mali Destek Programları kapsamında 12 Nisan 2016 tarihinde Batman'da "Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Kalkınma Bakanlığı'nın talebi üzerine, TRC3 Bölgesi illerinde özel kesim tarafından yapımına başlanmış ancak bitirilememiş ya da tamamlandıktan sonra atıl hale gelmiş tesislerin tespitine yönelik olarak bir çalışma yapılarak Bakanlığa iletilmiştir.

5.1.1. Cazibe Merkezleri Programı

Hükümetimizin 4 Eylül 2016'da ilan ettiği Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde 23 ili kapsayan ve yatırımcılara çeşitli alanlarda ve sektörlerde uzun vadeli destekler sağlanacak 160 Milyar TL bütçeli "Cazibe Merkezleri Destekleme Programı" kapsamında Batman, Mardin, Siirt, Şırnak, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinden oluşan Cazibe Merkezinde yer almaktadır. Cazibe Merkezleri Programı kapsamında Kalkınma Bankası'nın yapısını güçlendiren ve programla ilgili bankayı yetkilendiren mevzuat düzenlemesi 22 Kasım 2016 tarihinde yayımlanan 678 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlüğe girmiştir. Mevzuat düzenlemesinin ardından yatırımcıların ön taleplerinin alınabilmesi amacıyla 28 Kasım 2016 tarihi itibarıyla Kalkınma Bankası'nın web sayfasında Ön Talep Formları aktif hale getirilmiş ve başvurular alınmaya başlanmıştır. İlgili formlar ayrıca DİKA, Batman, Siirt YDO web sayfalarında da ilan edilmiştir. Ofisimize başvuran 54,8 milyon TL yatırım tutarına sahip ve 651 istihdam taahhüt eden 8 yatırımcının ön talep formu hazırlanıp Kalkınma Bankasına iletilmiştir

Siirt OSB Müdürlüğü ile birlikte OSB'de faaliyet gösteren firmalar ile bir araya gelinip Cazibe Merkezleri Programı hakkında bilgilendirme yapılmış, ön talep süreci anlatılmış ve başvuruya teşvik edilmiştir. Siirt ilinde imalat sanayinde yer alan yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen 5 adet işletmenin sahipleri ile iletişime geçilerek Cazibe Merkezleri Programı hakkında bilgi verilmiştir. Kalkınma Bankası tarafından iletilen "yarım kalmış tesisler bilgi formu" nun firmalarca doldurulması sağlanmış ve formlar Kalkınma Bankası'na gönderilmiştir. Kalkınma Bankası tarafından başlatılan ön talep süreci kapsamında, ofislerimize gelen ve telefon yoluyla ulaşan tüm yatırımcılarımıza program ile ilgili bilgi verilmiştir. Ön talep formunun doldurulması ile ilgili rehberlik edilmiş, dileyen yatırımcılarla işbirliği içinde formlar doldurulup Kalkınma Bankası'na iletilmiştir. Siirt'ten 36 firma ön talep başvurusu yapmıştır. Bazı firmalar farklı kalemlerde birden fazla başvuru yapmışlardır

6 Ekim 2016 ve 21 Aralık 2016 tarihlerinde Kalkınma Bakanlığında Cazibe Merkezleri Programı Usul ve Esaslarına ilişkin yapılan bilgilendirme toplantılarına ajans uzmanları katılım sağlamıştır. Ajansımız; Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt illerimizde Cazibe Merkezleri Programının usul ve esaslarına ilişkin yatırımcılara bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir.

5.1.2. Batman Organize Sera Bölgesi

Bilindiği üzere sıcak su, enerji olarak nitelenmekte ve kullanılabilmesi halinde önemli katma değer yaratabilmektedir. Yapılan fizibilite çalışması ile Kozluk bölgesindeki kaplıca sularının kurulacak seralarda değerlendirilerek bölgede örtü altı tarımsal üretimde ve jeotermal enerji alanında önemli ekonomik katkı sağlanacağı saptanmıştır. Bunun bir örneği olarak Şanlıurfa-Karaali bölgesinde 1.500 dönüm üzerine kurulu organize sera bölgesi gösterilebilir. Bilindiği üzere sıcak su, enerji olarak nitelenmekte ve kullanılabilmesi halinde önemli katma değer yaratabilmektedir. Yapılan fizibilite çalışması ile Kozluk bölgesindeki kaplıca sularının kurulacak seralarda değerlendirilerek bölgede örtü altı tarımsal üretimde ve jeotermal enerji alanında önemli ekonomik katkı sağlanacağı saptanmıştır. Bunun bir örneği olarak Şanlıurfa-Karaali bölgesinde 1.500 dönüm üzerine kurulu organize sera bölgesi gösterilebilir.

5.1.3. Kızıltepe Ticaret Borsası Analiz Laboratuvarı, Müzayede Salonu ve Elektronik Satış Ortamının Oluşturulması Projesi

Kızıltepe Ticaret Borsası, 1996 tarihinde yerelde yetiştirilen zirai ürünlerin alımı, satımı, fiyat tespiti ve tescil işlerini yürütmek üzere Kızıltepe’de kurulmuştur. Borsa hizmet binası Kızıltepe kent merkezinde bulunan bir iş hanındadır. Borsanın laboratuvar ve tescil hizmetleri eski Buğday Pazarı’nda geleneksel yöntemlerle sürdürülmektedir. Burada bulunan laboratuvar altyapısı günün ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Kızıltepe Ticaret Borsası, tamamı üyesi olan tüccarlar tarafından kooperatif ve dernek üzerinden birlikte hareket etmek üzere Kızıltepe-Viranşehir yolu üzerinde (sağ tarafta) kurulan Kızıltepe Hububat ve Ticaret Merkezi (Yeni Buğday Pazarı) bünyesinde yer almak suretiyle yeni bir hizmet binası yapmak üzere protokol süreçlerini sürdürmektedir. Burada yapacağı hizmet binasında laboratuvar, müzayede ve elektronik alım satım sistemini entegre etmek suretiyle günümüz şartlarına uygun bir altyapı teşkil etmek istemektedir. Söz konusu projenin konsept tasarımı ve geliştirilmesinde Kızıltepe Ticaret Borsasına teknik destek verilmiştir.

5.1.4. Mardin Gastronomi Müzesi Projesi

Tarihi birçok medeniyete ev sahipliği yapan bölgenin turizmi, inanç ve kültür temelleri üzerine kurulmuştur. Dinlerin ve dillerin kesişim noktası olan bölgede inançlar, yaşayış şekilleri, gelenekler, mimari ve birçok farklılık bir ahenk içinde kendini göstermektedir. Mardin başta olmak üzere Midyat ve Hasankeyf hali hazırda önemli turizm çekim noktalarıdır. Bu merkezlerin dışında Tillo, Veytselkarani, İdil ve Nusaybin önemli turizm potansiyeli barındırmaktadır. Bölgede bir arada uyum içinde var olan bu farklılıklar, muazzam ve özgün bir yemek çeşitliliğini de günümüze getirmiştir. Bölge, dünya mutfağının tarihsel süreçteki temeli kabul edilen Mezopotamya mutfağının bütün zenginliklerini bünyesinde barındırmaktadır. Bölgeye gelen turistlerin neredeyse tamamı yöresel yemeklerini merak ederek gelmektedir. Turizm sektöründe kalite ve sürdürülebilirliğin en önemli girdisi kültürel değerlerin doğru aktarılmasıdır. Bölgede var olan yemek kültürünün yemek endüstrisi karşısında geri planda kalma riskinin bertaraf edilmesi yemeklere dair “yapılış” bilgisinin uygulamalı olarak nesillere aktarılmasıyla mümkündür. Ayrıca yemeklerinin yapılışının ‘etkinlik turizmi’ şeklinde sunulması ve tanıtılması da kültür turistlerinin ilgisini cezbedecek bir potansiyel taşımaktadır. Dünyada yerele dair bir aktiviteyi yerinde tecrübe etmek isteyen bir akım oluşmuştur. Bölgemiz için bu akımdan faydalanmak ve turistlerin yerelde daha kaliteli ve daha fazla zaman geçirmelerine yönelik olarak alternatif oluşturmak, kültürel mirasın geleceğe aktarılmasını sağlamak ve insan kaynağının yetiştirilmesini temin etmek amacıyla Mardin’de gastronomi müzesi kurulumuna yönelik olarak ilgili paydaşlarla işbirliği geliştirilerek proje konsepti oluşturulmuştur.

5.1.5. Midyat Taşı İşleme Atölyeleri İhtisas Bölgesi

Midyat taşı doğal iklimlendirme, estetik ve sağlamlık özellikleri ile farklı karakteristik gösteren önemli bir yerel değerdir. Midyat taşına göre farklılıklar gösteren Mardin taşı için coğrafi işaret alınmış olsa da yapılarda kullanılan taş daha çok Midyat taşıdır ve bilinirliği daha fazladır. İlde bulunan taş ocakları-taş işleme atölyeleri de büyük ölçüde Midyat’ta yer almaktadır. Midyat’ta birbirinden ayrı alanlarda faaliyet gösteren taş işleme atölyelerinin bir araya getirilerek bir üretim ihtisas birimi oluşturulması, firmaların birlikte hareket ederek depolama, üretim ve pazarlama süreçlerini geliştirmelerinin yanı sıra, sektörün genel olarak daha görünür bir şekilde öne çıkmasına, turizm sektörüne katkı sağlamakla beraber kentsel ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da daha cazip koşulların oluşmasına olanak sağlanmış olacaktır. Bu firmaların birlikte hareket etmek üzere ikna edilmeleri ve belediyenin kurulacak ortak ihtisas bölgesine firmaların taşınmasına zorunluluk getirmesi projenin sağlıklı

yürümesi açısından önem arz etmektedir. Bu önem doğrultusunda ilçenin kentsel çevre ve turizm, etkinlik turizmi, üretim verimi ve kurumsal organizasyon, pazarlama ve tanıtım etkinliği ile ürün çeşitliliği gibi konularda entegre bir anlayışla üretim yapılması ve markalaşmanın desteklenmesini amaçlayan projenin kavramsal tasarımı hazırlanmıştır.

5.1.6. Mardin'de Bitki Su Tüketim Çalışması, Alternatif Ürün Deseni Önerisi

Ülkemizde ürünlerin desteklenmesine yönelik uygulamalarda bölgesel su ihtiyacının göz önüne alınmadığının en bariz örneklerinden biri Mardin'de sosyal bir sorun boyutuna ulaşan kaçak kuyularla sulama ile yapılan tarımsal üretimdir. Elektrik dağıtımına ilişkin özelleştirmeler ve vatandaşların eski uygulamaları devam ettirme eğilimi sorunu büyütmeyle birlikte tarımsal üretimden elde edilen gelirden daha fazla zararın oluştuğu da söylenebilir. Çünkü normal şartlar altında 400-500 metreden su çekilerek yapılan tarla tarımının ekonomik olmayacağı neredeyse kesindir. Üretimin kendi içindeki verimsizliğinin yanı sıra başta sanayi ve turizm sektörlerine olan olumsuz yansımalar, hane sakinlerinin kesintilerden kaynaklı zararları buna eklendiğinde milli ekonomi açısından çözüm üretilmesi zorunlu bir alan karşımıza çıkmaktadır. Bölgede modern sulama sistemlerine geçiş konusunda devletin bütün destek ve teşviklerine rağmen yavaş kalınması bu sorunun ürün desteklemeleri üzerinden ele almayı zorunlu kılmaktadır.

Mardin'de bitki su tüketimi çalışması mevcut üretim yapısı içinde su tüketimi yüksek olan tarımsal ürünlerin üretiminin yer altı sularının aşırı dengesiz kullanımı ve suyun yüzeye çekilmesi esnasında aşırı elektrik sarfiyatını dengeleme ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Yüksek elektrik sarfiyatı sadece kaçak kullanım sorunu olarak kalmamakla birlikte, sosyal yaşamı ve sanayi-turizm sektörlerini ciddi bir şekilde olumsuz etkilemektedir. DSİ'nin Atatürk Barajı suyunu Mardin'de kullanıma hazır hale getirene kadar geçen sürede bu sorunu belli bir düzeyde yönetilebilir hale getirmek sosyal açıdan oluşabilecek bazı olumsuzlukları gidermek açısından önemli görülmektedir. Bu çalışma ile Fırat suyu gelene kadarki ara dönem için geçici ürün deseni, sonraki dönem için de uzun vadeli ürün deseni önerisinin ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Ürün deseni önerisi oluşturulurken bu ürünlerin tarım ekonomisi içinde tercih edilebilir ve sürdürülebilir olması açısından piyasa koşulları dikkate alınacaktır. Ayrıca ekonomik katma değer yaratabilme kabiliyeti açısından avantajlı bulunan ürünler işleme altyapısı ve pazarlama olanakları açısından irdelenecektir. Söz konusu projeye ilişkin literatür çalışması yapılmış, Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesinde bulunan Sulama, Tarım Ekonomi ve Tarla Bitkileri bölümleri ile görüşmeler yapılmış, Mardin Kızıltepe'de yeni ürün denemeleri yapan bir çiftçi (Çağıl köyü) ziyaret edilerek çalışmanın kapsamı belirlenmiştir.

5.1.7. Mardin Tekstil Küme Projesi

Ülkemizde ihracata dayalı büyüme politikası doğrultusunda kimya ve otomotiv sektörleri ile birlikte en öne çıkan sektörlerin başında tekstil sektörü gelmektedir. 2002 yılında değişen Türkiye perspektifi ile birlikte ihracatta katma değerli ürünlere öncelik verilmesi tekstil sektörü için geçici stabil bir durum oluşturmuş olsa da 2010'lu yıllar itibarıyla özellikle bu sektör içinde yer alan emek yoğun hazır giyim sektörünün istihdam yaratma kapasitesinden yararlanmak üzere 20-30 yıllık bir erim için ülkemizin görece daha az gelişmiş doğu illerine kaymasını beraberinde getirmiştir. İstanbul, İzmir, Bursa gibi büyük merkezlerden bu illere yönelen hazır giyim firmaları devlet destekleri kapsamında da teşvik edilmişlerdir. Mevcut teşvik uygulaması istihdam yoğun sektörler açısından çok cazip olanaklar sunmaktadır. Batıdan doğuya bu doğal kayış istihdam oluşturma yanı sıra doğudan batıya göçün önlenmesinde de katkı sağlamıştır. Midyat konumu itibarıyla özellikle kırsal özellik gösteren büyük platonun merkezi konumundadır. Hâlihazırda mevcut hazır giyim firmalarında çalışmak üzere idil,

Dargeçit, Gercüş, Hasankeyf, Savur ve Ömerli ile kırsallarından işçiler bulunmaktadır. Yoğun kırsal nüfusun merkezinde yer alan Midyat'ta hazır giyim sektörünün canlandırılması bu akışı güçlendirecektir. İşçi hareketlerinin mesafesi çok uzak olmadığından bölge içi göç de oluşturmamaktadır. Mardin'de bulunan hazır giyim firmaları bir dernek çatısı altında bir araya gelmiş olup üyelerin kahir ekseriyeti Midyat'ta faaliyet göstermektedir. İlde ve genel olarak ülkemizin doğusu ile güneydoğusunda işsizlik en temel sorun olmaya devam etmektedir. Mardin'in de dâhil olduğu TRC3 bölgesinde işsizlik oranı 2015 yılında %25 düzeyindedir. (kaynak: TÜİK) İşsizlik kadar daha önemli bir diğer sorun da kadın istihdamı konusunda bölgedeki toplumsal yapının özelliklerinden dolayı herhangi bir sektörde oluşturulan istihdamın doğrudan kadın istihdamına olumlu etki yapamamasıdır. Bölgede kadınlar genel olarak düşük ücretli hizmet sektörü faaliyetleri ile tekstil sektöründe yoğun bir şekilde çalışabilmektedir.

Bölgede yoğunlaşan hazır giyim imalatçılarının çeşitlendirilerek çoğaltılmaları, işbirliği temelinde kümelenmeleri ve tekstilin bütün alt-yan sektörlerini içinde barındıracak şekilde uluslararası ölçekte bir üretim-istihdam-ticaret merkezi haline getirilmesini amaçlayan proje önerisinin IPA-II Rekabetçilik ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı kapsamında konsept notu hazırlanmak suretiyle Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ön başvuru yapılmıştır.

5.1.8. Mardin Gençlik ve İnovasyon Merkezi Projesi

Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği Mardin Şubesinin gençlere ve genç girişimcilere yönelik ülkemizde gerçekleştirilen inovasyon merkezleri, girişimcilik merkezleri, kuluçka merkezleri ve İŞ-GEM gibi proje ve faaliyetlerin bir benzerinin Mardin'de hayata geçirilmesi düşüncesinden hareketle geliştirilen proje gençlere yönelik olmak üzere yenilikçi proje fikirlerinin deneyimlendiği bir inovasyon merkezi kurulması şeklinde tanımlanmıştır. Proje ile daha büyük çapta bir inovasyon & kuluçka merkezinin altlığının oluşturulması hedeflenmektedir. Proje fikrinin Mardin koşullarına uygun olacak şekilde bir projeye dönüştürülmesi, Ajansın Mardin Yatırım Destek Ofisi ile MÜSİAD Mardin şubesinin işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir. Buna göre 'kapalı alan' koşulları ile merkezin aktif kullanımının sağlanması açısından daha sonra kuluçka merkezi veya İŞ-GEM'e altyapı oluşturacak şekilde Mardin Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'nün gençlik merkezini içinde barındıran yeni çalışma binasında yer alan gençlik merkezinde inovasyon ve yenilikçiliğe yönelik bir modülün oluşturulması şeklinde tasarlanan projenin Ajansın doğrudan faaliyet desteği programı kapsamında başvurusu yapılmıştır.

5.1.9. Mardin Tıbbi Aromatik Bitkiler Projesi

Mardin'in tıbbi aromatik bitki potansiyelini değerlendirmek üzere Mardin Artuklu Üniversitesi ile işbirliği içerisinde bir proje tasarımı çalışması başlatılmıştır. Mardin Artuklu Üniversitesi tarafından getirilen proje önerisi incelenerek tıbbi aromatik bitkilerin iş geliştirme mantığı içerisinde yetiştirilerek yaygınlaştırılmasını içerecek şekilde geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

5.1.10. Midyat Kutlubey Yabani Menengiç Ağaçlarının Siirt Fıstığına Aşılama Projesi

Mardin'in Midyat ilçesinde 10 bin menengiç ağacının Siirt Fıstığına aşılmasına yönelik projenin uygulaması tamamlandı. Aşılama çalışması ile Midyat'ın yerel ve kırsal kalkınmasına yönelik önemli bir potansiyelinin değerlendirilmesinde örnek teşkil eden bir başlangıç yapılmıştır.

Mardin'de sayıları 2 milyonu aşan yabani menengiç ağaçlarının bulunduğu ve bunların en az yarısının Midyat'ta yer aldığı tahmin edilmektedir. Bu ağaçların bir kısmı orman arazilerinde olmakla birlikte önemli bir kısmı da vatandaşların (özel mülk) kendi arazilerinde yer almaktadır. Bölgedeki ağaçların

aşılmasına yönelik daha önce çeşitli girişimler somutlaştırılmışsa da nihayete erdirilememiştir. Ajansın 2016 yılı saha faaliyetleri kapsamında daha önce tespiti yapılan bu potansiyelin değerlendirilmesi amacıyla öncül ve örnek bir çalışma yapılmasına karar verilmiş ve Dicle Kalkınma Ajansı – Midyat Kaymakamlığı işbirliğiyle Ajansın doğrudan faaliyet desteği kapsamında bir proje tasarlanmasına karar verilmiştir. Tasarlanan proje kapsamında Midyat Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğünün teknik ortaklığıyla Midyat Ziraat Odası'nın uygulayıcısı olduğu proje için uygulama yeri olarak bu ağaçların yoğunlaştığı Kutlubey köyü seçilmiştir. Proje kapsamında hali hazırda değerlendirilemeyen yabancı ağaçlar antepfıstığının Siirt fıstığı çeşidine aşılanmıştır. Bu noktada daha önce kış budaması yapılmış 10 bin civarındaki ağaç Midyat Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü tarafından yetkinlikleri onaylanan geleneksel ve modern aşı ustaları tarafından aşılanmıştır.

Proje ile tarımsal üretimde istihdam ve katma değer oluşturulması yoluyla yerel kalkınma ve rekabet gücü açısından önemli bir fırsattan istifade edilmesine öncülük ederek güvenlik sorunlarına görece daha az duyarlı meyvecilik sektörünün daha hızlı yaygınlaştırılmasına örnek oluşturacak şekilde yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlayacak stratejik nitelikli bir potansiyelin sürdürülebilir bir yaklaşımla harekete geçirilmesine zemin hazırlanması hedeflenmiştir. Söz konusu projenin paydaşlarla birlikte geliştirilmesinde ve Ajansın doğrudan faaliyet desteği kapsamında desteklenmesine yönelik olmak üzere teknik yardım faaliyetleri yürütülmüştür.

5.2. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

Yatırım ortamının iyileştirilmesi kapsamında yapılan çalışmalar aşağıda verildiği gibidir:

Batman ilinde yatırım maliyetinin yüksek olması nedeniyle Merkezi Yönetim veya yüksek sermayeli özel teşebbüsler tarafından uygulanabilecek olan beş yıldızlı otel ve kongre merkezi yatırımı, Bölge'de Batman'ı fazlası ile ön plana çıkaracak olup ilin tanıtımına da önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. Bu ve benzeri yatırımlar aynı zamanda ilin ticari döngüsüne önemli katkılar sunacaktır. Batman Milletvekili Sayın Ataullah Hamidi'ye arz edilmek üzere hazırlanan "Fuar Ve Kongre Merkezi Yatırım Fizibilite Raporu" ile ilimizde projenin sahiplenilmesi adına ve sektör temsilcilerinin yatırım kararlarında da pozitif etki oluşturacaktır.

5.2.1. Mardin OSB İndirici Trafo Merkezi Projesi

Mardin OSB Müdürlüğü halen Dicle EPSAŞ'ın Mardin Trafo Merkezi'nden gelen müstakil hattı üzerinden beslenmektedir. Bu müstakil hat, enerji kesintilerinin önüne geçmiş olmakla birlikte OSB'nin elektrik enerjisi problemini tamamen ortadan kaldıramamıştır. Zira elektrik dalgalanmaları (harmonik v.b. etmenlerle kötü kalitede olan elektrik enerjisi) halen devam etmektedir. Önerilen proje ile 22 MW puant gücü olan Mardin Organize Sanayi Bölgesinde güç artışlarını karşılayacak şekilde 154/33 kV 50 MVA kurulu gücünde bir indirici trafo merkezi tesis edilecek olup merkezin işletilmesi OSB Müdürlüğü tarafından ya da uygun görülecek profesyonel bir firma tarafından sağlanacaktır. Yapılması planlanan İndirici Trafo Merkezi ile OSB Müdürlüğü arazisinin hemen önünden geçen TEİAŞ hattından enerji direkt olarak alınacak ve dağıtım şirketi aradan çıkmış olacaktır. Bu projenin hayata geçirilmesi ile sanayici elektrik enerjisine %8 - %10 arasında indirimli olarak temin edecektir. Projenin yaklaşık maliyeti için 4 milyon TL'lik bir öngörü bulunmakla birlikte bu maliyetin verimlilik artışları ile 1 yıl içinde karşılanması tahmin edilmektedir. Büyüme potansiyeli olan Mardin OSB, bu proje ile elektrik enerjisini direkt olarak TEİAŞ'tan temin ederek kesintisiz ve kaliteli elektriğe kavuşmuş olacaktır. Gaziantep Organize Sanayi Bölgesi de elektrik enerjisini aynı yöntemle temin etmektedir.

5.2.2. Mardin Lojistik Merkez Projesi

Mardin ili Suriye ile doğrudan sınırı olan Ortadoğu ülkelerine yakın bir konumdadır. Atatürk Barajı üzerinden bağlantılanan Fırat suyu kanallarının 2019 yılında ulaşması ve sulamalı tarımın başlaması öngörülen ilin tarımsal üretimini yükseltmesi beklenmektedir. Mardin Güneydoğu Anadolu bölgesinde Gaziantep'ten sonra en fazla ihracata sahip olan il konumundadır. İlde 2014 yılında 400 bin turist (ortalama 1,5 gün kalış süresi ile 600 bin kişiXgün – bilgi: Mardin Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü) sayısına ulaşılmıştır. İl, sanayiye bağlı ticaret ve doğrudan ticaret açısından var olan potansiyel ile birlikte 520 filo ve 50 binden fazla tırdan oluşan nakliyecilerin önemli bir kısmını bünyesinde barındırmaktadır. TOBB verilerine göre ilde aktif 101 ihracatçı bulunmaktadır. TÜİK verilerine göre 2015 yılı ihracatı 860,45 milyon Euro'dur. ADNKS nüfus verilerine göre ülkemizde en genç nüfusa sahip illerin başında gelen Mardin'de yeterli istihdam oluşturulmadığından işsizlik oranı çok yüksektir. Mardin'in de dâhil olduğu TRC3 (Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak) illerinde işsizlik oranı 2015 yılında (TÜİK verilerine göre) % 25'tir. Bunda işgücünün vasıfsızlığının payı olmakla birlikte ticaret başta olmak üzere ilin mevcut potansiyelinden yeterince faydalanılamaması temel etkindir. İlin sanayisi %99 oranında ihracatını Irak'a yapmaktadır ve Ajansın (DİKA) 2013 yılında hazırladığı Sanayi envanteri çalışmasına göre 2012 yılı ihracatı içindeki üretimin payı %43,3 olarak hesaplanmıştır. Bu oranın güvenilirlik düzeyi belli bir hata payını barındırsa da üretim-ticaret dengesi açısından fikir vericidir. İlde ticaretle uğraşanlar dağınık bir şekilde ve fiziksel imkânsızlıklar içinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Lojistik depolama yetersizlikleri ile birlikte gümrüklemedeki zaman problemleri verimsizlik maliyetleri ve ciro düşüşleri şeklinde yansımaktadır. Mardin ili, konumu göz önüne alındığında ticaretin sadece Irak piyasası ile sınırlı kalması, mevcut potansiyelden faydalanamamanın yansısı ilin sanayi üretimi, sanayiye bağlı tarım ile doğrudan ve dolaylı istihdama olan etkisinin de sınırlı olmasına yol açmaktadır. Mersin-Gaziantep-Şanlıurfa-Mardin-Cizre-Habur hattı üzerinde yoğun tır ve kamyon trafiğinin etkin yönetimi açısından lojistik altyapının demiryolu ile bağlantılı olarak geliştirilmesi aciliyet arz etmektedir.

Mardin'de demiryolu istasyonuna yakın bir noktada karayolu taşımacılığının entegre edilmesi suretiyle bir lojistik merkezin kurulması önerilmektedir. Söz konusu öneri; Devlet Demiryolları tarafından altyapısı kurulacak 500 dönümlük bir alanda gerekli tesis yatırımlarının yanı sıra firmalara genel ticari bilgileri, pazar çeşitlendirme, uluslararasılaşma konularında teknik eğitimler verilmesi ve ticaretin katma değerli hale getirilmesine yönelik sektör-ürün etüt çalışmalarının yürütülmesini içeren ticari faaliyetlerin yönetilebilir hale getirilmesi, ortak ticaret kültürünün yerleştirilmesi ile pazar genişlemesi ve katma değer artırıcı işbirliklerine ortam sağlanması, ticaretin artırılması, araç yönetiminin etkinleştirilmesi ile ulaşım ile ilişkili verimliliğin artırılması, ticari faaliyetlere ilişkin maliyetlerin azaltılarak bölgenin ticaretinin geliştirilerek artırılması ile cari açığın azaltılmasına katkı sağlanmasını amaçlayan proje önerisinin IPA-II Rekabetçilik ve Yenilik Sektörel Operasyonel Programı kapsamında konsept notu hazırlanmak suretiyle Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına ön başvuru yapılmıştır.

5.2.3. Bremen Invest Türkiye Ofisi Ziyareti:

Bremen Invest, Almanya'da iş fikirlerini hayata geçirmek için yatırımcılara destek olan, Almanya'nın Bremen Eyaleti'ne yeni yatırımları çeken, mevcut sanayi ve iş dünyasının büyümesini teşvik eden, yerli ve yabancı ticaretin gelişmesini sağlamak amacıyla çalışmalar gerçekleştiren lider bir kuruluştur. Bremen Invest'in Türkiye'deki Ofisi; Türk şirketlerinin, girişimcilerinin ve kurumlarının Bremen şehrinde, Almanya'da ve tüm Avrupa'da büyüme fırsatları bulmaları açısından tek bir iletişim noktası sunmaktadır. Bremen Invest Ofisi, İzmir'de bulunmakta olup Türk-Alman Ticaret ve Sanayi Odası ile

işbirliği yapmaktadır. Mardin ilinde pilot olarak kurulması planlanan Tek Durak Ofis çalışmasına ilişkin Ajans Genel Sekreterimiz Yılmaz Altındağ, Mardin Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü Suat Uçar ile İşadamı Kemal Altundağ tarafından Bremen Invest Türkiye Şubesi yetkilileri ile toplantı yapılmıştır. Toplantıda “Tek Durak Ofis” modeli ile ilgili sunum yapıldıktan sonra, Bremen Invest Türkiye Müdürü Kemal Şen’den kurumsal yapı ve faaliyetler konusunda bilgi alınarak kendisi ile görüş alışverişinde bulunulmuştur. Toplantının sonunda “Tek Durak Ofis” modeli çalışması konusunda daha kapsamlı bir çalışma gerçekleştirmek için Bremen Invest Türkiye Ofisi ile görüş birliğine varılmıştır.

5.2.4. Proje Ofisleri Çalışması

Ajansımızın; 5449 no’lu “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun”da tanımlanan;

- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak,
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,

Görevlerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak; Kaymakamlıklar, Ticaret Ve Sanayi Odaları, İl Müdürlükleri, Ticaret Borsaları, Esnaf ve Sanatkarlar Odalarının (ESOB) bünyelerinde bulunan proje ofislerinin ulusal ve uluslararası fonlardan haberdar edilmesi, proje teknik desteği ve kurumsal kapasitelerinin artırılması yönelik proje ofisleri çalışması başlatılmıştır. İlk etapta, bu kurumların proje ofislerinde çalışan personelin bilgileri istenmiştir. Sonrasında proje ofislerine yerinde ziyaretler yapılarak görüş alış verişinde bulunulacaktır. Proje geliştirme aşamalarında yaşanan sıkıntılar tespit edilip proje ofisi çalışanlarının ihtiyaçları belirlenerek geliştirilecek faaliyet takvimi ile bu hususlara ele alınacaktır.

5.3. Yatırım Teşvik Belgesi İşlemleri

Yeni Teşvik Sistemi ile Ajanslara verilen görevler kapsamında ilgili dönemde Bölgemizde 90 Teşvik Belgesinin kapaması; 92 Teşvik İzleme Ziyareti gerçekleştirilmiştir. Siirt YDO tarafından düzenlenerek Bakanlığa iletilen 5 Teşvik Belgesinden 4 tanesi, Batman YDO tarafından düzenlenerek Bakanlığa iletilen 3 Teşvik Belgesi de onaylanmıştır.

Tablo 28. Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Yeni Teşvik Sistemi Kapsamında Yapılan Çalışmalar

Yatırım Destek Ofisi	YDO Tarafından Düzenlenerek Bakanlığa İletilen Teşvik Belgesi Sayısı	Ekonomi Bakanlığı Tarafından Onaylanan Teşvik Belgesi Sayısı	Teşvik İzleme Ziyaret Sayısı	Kapatılan Teşvik Belgesi Sayısı	Teşvik Görevleri Kapsamında Toplam Adam/Gün Sayısı (Yıllık)
Mardin	0	58	40	39	80
Batman	3	3	45	45	135
Siirt	5	4	5	4	7
Şırnak	0	0	2	2	7

Batman Yatırım Destek Ofisi (YDO) tarafından firmaya danışman kullanarak ek maliyet oluşturan YTB başvurusu ücretsiz olarak Ekonomi Bakanlığına yapılmış ve belge ilgili firmaya ulaştıktan sonra ücretsiz arazi tahsisi için Batman Valiliği ile görüşülerek sırasıyla Milli Emlak Müdürlüğü, MSB Diyarbakır İnşaat Emlak Bölge Başkanlığı, Batman 14. İUS Üs Komutanlığı ve Milli Eğitim Müdürlüğü ile temas kurulmuştur. Akabinde ilgili firmanın tarafımıza dilekçe ile başvurusu sonrası arazi tahsisi ile ilgili tüm yasal süreç Batman YDO tarafından resmi yazışma yoluyla ilerletilmektedir. Bu süre zarfında firma Arapça ve İngilizce dillerde katalog bastırması ve iş bağlantıları için çalışmalarını sürdürmektedir.

5.4.Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Teknik Destek Sağlanan Ulusal ve Uluslararası Projeler

5.4.1. Dernekler ve Üst Kuruluşları İçin Proje Yardımları Programı

İçişleri Bakanlığı'nın 2010 yılında başlattığı "Dernekler ve Üst Kuruluşları İçin Proje Yardımları" Programı kapsamında 2016 yılı proje teklif çağrısı için Batman Yatırım Destek Ofisi tarafından Batman'daki dernekler bilgilendirilerek proje yazımlarına teknik destek sağlanmıştır. Dernekler Dairesi Başkanlığı, Program kapsamında, STK'ların kapasitelerinin geliştirilmesi, kamu ile olan ilişkilerinin artırılması ve karar alma mekanizmalarına aktif katılım sağlanması gibi amaçlar ile projeleri desteklemektedir. Türkiye geneli başarılı bulunan 362 projenin sadece 5'i (%1,38) Batman'da uygulanmıştır. İlgili konu kapsamında Batman Valiliğinin bilgisi dâhilinde 46 dernek telefon ile aranmış ve bu derneklerin 3'ü ile proje yazım aşamasına geçilmiştir. Yazımı tamamlanan Proje bilgileri aşağıdaki gibidir:

- Batman Gönüllüleri Derneği'nin başvuru sahibi olduğu 'Aile İçi Şiddette İletişim Bozukluğu' başlıklı 136.838,00 TL bütçeli proje,
- Batman Evrensel Yaşam Derneği'nin başvuru sahibi olduğu 'Babalar Evde, Analı-Kızlı Kamptayız' başlıklı 118.025,00 TL bütçeli proje,
- Batman Eğitim, Kültür ve Sosyal Dayanışma Derneği'nin başvuru sahibi olduğu 'Geleceğin Vizyonu Gençlerin Misyonu' başlıklı 166.380,00 TL bütçeli proje.

5.4.2. Welt Hunger Hilfe ile Suriyelilere Yönelik Sosyal Proje Uygulanmasına Yönelik İşbirliği Çalışması

Welt Hunger Hilfe, kar amaçsız, siyasi olarak bağımsız bir kurum olarak (Welthungerhilfe) Almanya Federal Cumhuriyetinin himayesinde onursal üyeler tarafından yürütülmektedir. Merkezi Gaziantep'te bulunan WHH Türkiye Bürosu Suriye, Türkiye ve Irak'a hizmet vermektedir. Türkiye Bölge Ofisi 2013 Eylül'den beri, Kuzey Irak'ta ise Şubat 2015'ten beri kayıtlıdır.2013'ten itibaren, Welthungerhilfe yaşamlarını ve refahlarını sağlamalarına katkıda bulunmak için program bölgesindeki mültecilere ve yerlerinden edilen aileler (IDP) gıda ve yaşam desteği, hijyen ve kış setleri tedarik etmektedir. Çalışmamızın ana amacı "insanların kendilerine yetebilmeleri için yardım etmek" ve iç savaş, mülteci krizleri gibi acil durumlarla başa çıkmalarına yardımcı olmaktır. Welt Hunger Hilfe'nin Mardin bürosu ile Mardin Yatırım Destek Ofisinde yapılan görüşmede Suriyelilere yönelik meslek edindirme okulu projesi kapsamında işbirliği yürütülmesi hususunda görüşmeler yapılmıştır.

5.4.3. Yatırım Destek Ofisleri Tarafından Teknik Destek Sağlanan Diğer Projeler

- 2016 yılı Teknik Destek Programı kapsamında Siirt YDO tarafından toplam 8 adet teknik destek başvurusu hazırlanmasına destek verilmiş 10 adet proje başarılı bulunmuştur.

- Siirt YDO GAP Organik Tarım MDP’si kapsamında muhtemel 10 proje konusu belirlendi. Yapılan görüşmeler sonrasında 2 adet proje hazırlanmasına teknik destek sağlanmıştır.
- 2016 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında Enerji Verimli Hastane projesinin yazılmasına Siirt YDO tarafından teknik destek sağlanmıştır.
- Siirt YDO tarafından GAP Organik Tarım Değer Zinciri Programına başvuru yapmak amacıyla Pervari Balı ekseninde çalışmalar yapılmış ve proje hazırlanmıştır.
- British Council tarafından açılan “Cultural Protection Fund” programına Siirt İl Özel İdaresi’nin Siirt’teki tarihi yapıların korunması ve restorasyonu konusundaki başvurusu için proje yazma konusunda teknik destek sağlanmıştır.
- 2016 yılı DFD programı kapsamında Şırnak Üniversitesi tarafından hazırlanan “Verimli Güneş Çatısı Projesi” ön başvuru formunun yazımına Şırnak YDO tarafından teknik destek sağlanmıştır.
- 2016 yılı DFD programı kapsamında Şırnak Üniversitesi tarafından hazırlanan “Mikro Kredi Sistemi ile Geliri Olmayan Kadın Girişimcilerin İstihdamı Projesinin Sürdürülebilirliğine Katkı Araştırması Projesi” ön başvuru formunun yazımına Şırnak YDO tarafından teknik destek sağlanmıştır.
- Siirt YDO tarafından 2 Firmaya yönelik KOSGEB KOBİGEL programı kapsamında proje yazma desteği verilmiştir.
- Son yıllarda çok ciddi kamu yatırımları yapılmasına rağmen eğitimde başarı sıralaması açısından hala en gerilerde bulunan bölgenin sosyal ve teknik olanaklar açısından güçlendirilmiş tam donanımlı bir okulda motivasyon sağlamaya yönelik olarak öğrencilerin okula olan aidiyet ve ders motivasyonlarının ölçülmesini amaçlayan bir araştırma ile kamu yatırımlarına sosyal ve teknik açıdan tam donanımlı okul oluşturulmasına yönelik bir öneri oluşturmak amacıyla Ömerli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle bu proje geliştirilmiştir. Projenin geliştirilmesine sürecinde kırsal alan tanımı içinde yer alan Mardin’in bir ilçesi olan Ömerli seçilerek burada bulunan Mehmet Kavak Lisesi ve Atatürk İlk-Ortaokulunda tespit çalışmaları yürütülmüş ve yerel işbirliğiyle Atatürk İlk-Orta okulunun sosyal ve teknik açıdan tam donanımlı hale getirilerek öğrencilerin aidiyet ve motivasyonlarına ilişkin ölçümlemenin yapılması şeklinde proje tasarlanmıştır. Tasarlanan projenin Ajansın doğrudan faaliyet desteği programına başvurusu yapılmıştır.
- Eğitimde koçluk uygulamasına yönelik daha önce ülkemizde uygulanan projeler incelenerek Mardin’de buna ilişkin bir uygulama modeli üretilmiştir. Buna göre Mardin’de yer alan ilçelerden kırsal alan tanımına giren ilçelerden Ömerli’de yaşayan öncelikli engelli kız öğrenciler başta olmak üzere, ilk ve orta öğretimde eğitim gören öğrenciler, aileler ve öğretmenlerin yaşamlarında toplum değerlerine saygılı, ahlak ve sorumluluk duygusu geliştirmeyi, eğitim süreçlerinde başarılarını artırmayı, aileleri ve işbirliğini güçlendirmeyi ve eğitsel birlikteliği sağlama bilincini öğrenci ve yaşam koçlarıyla gerçekleştirmek ve bu yolla bölgede sosyoekonomik farklılıkların azaltılarak sosyal hayata aktif, bilinçli ve güçlü katılımların sağlanması hedefleyen bir proje tasarlanmıştır. Geliştirilen projenin Ajansın teknik destek programına başvurusu yapılmıştır.

5.5. Tanıtıma Yönelik Faaliyetler

Yatırım ortamı tanıtım faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler:

- Ajans ve Kamu destekleri geniş katılımlı bir toplantı ile Mardin Batman ve Siirt illerinde paydaşlara tanıtılmıştır.
- Siirt Pervari Balının marka değerinin yükseltilmesi ve üreticiden tüketiciye sağlıklı bilgi akışının sağlanması adına proje geliştirilip GTHM, Arıcılar Birliği Bal Üreticileri Birliği ve Siirt Üniversitesi ile toplantılar yapılmıştır.
- Ajans bünyesinde düzenlenecek olan Kısa Film ve Fotoğraf Yarışması ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

- Şırnak YDO tarafından ulusal ve uluslararası fonlar takip edilmiş olup ilgili paydaşlar bilgilendirilmiştir.
- Almanya Nurmberg kentinde 2016 Şubat ayında düzenlenen Bio Fach Fuarına katılım sağlanmıştır. Fuarda Bölgeden gelen yatırımcılara yönelik danışmanlık hizmeti verilmiştir.
- Tillo İlçesinde uygulanan AB Projesi uygulama aşamasında yapılan toplantılara katılım sağlanarak teknik destek verilmiştir.
- Mardin İli verilerinin tek bir çalışmada toplanacağı “Rakamlarla Mardin Çalışması” tamamlanmış ve yayımlanmıştır.
- 28-30 Eylül 2016 tarihleri arasında Mersin’de düzenlen ve Akdeniz Bölgesi’nde yer alan devletlerin birbirleriyle ekonomik ve ticari ilişkilerini arttırmayı amaçlayan MEDİTOUR 2016 Mersin Fuarı’na katılım sağlanmıştır.
- 26-30 Ekim 2016 tarihlerinde Antalya Expo Center’da gerçekleştirilen ve Ajansımız tarafından Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerimiz için stantların kurulduğu "YÖREX 2016 - 7. Yöresel Ürünler Fuarı"na katılım sağlanmıştır.
- 27-30 Ekim 2016 tarihlerinde Van Ortadoğu Expo Fuar ve Kongre Merkezinde gerçekleştirilen ve Ajansımız tarafından Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerimiz için stantların kurulduğu "2016 İran İhracat Fuarı ve Zirvesi"nin organizasyon işleri gerçekleştirilmiştir.)
- 24-26 Kasım 2016 tarihlerinde düzenlenen Sirha Fuarında Ajansımız, Kızıltepe Ticaret Borsası ile Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğiyle Mardin Bulguru tanıtılmıştır.
- 8-11 Aralık 2016 tarihlerinde Fuar İzmir Fuar Merkezinde gerçekleştirilen ve Ajansımız tarafından Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak illerimiz için stantların kurulduğu "Travel Turkey 2016 - 10. Turizm Fuarı ve Kongresi"nin bütün organizasyon işleri gerçekleştirilmiştir.
- Siirt Alternatif Turizm konuları ekseninde yapılan çalışmalar kapsamında Kuş gözlemciliği konusu detaylandırılmıştır.
- İlisu Barajı ve HES Projesi Bilim Komitesi 2016 Yılı 3. Saha Ziyareti Mardin Toplantısına katılım sağlanmıştır.

5.6. Diğer Faaliyetler

- GAP işbirliği ile yürütülen Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı kapsamında Mardin YDO tarafından sanayicilerin proje başvurularını sağlamak ve program tanıtımı yapmak üzere 15 Nisan 2016 tarihinde Mardin Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü toplantı salonunda Mali Destek Tanıtım Toplantısı tertip edilmiştir.
- Ekonomik Altyapının Güçlendirilmesi Mali Destek Programı’na yönelik olarak proje fikirleri geliştirmek ve mevcut proje fikirlerini olgunlaştırmak/ilerletmek amacıyla Mardin’in bütün ilçelerine ziyaretler yapılmıştır.
- Kalkınma Bakanlığı’nın talebi üzerine, Mardin ilinde özel kesim tarafından yapımına başlanmış ancak bitirilememiş ya da tamamlandıktan sonra atıl hale gelmiş tesislerin tespitine yönelik olarak bir çalışma yapılarak Bakanlığa iletilmiştir.
- Mardin YDO tarafından Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ’nda Ankara’da gerçekleştirilen Siirt Fıstık Üreticileri Birliği’ne ait Siirt Fıstık İşleme Tesisi AB Projesinin ihale değerlendirilmesinde değerlendirci olarak görev alınmıştır.
- İpek Bulgur Firmasının, 10 Aralık 2016 tarihinde İstanbul’da düzenlenen GASTROMASA Konferansı’na katılımına katkı sağlamak amaçlı stant tasarımı ve kurulumuna yönelik destek verilmiş olup konferansa katılım sağlanmıştır.
- 2016 yılı GAP Organik Tarım Değer Zinciri ile Sanayide Enerji Verimliliği Mali Destek Programlarına Batman'dan başvuru yapan Özdalteks Tekstil, Bimsaş Bims, Özogul Plastik, Ceylan Tekstil ve Hivusterk Tekstil firmalarına 28-29 Temmuz 2016 tarihlerinde ön izleme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

- Batman Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği tarafından gerçekleştirilen ve Ajansımız 2016 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen ve 9-10-11 ve 17-18 Kasım 2016 tarihlerinde uygulanan "Kamu İhale Mevzuatı ve EKAP Uygulamaları" konulu eğitime izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- Batman Ticaret Borsası tarafından gerçekleştirilen ve Ajansımız 2016 yılı Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen "ISO 27001-Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi" konulu eğitime 23 Kasım 2016 tarihinde izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- Batman TÜMSİAD tarafından gerçekleştirilen ve ajansımız Teknik Destek Programı kapsamında desteklenen "Batman TÜMSİAD Üyelerinin Kurumsal Kapasitelerinin Geliştirilmesi Ve İşletmelerin Karlılıklarını Arttırması" konulu eğitime 22 Eylül 2016 tarihinde izleme ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- 2013 yılı Mali Destek Programları ile Batman'da desteklenen Balaban Makine, Baran-Grup Tekstil, Kozluk Turna Tuğla, Kıyanç Tekstil, Güven Yapı Malzemeleri, Raudi Mobilya ve Beyaz Grup Mobilya firmalarına 27-28 Aralık 2016 tarihlerinde denetim ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ve firmalara yönelik ziyaretler düzenlenerek mevcut desteklere yönelik bilgilendirmeler yapıldı.
- GES yatırımı konusunda 2 firmaya teknik destek sağlanmıştır.
- 2 Firmaya yönelik KOSGEB KOBİGEL programı kapsamında proje yazma desteği verilmiştir.
- DİKA Teknik Destek Programı kapsamında Siirt Valiliği, Siirt İl Özel İdaresi, Siirt Belediyesi, Siirt Kamu Hastaneleri Birliği, Siirt Üniversitesi, Siirt Ziraat Odaları ve diğer paydaşlara bilgi verildi.
- Tillo İlçesinde uygulanan AB Projesi uygulama aşamasında yapılan toplantılara katılım sağlanarak teknik destek verildi.

6. İzleme ve Değerlendirme

6.1. Çalışma Programında Raporlama Süresi için Planlanmış Faaliyetlere ve Performans Göstergelerine İlişkin Bilgiler

2016 yılı içerisinde uygulama faaliyetleri devam etmiş olan Teknik Destek, Doğrudan Faaliyet Desteği ve Mali Destek Programları projelerinin izlenmesi, mevzuat açısından uygunluğunun kontrolü, yararlanıcının sorunları ve ihtiyaçlarının giderilmesi yönünde İDB'nin yürütmüş olduğu temel faaliyetler program başlıkları altında sıralanmıştır.

Bunun haricinde İDB tarafından yürütülmüş olan raporlama, denetim ve eğitim faaliyetleri başlıklar halinde aktarılmıştır.

6.1.1. 2013 yılı Mali Destek Programları

- Tamamlanmış olan aşağıda isimleri sıralanan üç programın Destek Yönetimi Kılavuzu doğrultusunda hazırlanması gereken Program Kapanış Raporları düzenlenerek Yönetim Kuruluna sunulmuş ve onay sonrasında Kalkınma Bakanlığına gönderilmiştir. Rekabetçi Sektörlerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı,
- Turizm, Kent ve Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı,
- Tarımsal Üretimde Su Kaynaklarının Etkili Kullanımı Mali Destek Programı.

6.1.2. 2014 yılı Mali Destek Programları

10.02.2014 tarihinde proje teklif çağrısına çıkılan 2014 yılı Mali Destek Programlarına (Sektörel Gelişme Mali Destek Programı; Turizm, Kent ve Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı; Tarımsal

Üretimde Su Kaynaklarının Etkili Kullanımı Mali Destek Programı) proje başvuruları 24.02.2014 tarihinde alınmaya başlanmış ve 16.05.2014 tarihinde proje başvurusu alımları sonlandırılmıştır. Bu teklif çağrısının proje değerlendirme sürecinde İDR Birimi değerlendirmenin bir aşaması olarak 16-26 Haziran 2014 tarihleri arasında ön izleme ziyaretlerini PYB ile koordineli olarak başarıyla gerçekleştirmiştir. Ziyaretlerin akabinde bütçe revizyonları İDB ve PYB tarafından yapılmıştır. Sözleşmelerin imzalanmasından sonra 12-13 Kasım 2014 tarihlerinde Mardin, Batman, Siirt, Şırnak illerimizde Başlangıç Toplantıları ve Proje Uygulama Eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Başlangıç Toplantıları ve Proje Uygulama Eğitimleri sonrasında 18-28 Kasım 2015 tarihlerinde yararlanıcılara ilk izleme ziyaretinde bulunulmuştur.

Proje uygulama dönemini kapsayan 2016 yılı içerisinde ilerlemekte olan tüm projelerin düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontrolleri gerçekleştirilmiştir. Projeleri tamamlanan 1 Program kapatılmış, diğer 3 programın verilen ek süreler doğrultusunda uygulanması devam etmektedir.

a. Sektörel Gelişme (SG) Mali Destek Programı

- Değerlendirme sonucunda başarılı olup sözleşmesi imzalanan 16 projenin uygulaması başlamış ve 12-13 Kasım 2014 tarihleri arasında proje uygulamaya yönelik yararlanıcılara Başlangıç Toplantısı ve Proje Uygulama Eğitimleri verilmiştir.
- Eğitimlerin akabinde 18-28 Kasım 2014 tarihleri arasında ön ödemeler öncesi projelerin olası risklerinin tespitinin yapıldığı ve projenin yol haritasının çıkarıldığı yerinde kontrol ziyareti olan İlk İzleme Ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- İlerlemekte olan projelere düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontroller gerçekleştirilmiştir.
- Tamamlanan 12 projenin gerekli kontrolleri gerçekleştirildikten sonra nihai raporu onaylanmış ve ödemeleri yapılmıştır. 4 proje Yönetim Kurulu kararıyla feshedilmiştir.
- Sektörel Gelişme Mali Destek Programının Program Kapanış Raporu Yönetim Kuruluna sunulmak üzere 15.12.2016 tarihinde hazırlanmıştır.

b. Turizm, Kent ve Sanayi Altyapısı (TKSA) Mali Destek Programı

- Değerlendirme sonucunda başarılı olup sözleşmesi imzalanan 15 projenin uygulaması başlamış ve 12-13 Kasım 2014 tarihleri arasında proje uygulamaya yönelik yararlanıcılara Başlangıç Toplantısı ve Proje Uygulama Eğitimleri verilmiştir.
- Eğitimlerin akabinde 18-28 Kasım 2014 tarihleri arasında ön ödemeler öncesi projelerin olası risklerinin tespitinin yapıldığı ve projenin yol haritasının çıkarıldığı yerinde kontrol ziyareti olan İlk İzleme Ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- İlk izleme ziyaretleri sonrası risksiz ve düşük risk grubunda değerlendirilen 10 projeye ön ödemeleri yapılmıştır.
- İlerlemekte olan projelere düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontrol ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- Başarıyla tamamlanan 10 projenin gerekli kontrolleri gerçekleştirildikten sonra nihai raporu onaylanmış ve ödemeleri yapılmıştır. Proje uygulama süresi Yönetim Kararıyla uzatılan 5 proje devam etmektedir.

c. Tarımsal Üretimde Su Kaynaklarının Etkili Kullanımı (SUKEK) Mali Destek Programı

- Değerlendirme sonucunda başarılı olup sözleşmesi imzalanan 5 projenin uygulaması başlamış ve 12-13 Kasım 2014 tarihleri arasında proje uygulamaya yönelik yararlanıcılara Başlangıç Toplantısı ve Proje Uygulama Eğitimleri verilmiştir.
- Eğitimlerin akabinde 18-28 Kasım 2014 tarihleri arasında ön ödemeler öncesi projelerin olası risklerinin tespitinin yapıldığı ve projenin yol haritasının çıkarıldığı yerinde kontrol ziyareti olan İlk İzleme Ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- İlk izleme ziyaretleri sonrası risksiz ve düşük risk grubunda değerlendirilen 2 projeye ön ödemeleri yapılmıştır.
- İlerlemekte olan projelere düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontroller gerçekleştirilmiştir.
- Başarıyla tamamlanan 4 projenin gerekli kontrolleri gerçekleştirildikten sonra nihai raporu onaylanmış ve ödemeleri yapılmıştır. Proje uygulama süresi Yönetim Kurulu kararıyla uzatılan 1 proje nihai rapor aşamasındadır.

d. Kentsel ve Çevresel Altyapının İyileştirilmesi (KÇA) Mali Destek Programı

- Değerlendirme sonucunda başarılı olup sözleşmesi imzalanan 17 projenin uygulaması başlamış ve 16-20 Kasım 2015 tarihleri arasında ön ödemeler öncesi projelerin olası risklerinin tespitinin yapıldığı ve projenin yol haritasının çıkarıldığı yerinde kontrol ziyareti olan İlk İzleme Ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- İlk izleme ziyaretleri sonrası risksiz ve düşük risk grubunda değerlendirilen 9 projeye ön ödemeleri yapılmıştır.
- İlerlemekte olan projelere düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontroller gerçekleştirilmiştir.
- Satın alma faaliyetlerini tamamlanmasının ardından hak edişlerini Ajansa sunan yararlanıcıların proje hesaplarında bulunan blokeler kaldırılmıştır. Ayrıca ara ödeme talep eden 5 yararlanıcıya ara raporların incelenmesi ve onaylanması sonrasında ara ödemeleri yapılmıştır.
- Başarıyla tamamlanan 3 projenin gerekli kontrolleri gerçekleştirildikten sonra nihai raporu onaylanmış ve ödemeleri yapılmıştır. Proje uygulama süresi Yönetim Kurulu kararıyla uzatılan 14 proje devam etmektedir.

6.1.3. 2015 yılı Mali Destek Programları

a. Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı

- 2015 Yılı Temmuz ve Ağustos ayarında Mardin, Batman, Siirt, Şırnak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri ile Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programları protokolleri imzalanmıştır.
- 3-7 Nisan 2015 tarihlerinde Mardin, Batman, Siirt, Şırnak'ta bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri vasıtasıyla toplanan kapama meyve bahçesi tesisine ilişkin talepler il müdürlüklerince değerlendirilerek puanlanmış ve destekten yararlanacak çiftçi listesi Ajans tarafından onaylanmıştır. Bilgilendirme toplantılarına toplam 258 kişi katılım sağlamıştır.
- 16.06.2015 tarihinde program ortağı Mardin, Batman, Siirt, Şırnak İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerine ön ödemeler yapılmıştır.

- 2016 yılı içerisinde Mardin, Batman ve Siirt İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerince satın alma faaliyetleri tamamlanmış ve bahçe tesis çalışmaları başlatılmıştır. Şırnak ilinde güvenlik sorunlarından dolayı program başlayamamıştır.
- İlerlemekte olan meyve bahçelerine düzenli izleme ziyaretleri ve fiziksel kontroller gerçekleştirilmiştir.
- Devam etmekte olan 3 program kapsamında Ajansa sunulan hakedişler incelenmiş ve ön ödemeler üzerindeki blokeler aşamalı olarak kaldırılmıştır.
- Meyveciliğin Geliştirilmesi Programı kapsamında Batman ilinde hedeflenen 272 adet kapama meyve bahçesinin 270 adedi tesis edilmiştir. Bu Program nihai rapor aşamasındadır. Mardin ve Siirt illerinde Program devam etmekte olup Şırnak ilinde çalışmaların 2017 yılı içerisinde başlaması öngörülmektedir.

b. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ (GDP)

2016 yılının ilk ayında Siirt Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ile GÜDÜMLÜ Proje Desteği kapsamında başarılı bulunan Siirt Tekstil Kent GÜDÜMLÜ Projesinin sözleşmesi imzalanmıştır. Devam etmekte olan projenin eşfinansman sorunundan kaynaklı olarak yapım işi ihalesi henüz gerçekleştirilmemiştir. Projenin 2017 yılı içerisinde uygulanması öngörülmektedir.

c. DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ (DFD) PROGRAMI

Program kapsamında başarılı bulunan 7 projenin sözleşmeleri imzalanmıştır. Başarılı bir şekilde uygulanan 2 projenin nihai raporu onaylanmış ve ödemesi yapılmıştır. Yönetim Kurulu kararıyla 2 proje feshedilmiştir. Ek süre verilen 3 projeden 2 si nihai rapor aşamasında olup 1 proje devam etmektedir.

6.1.4. 2016 YILI DESTEK PROGRAMLARI

a. DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ PROGRAMI

Program kapsamında başarılı bulunan 5 projenin sözleşmeleri imzalanmıştır. Başarılı bir şekilde uygulanan 1 projenin nihai raporu onaylanmış ve ödemesi yapılmıştır. Diğer 4 proje ise devam etmekte olup 1 proje nihai rapor inceleme aşamasındadır.

b. TEKNİK DESTEK PROGRAMI

Programı kapsamında sözleşme imzalanan 23 Teknik Destek Faaliyetinden 21'i eğitim, 2'si ise danışmanlık talebi kapsamındadır. 19 faaliyet başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiş ve Ajansa sunulan nihai raporları incelenerek onaylanmıştır. Kalan faaliyetlerden 3 ü gerçekleştirilmiş ve nihai rapor değerlendirme aşamasındadır.

Tablo 29. Ajans Doğrudan Faaliyet Desteği ve Mali Destek Programları Gerçekleşme Oranları

DESTEK GERÇEKLEŞMESİ				
YILI	PROGRAM ADI	SÖZLEŞME DESTEK TUTARI (TL)	GERÇEKLEŞEN ÖDEMELER (TL)	GERÇEKLEŞME ORANI (%)
2014	SG	4.155.211,00	2.779.360,69	66,89
	TKSA	7.500.000,00	5.033.858,20	67,12
	SUKEK	2.258.825,88	1.708.601,35	75,64
	KÇA	23.290.135,51	8.630.433,42	37,06
2015	MG	10.000.000,00	7.000.000,00	70,00
	GPD	1.854.562,20	1.112.737,32	60,00
	DFD	489.796,00	317.622,30	64,85
2016	DFD	426.667,00	286.228,40	67,08

Tablo 30. Ajans Doğrudan Faaliyet Desteği ve Mali Destek Programları Sözleşme Durumları Özet Tablosu

SÖZLEŞMELER ÖZET TABLOSU								
Program Yılı	2014				2015			2016
Program Kodu	SG	TKSA	SUKEK	KÇA	MG	GPD	DFD	DFD
Akdedilen Sözleşme Adedi	16	15	5	17	4	1	7	5
Feshedilen Sözleşme Adedi	4	0	0	0	0	0	2	0
Sözleşmelerin Uygulanma Oranı (%)	75,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	71,43	100,00
Faillen Devam Eden Sözleşme Adedi	0	5	1	14	3	1	1	4

Uygulaması Biten Sözleşme Adedi	12	10	4	3	1	0	4	1
Sözleşmelerin Tamamlanma Oranı (%)	100,00	66,67	80,00	17,65	25,00	0,00	80,00	20,00

6.1.5. Proje Denetim Faaliyetleri

Kurumumuzda denetçi ve hukuk müşaviri istihdam edilmediğinden dolayı Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin proje denetimlerine ilişkin ilgili hükümleri ve Genel Sekreterlik Yönergesi doğrultusunda çalışma yürütmek üzere İDB olarak bir denetim programı hazırlanmış ve bu çerçevede 2013 yılı Mali Destek Programları kapsamında Ajansımızdan destek alan tüm KOBİ projelerine (38 proje) 26-30 Aralık tarihlerinde denetim ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Denetim sonucunda tespit edilen hususlar Ajans Yönetim Kuruluna sunulmak üzere raporlanmıştır.

6.2. Raporlama Faaliyetleri

6.2.1 Program İlerleme Raporlarının Hazırlanması

2016 yılı içerisinde uygulaması devam etmekte olan ve aşağıda isimleri verilen 4 Mali Destek Programı için gerçekleşen Yönetim Kurulu toplantılarında sunulmak üzere Program İlerleme Raporları hazırlanmıştır.

- Turizm, Kent ve Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı
- Tarımsal Üretimde Su Kaynaklarının Etkili Kullanımı Mali Destek Programı
- Kentsel ve Çevresel Altyapının İyileştirilmesi Mali Destek Programı
- Meyveciliğin Geliştirilmesi Ortak Mali Destek Programı

6.2.2 Program İlerleme Raporlarının Hazırlanması

Destek Yönetimi Kılavuzunun ilgili hükümleri doğrultusunda tamamlanmış olan aşağıda isimleri sıralanan mali destek programlarının Program Kapanış Raporları Kalkınma Bakanlığına sunulmak üzere hazırlanmıştır.

- 2013 yılı Rekabetçi Sektörlerin Geliştirilmesi Mali Destek Programı
- 2013 yılı Turizm, Kent ve Sanayi Altyapısı Mali Destek Programı
- 2013 yılı Tarımsal Üretimde Su Kaynaklarının Etkili Kullanımı Mali Destek Programı
- 2014 yılı Sektörel Gelişme Mali Destek Programı

6.2.3 Etki Analizi Raporu Çalışmaları

Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 47 inci maddesi gereğince Etki Analizi çalışması başlatılmış ve Ağustos 2016 tarihinde İDB koordinasyonunda bir komisyon oluşturulmuştur. Belirlenen iş takvimi çerçevesinde üniversite hocaları ile işbirliği gerçekleştirilmiş ve 2010 KOBİ ile 2011 SG Mali Destek Programlarının etki analizi çalışmaları yürütülmüştür. Karşıt durum analizini de

içeren bu çalışma kapsamında destekten yararlanan 65 işletme haricinde sağlıklı bir karşılaştırma yapabilmek adına hiç destek almamış 40 işletme de sahada ziyaret edilerek yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Etkin bir değerlendirme yapabilmek gayesiyle Ajans arşiv kayıtları üzerinde inceleme yapılarak projelerin geçmiş mali verileri ve istihdam kayıtları toplanmıştır. Bu çerçevede, elde edilen veriler analiz edilerek mali kaynakların yerinde ve etkin kullanımını arttırabilmek adına, program süreçlerinde karşılaşılan olumlu ve olumsuz yanların tespit edilmesi ve bu doğrultuda ileride gerçekleştirilecek programların tasarım ve uygulama sürecinin iyileştirilebilmesine dönük Aralık 2016 tarihinde “2010 KOBİ ve 2011 SG Mali Destek Programları Etki Analizi Araştırma Raporu” hazırlanmıştır.

6.3. Koordinasyon Faaliyetleri

6.3.1. Birimler arası Koordinasyon Faaliyetleri

İzleme ve Değerlendirme Birimi, Dicle Kalkınma Ajansı arasındaki etkin işleyişi sağlamak ve amaç ve hedeflerine ulaşmak için diğer birimlerle devamlı koordinasyon içinde görevlerini yerine getirmeye devam etmektedir. Bunun için şu faaliyetleri gerçekleştirmiştir:

- İD Biriminin proje uygulama sürecinde yaşadığı tecrübelerinin PYB'nin hazırladığı başvuru rehberlerine ve teklif çağrısına yansıtılması için PYB'ye edinilen tecrübeler aktarılmıştır.
- İDB koordinasyonunda etki analizi çalışma komisyonu oluşturulmuştur. Bu kapsamda 2010-2011 yılı KOBİ mali destek programlarının etki analizini gerçekleştirmeye yönelik çalışmalara başlanılmıştır.
- Kurumsal Koordinasyon Birimi ile koordineli olarak ödemelerin gerçekleştirilmesi ve sözleşme fesihlerinden doğan alacakların tahsili konularında görüşülerek gerekli işlemlerin Kurumsal Koordinasyon tarafından usulüne uygun gerçekleştirilmeleri sağlanmıştır.
- Ajansın diğer birimlerinden gelen bilgi ve belge talepleri iş yoğunluğunun el verdiği ölçüde karşılanmıştır.
- Yeni proje teklif çağrısı sürecinde PY Birimine mali destek programlarının ön inceleme, ön izleme ve bütçe revizyonu aşamalarında ve teknik destek faaliyetlerinde yardım edilmiştir.
- İzleme ve Değerlendirme Birimi 1 İnşaat Mühendisi, 1 İşletme Mühendisi ve 1 Elektrik Mühendisi olmak üzere 3 uzman personelden oluşmaktadır. Devam eden programların etkin izlenmesinin sağlanması için uzman personelin mümkün olduğunca kendi uzmanlık alanları ile ilgili projelerde görevlendirilmelerine gayret edilmektedir. Ancak izlenecek proje sayısı ve proje çeşitliliği ve buna oranla personel sayısının az olmasından kaynaklı İDB uzmanları kendi alanı olmayan ve yeterli tecrübe ve bilgiye sahip olmadığı projelerde de görev almaktadır. Ayrıca personel sayısının azlığı iş yükünü artırmakta ve gerekli eğitimlerin alınabilmesi anlamında zorluk doğurduğu gibi hata yapma oranını artırabilmektedir. Bu durumlar nitelikli bir izleme faaliyeti yürütülmesi açısından risk olarak değerlendirilmektedir.

6.3.2. Kurumlar arası Koordinasyon Faaliyetleri

Bölge kurum ve kuruluşları, Valilikler ve özellikle de Kalkınma Bakanlığı tarafından talep edilen bilgiler hazırlanmaktadır.

IV. Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi

Ajans Problem Ağacı

Ajans Problem ağacı birim çalışanları ile görüşülerek oluşturulmuştur. Problemler taktiksel ve dış stratejilerin oluşturulmasına paralel olarak iç ve dış problem olarak ayrıştırılmış, problem tipleri ise altyapıdan kaynaklı eksiklikler **yapısal**, işleyiş ve süreçlerden kaynaklı eksiklikler **işlevsel**, birimler arasında iletişim eksikliklerinden kaynaklı sorunlar **iletişim**, örgütsel işleyişten kaynaklı problemler ise **organizasyonel** sorunlar olarak sınıflandırılmıştır. Bu problemlerin çözülmesi konusunda GZFT matrisi kullanılacaktır.

Yapısal Problemler

Y-1 Negatif dışsallıkların çokluğu:

Negatif dışsallık olarak Ajans faaliyetlerini yavaşlatan birçok kurumdan gelen görüş ve öneri sorularıdır. Birçok kurum tarafından birçok konuda Ajansın görüşü sorulmaktadır. Bu görüşlerin oluşturulması Ajansın değerli zamanının yitirilmesine sebebiyet vermektedir. Bunla beraber ajansın muhatap olduğu paydaşlarla beklenti uyumsuzluğu Ajansı zor durumda bırakmaktadır. Bu sorunların çözümü ise Ajansın daha sistematik olarak çalışması ile mümkündür. Ajansa sıkıntı yaratan en önemli sorunlardan bir tanesi ise mevzuat boşluklarıdır. Ajans işleyişinin en temel dokümanları olan kanun, yönetmelik ve kılavuzlardan kaynaklı olarak birçok sorun yaşamaktadır. Bunlardan ilki Ajans görev tanımının tam olarak yapılamamasından kaynaklı olarak Ajans görev ve sorumluluklarında yaşanan muğlaklık ve paydaşlarla yaşanan problemlerdir. Diğer bir konu ise destek mekanizmalarının DYK ile sınırlandırılmış olmasıdır. Personel rejiminde ise personel yönetmeliğinin istenilen düzeyde hazırlanamamış olmasından kaynaklı olarak personele arasında yaşanan gerilimler mevzuat boşluklarının yarattığı temel sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Y-2 Uygulanan yöntemin bölge ile uyumsuzluğu:

Mevcut durumda 26 kalkınma ajansına aynı yöntemlerin uygulanması önerilmiştir. Ancak 26 bölgenin farklı olmasına rağmen politika araçları benzer biçimde aynı bırakılmıştır. Bundan kaynaklı olarak bölgede uygulanan yöntemler, bölge ile uyşamamaktadır. Bu duruma benzer olarak çeşitli analizlerin beklenilmesi (kümelenme) ancak bu analizlerin bölge ile uyumsuz olmasından kaynaklı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu problem dışsal bir problem olup üst ölçekli Kalkınma Bakanlığı tarafından mevzuat değişikliği yapması ile çözümü mümkündür.

Y-3 Bilişim altyapısının eksikliği

Ajansın teknolojik altyapısı güçlü kurulmuştur. Özellikle saha ziyaretlerinde bilişim ile ilgili olarak problemler yaşanmaktadır. İletişim ile ilgili problemlerin çözülmesi için eylem planı hazırlanarak içsel olarak çözülmesi sağlanacaktır. Saha ziyaretlerinin yanı sıra yeni programların kullanılması ve satın alınması ile ilgili olarak sistemli talep toplanması sağlanacaktır.

Y-4 Yaptırımların uygulanmaması

Disiplin yönergesine göre personelin işi yapmaması konusunda yaptırımlar birim başkanı inisiyatifine bırakılmıştır. Süreç yönetimini ve görev takip programının kullanılmamasından kaynaklı olarak performans ölçümü ve değerlendirmesi de objektif olarak yapılamamaktadır. İş takip programının olmaması ve birim başkanlarının kendi inisiyatiflerine göre değerlendirme yapması

personel arasında hoşnutsuzluğa sebebiyet vermektedir. Performans yönetim sistemi ve iş takip sisteminin kurulması bu problemi ortadan kaldıracaktır.

Y-5 Performans göstergelerinin yetersizliği ve performans ölçümünün güvenilir olmaması

Mevcut durumda görev ve süreç takip sisteminin olmaması nedeniyle performans göstergeleri öznel olarak değerlendirilmektedir. Süreç ve görev takip sisteminin kurulması ile performans göstergelerinin ve performans ölçüm sisteminin revize edilmesi sağlanacaktır.

Y-6 Uzmanlıkların yetersizliği

Mevzuata göre Ajans ya yeni mezun ya da en az beş yıl tecrübeli elemanları uzman olarak istihdam etmektedir. Normal şartlar altında bakanlıklarda istihdam edilen yeni mezun personel uzman yardımcısı olarak başlatılmaktadır. Ajansta uzman olarak başlayan personelden uzman işi yapılması istenmektedir. Uzmanlıkların yetersizliğinden dolayı iş kalitesi düşük kalmaktadır. Bu durumun önüne geçilmesi için kapsamlı eğitim planlamasının yapılması gerekmektedir.

İşlevsel Problemler

İşlevsel problemler genel olarak iş süreçlerinden kaynaklı işlerin işleyişi ile ilgili problemlerdir. Bu problem sınıfına görev tanımlarının net olmaması, iş süreçleri ve iş akışlarının belirsizliği, görev iş dağılımındaki dengesizlik ve iş tatminsizliği girmektedir.

İ-9 Görev tanımlarının net olmaması

Öncelikli olarak görev ve süreç takip isteminin kurulmamasından kaynaklı olarak görev tanımları net yapılamamıştır. Görev tanımlarının net olmaması personel arasında görevin kimde olduğu ile ilgili olarak tartışmalara sebebiyet vermektedir. Görev ve süreç takip sisteminin kurulması bu sorunu ortadan kaldıracaktır.

İ-10 İş süreçleri ve iş akışlarının belirsizliği

İş süreçleri ile ilgili olarak her birim iş haritasını oluşturmaya çalışmış ancak iş süreç ve iş akışları ile ilgili olarak kapsamlı bir çalışma yürütülmemiştir. Kurumsal stratejik planın sonunda iş süreçleri ve iş akışları ele alınarak bu sorun ortadan kaldırılmaya çalışılacaktır.

İ-11 Görev ve iş dağılımındaki dengesizlik

Görev takip sisteminin her birim tarafından kullanılmaması birimler arası ve birim içi iş dağılımındaki dengesizlik ile ilgili olarak geri dönmektedir.

İ-12 İş tatminsizliği

İş tatminsizliği hem iç hem de dış etmenlerden kaynaklanmaktadır. Dış etmenler olarak kalkınma ajansları personel yönetmeliğinin zayıf olması ve mevzuattan kaynaklı olarak yükselmenin ya olmaması ya da öznel olarak yapılmaya elverişli olmasında kaynaklanmaktadır. İş tatminsizliği içsel olarak personel memnuniyet ve motivasyonunu artırıcı faaliyetlerin eksikliğinden de kaynaklanmaktadır. Dışsal olarak personel yönetmeliğinin değiştirilmesi için çalışmalar yürütülmesi ve içsel olarak motivasyon faaliyetlerinin artırılması ile çözülebilecektir.

İletişim Problemleri

Ajans içerisinde ve dış paydaşlarla iletişim konusunda problemler yaşanmaktadır. İletişim eksikliği; birimler arası iletişim eksikliği, bilgi ve belgenin hızlı, doğru ve etkin kullanımından kaynaklı yetersizlik ve paydaşlarla iletişim eksikliği şeklinde zuhur etmektedir.

İL-13 Birimler arası İletişim Eksikliği

Birimler arası veri ve bilgi akışından kaynaklı olarak iletişim eksikliği yaşanmaktadır. Bu iletişim eksikliği ise genel anlamda süreçlerde verimsizliğe ve öngörülmeleyen çatışmalara yol açmaktadır. Birimler arasındaki iletişim eksiklikleri süreç ve görev takip ve paylaşım sisteminin kurulması, karar alma süreçlerinde daha fazla katılımcılık metotlarının kullanılması ile çözülebilecektir.

İL-14 Bilgi ve belgenin hızlı, doğru ve etkin kullanımındaki yetersizlik (yatay ve dikey)

Belge yönetimi ile ilgili olarak EBYS sistemi ile sorun çözülmüştür. Ancak bilgi ve veri kullanımı ve akışında büyük sağlıksızlıklar yaşanmaktadır. Veri ve bilgiler Nusaybin ortak klasöründe dağınık olarak saklanmaktadır. Birimler arası veri akışı da sistematığe dökülmemiştir. Bilgi akışının bu şekilde olması bilgi üretiminin tekrarlanmasına ve plan ve program tasarımlarında sorunlar oluşmasına sebebiyet vermektedir.

İL-15 Paydaşlarla iletişimin kontrol edilememesi

Ajans kurulduğundan beri paydaşlar Excel formatında dağınık bir şekilde tutulmaya çalışılmaktadır. Paydaş veri tabanının olmaması paydaşların katkılarının ölçülmesini de engellemektedir. Paydaşlarla ilişkilerin düzenlenmesi ve iletişim stratejine riayet edecek şekilde tasarlanması gerekmektedir.

Organizasyonel Problemler

Bu kısımda organizasyon ve organize olmakla ilgili problemler işlenecektir. Organizasyonel problemler; zaman yönetiminin etkin yapılamaması, insan kaynaklarının yönetilememesi, örgütsel hiyerarşiden kaynaklı sorunlar, lojistik altyapının programsız kullanımı ve eksikliği, iş organizasyonu ve yönetimin sayısal ortamda yapılamaması olarak sınıflandırılmıştır.

O-16 Zaman Yönetiminin Yapılamaması

Görev ve süreç takip sisteminin olamamasından kaynaklı olarak zaman yönetimi tam anlamıyla yapılamamaktadır. Zaman yönetiminin yapılamaması birçok işin ertelenmesi ve ya zamanında yapılamaması olarak tezahür etmektedir. Sistemin manüel süreç takibinden otomatik süreç takibine geçilmesi ile çözülebileceği öngörülmektedir.

O-17 İnsan Kaynaklarının Yönetilememesi

İnsan kaynakları planlaması yıllık olarak yapılmaktadır. Ancak insan kaynakları uzmanının olmaması ve insan kaynakları planlamasının birimler tarafından sistemli yapılmaması öngörülemeyen sorunları beraberinde getirmektedir. İnsan kaynaklarından sorumlu bir uzmanın atanması ve insan kaynakları yönetim sistemini kurulması ile bu sorunların ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

O-18 Örgütsel Hiyerarşi

Ana olarak ajansta 3 pozisyon bulunmaktadır: hizmetli, destek ve uzman. Hizmetli pozisyonundaki personel dışarıdan hizmet alımıyla yıllık olarak gerçekleştirilmektedir. Destek ve uzman pozisyonları için ise sınavla personel alınmaktadır. Destek personeli içerisinde hiyerarşik bir sistem bulunmamaktadır. Uzman personel arasında ise Genel Sekreterin uhdesinde olan birim başkanlığı ve koordinatörlük görevleri için atama yapılabilmektedir. Örgütsel hiyerarşide tecrübeli personel ve tecrübesiz personel arasında konum ve ücret olarak hiçbir farklılık bulunmamaktadır. Bu farklılaştırmanın yapılması için yeni mevzuat düzenlemesi yapılması gerekmektedir.

O-19 İş Organizasyonu ve Yönetiminin Sayısal Ortamda Yapılamaması

İş organizasyonu ve yönetim Excel’de her birim başkanı tarafından münferiden gerçekleştirilmektedir. İş takibi ve görev dağılımında sıkıntılara yol açmaktadır. Bunun engellenmesi için süreç ve görev takip sisteminin (program hizmet alımı ile) kurulup yönetim süreçlerinin sayısal ortamda daha etkin kullanımının sağlanması gerekmektedir.

Ajans GZFT analizi yapılarak Güçlü-Zayıf Yönler (İç) ve Fırsat-Tehditler (Dış) ortaya konulmuştur. GZFT analizinden sonra GZFT matrisi yapılarak fırsatlardan yararlanmak için güçlü yönlerin kullanıldığı *eylem stratejileri*, zayıf yönlerin fırsatlar kullanılarak düzeltildiği *değişim stratejileri*, tehdit risklerinin kontrol ve azaltılması için güçlü yönlerin kullanıldığı *idame stratejileri* ve fırsatla kullanılarak tehditlerin zararlarını azaltmak için *savunma stratejileri* oluşturulmuştur. Ajans taktiksel stratejilerine entegre biçimde bu stratejilerin gerçekleştirilmesi için eylem setleri oluşturulacaktır.

V. Öneri ve Tedbirler

Ajansın kurumsal ve işlevsel işleyişi ile ilgili öneri ve tedbirler aşağıda verilmiştir:

- İzleme ve Değerlendirme Birimi olarak süreçlerin iyileştirilmesine dönük mevzuatsal düzenlemeler için görüş ve öneriler Kalkınma Bakanlığı’na sunulmaktadır. Ayrıca, Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)’nde tespit edilen sorunların giderilmesi amacıyla gerekli görülen değişiklik talepleri talep yönetim sistemi aracılığıyla sistem yöneticilerine iletilmektedir.
- İzleme ve Değerlendirme Birimi deneyim gerektiren bir birimdir. Bu kapsamda deneyim kazanma süreleri göz önünde bulundurularak uzun dönem için bir planlama yapılması ve İDB’nin Hukuk, Mimarlık, Makine/Endüstri Mühendisliği ve Maliye/Finansman alanında uzman 3 yeni personel ile takviye edilmesi yarar sağlayacaktır.
- Ajans faaliyetlerinde kullanılmak üzere çeşitli bilgilerin ve istatistikî verilerin temini ve tanzimi konusunda sorun yaşanmaktadır. Kamu kurumları tarafından toplanan veriler arasında tutarsızlıklar olabilmektedir. Talep edilen bilgilerin Ajans’a ulaşması uzun sürmekte, hatta yazının takip edilmediği durumlarda bilginin hiç ulaşmadığı görülmektedir. Özellikle TÜİK tarafından toplanan sektörel verilerin güncel olmaması ve sahadaki durum ile uyuşmaması, Ajans açısından sektörel gelişmelerin bölge kalkınmasına etkilerini tespit etmeyi ve öngörmeyi güçleştirmektedir. Veri toplama, paylaşım ve güncelleme süreçlerinde kurumlar arasında işbirliği geliştirilmeli ve kolaylaştırıcı olunması gerekmektedir.
- Ajansa sıkıntı yaratan en önemli sorunlardan bir tanesi ise mevzuat boşluklarıdır. Ajans işleyişinin en temel dokümanları olan kanun, yönetmelik ve kılavuzlardan kaynaklı olarak birçok sorun yaşamaktadır. Bunlardan ilki Ajans görev tanımının tam olarak yapılamamasından kaynaklı olarak Ajans görev ve sorumluluklarında yaşanan muğlaklık ve paydaşlarla yaşanan

problemlerdir. Ajansın kurumsal yapı ve uygulamalarında ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesi için idari ve hukuki düzenlemeler gerçekleştirilmelidir.

- Ajansın bulunduğu bölge açısından sosyal açıdan bazı kısıtların olmasından dolayı mevcut personelin iş dışı motivasyonlarının sağlanmasında sıkıntılar yaşanmakta ve bu durum işten ayrılmaların önünü açmaktadır. Ayrıca personel sayısının az olması birimdeki idari işlerle zaman kaybetmesine ve ajansın asıl görev konularına yoğunlaşamamasına sebep olmaktadır. Personel özlük hakları ve motivasyon araçlarının geliştirilmesi ve yaşam ve çalışma standartları bakımından düzenlemeler yapılması gerekmektedir.
- Birimlerin yürütmekte olduğu temel fonksiyonlarda teknik aksaklıklar ve bilgi eksikliği mevcuttur. Bu eksikliği büyük ölçüde azaltmak amacıyla somut adımlar atabilmek için ise personelin öncelikli olarak eğitilmesi ve eğitim sonrasında ihtiyaç duyulması halinde danışmanlık hizmeti alımı ile süreci fonksiyonel düzenlemelerin ve bu düzenlemelerin uygulama aşamasını takip edecek sistemin hayata geçirilmesi ile sonuçlandırılmalıdır.

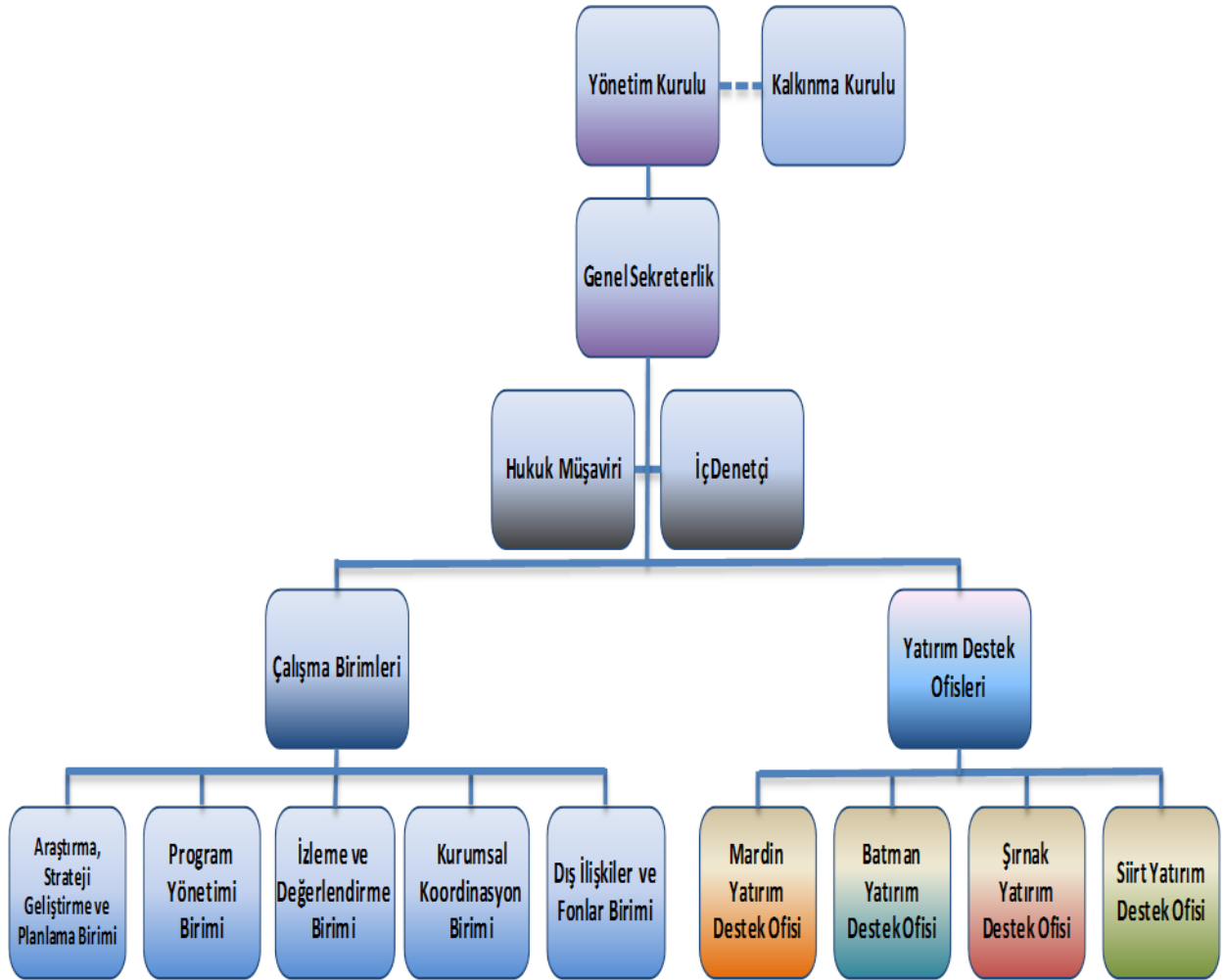
Ekler

Ek 1: Organizasyon Şeması

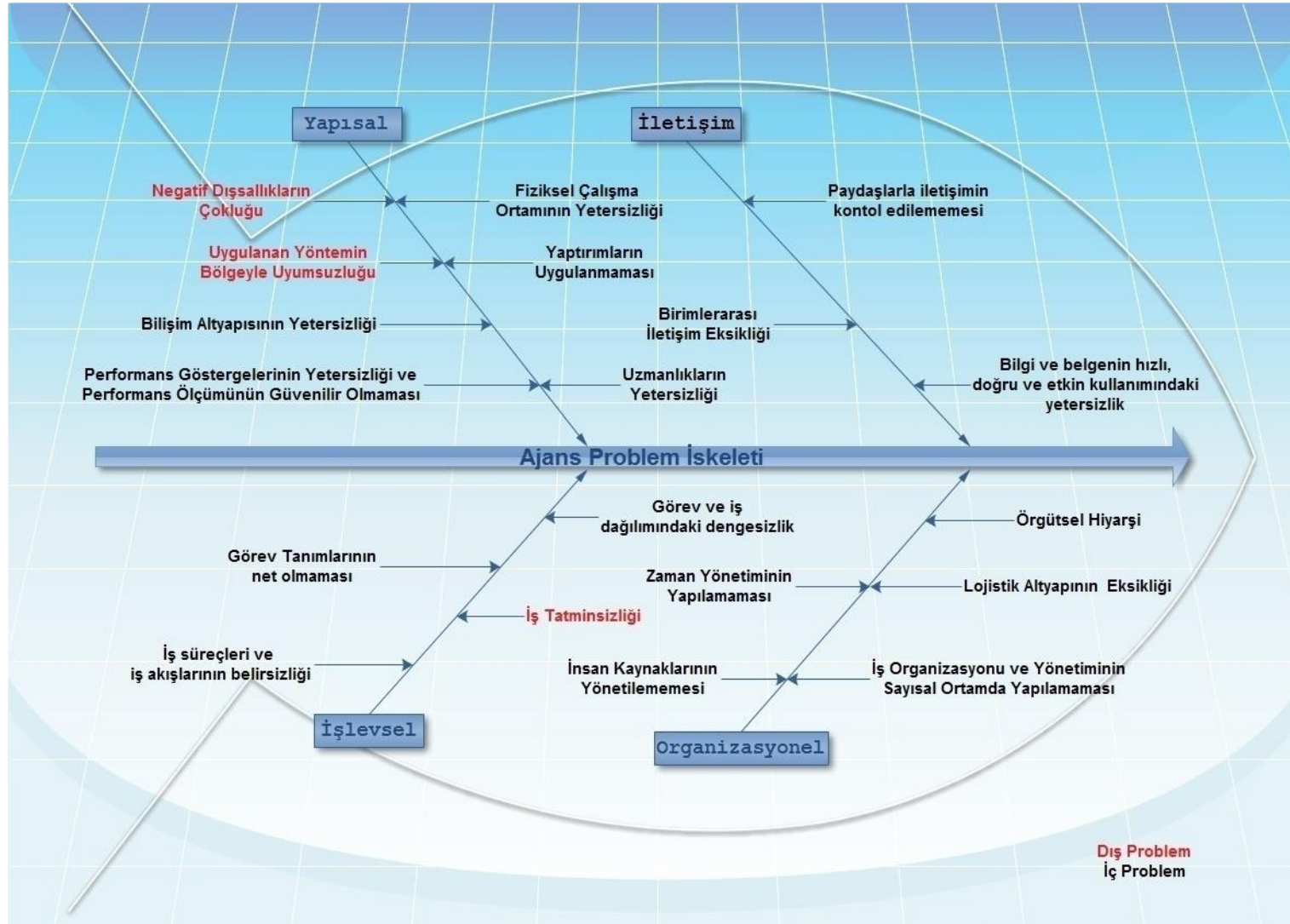
Ek 2: Ajans Problem İskeleti

Ek 3: Ajans GZFT Analizi

1) Organizasyon Şeması

2) Ajans Problem İskeleti

3) Ajans GZFT Analizi

